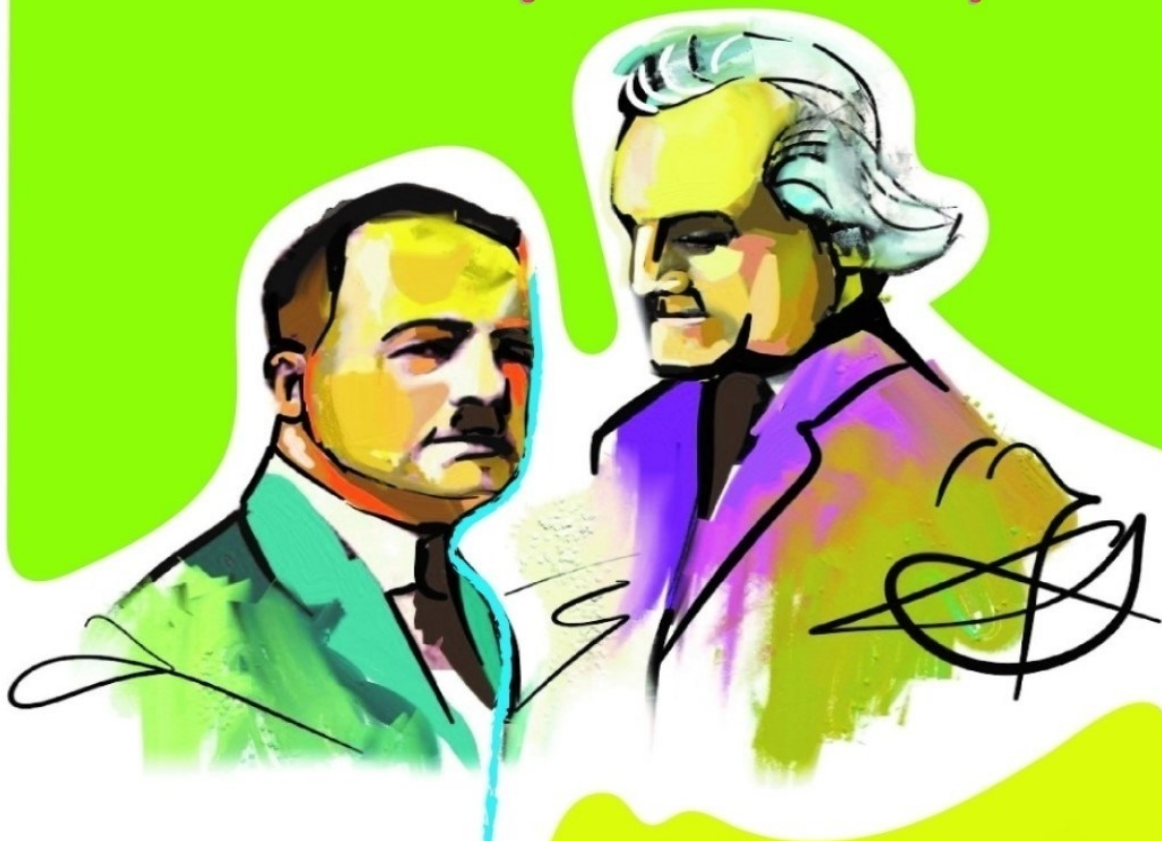


# 24EDU - Doi pentru educație



Liceul Tehnologic  
**"Dimitrie  
Leonida"**  
Petroșani

&  
Școala  
Gimnazială **"I.D.  
Sîrbu"** Petrila

**2022-2023**

Numărul **5**

ISSN: 2734-8725

ISSN-L 2734-8725

Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani

&

Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila

Colectivul de redacție:

Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila:

Prof. Biro Ana Maria

Prof. Zorilă Coculeana

Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani:

Prof. Cercel Ana Maria

Prof. Paraschiv Camelia

Coperta revistei este realizată de domnul prof. Chința Radu – Clubul Copiilor Petrila

Adresa: Școala Gimnazială "I.D. Sîrbu" Petrila Str.

Tudor Vladimirescu, nr.5, Petrila,

Jud. Hunedoara, cod. 335800

e-mail: [scidsirbu@yahoo.com](mailto:scidsirbu@yahoo.com)

[www.leonida-petrosani.ro](http://www.leonida-petrosani.ro)

<https://scoala.idsirbu.ro/>

ISSN: 2734-8725

ISSN-L 2734-8725

Autorii articolelor își asumă răspunderea pentru originalitatea, claritatea și corectitudinea materialelor publicate. Imaginile sunt preluate de pe Internet.



## Înainte de a începe.....

... menționăm că revista este ilustrată prin bunăvoința domnului profesor Chința Radu și a doamnei profesoare Chința Cipriana. Acestea sunt mesajele celor doi artiști pentru dumneavoastră:

*"În această perioadă de pandemie și post-pandemie suntem doritori de activități creative, menite să ne scoată din starea de mahmureală spirituală în care tindem să cădem cu toții. De aceea atelierele Clubului Copiilor, elevii Școlii I.D Sîrbu Petrila și ilustratia.ro s-au gândit să realizeze pentru încântarea dumneavoastră spirituală o serie de desene menite să ne bucure privirea."*

*Prof. Radu Dacian Chința (www.ilustratia.ro)- profesor de artă populară la Clubul Copiilor  
Valea Jiului- Petrila*

*"Dacă e să le oferim copiilor teme de desen adecvate vârstei lor, trebuie să le înțelegem stările de spirit, să le simțim trăirile, să nu-i speriem cu informații inutile și uneori inadecvate. Cu multă experiență în ceea ce privește educația plastică pot sfătui toți copiii că este foarte bun acest exercițiu de manifestare a talentului și de exprimare a creativității, exercițiu de realizare a unor lucrări plastice. Menirea lor este să dea o stare de bine, dar și să antreneze gândirea de tip analitic. Așadar desenul nu ne poate face decât bine, deci... să desenăm!"*

*Prof. Chința Cipriana Maria - profesor de educație plastică la Școala Gimnazială I.D. Sîrbu  
Petrila*

## Cuprins

<b>Înainte de a începe</b> .....	<b>3</b>
<b>Metode tradiționale si moderne folosite în predarea limbii engleze</b> .....	<b>6</b>
Prof. Ambruș Georgiana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila.....	6
<b>Discursul argumentativ la limba și literatura română - abordare didactică</b> .....	<b>10</b>
Prof. Andrei Beatrice-Mirela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila.....	10
<b>Strategii didactice interactive</b> .....	<b>14</b>
Prof. Bauman Cristina, Colegiul Național „Decebal” Deva.....	14
<b>Accesul copiilor cu dizabilități la educație</b> .....	<b>17</b>
Prof. Bălăci Claudia, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă ”Rudolf Steiner” Hunedoara.....	17
<b>Tehnici de lucru în ora de limba franceză</b> .....	<b>21</b>
Prof. Biro Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila .....	21
<b>Motivația-premisă a eficienței actului didactic</b> .....	<b>25</b>
Prof. Blaj Mihai Alexandru, Liceul Teoretic ”I.C. Brătianu” Hateg, județul Hunedoara.....	25
<b>Instrumente și tehnici de evaluare de la tradițional la modern</b> .....	<b>29</b>
Prof. înv. primar Bolog Rodica, Școala Gimnazială I. D. Sîrbu Petrila - Hunedoara.....	29
<b>Efectul utilizării tehnologiei digitale în format blended-learning în educarea elevilor la clasă</b> .....	<b>32</b>
Prof. înv. primar Cimponer Iulia, Liceul Tehnologic „ Matei Corvin” - Hunedoara.....	32
<b>Strategia didactică. Metode și procedee didactice</b> .....	<b>34</b>
Prof. Cornea Cristina, Colegiul Național Pedagogic “Regina Maria” Deva, județul Hunedoara.....	34
<b>Didactica postmodernă - tehnici interactive de învățare</b> .....	<b>38</b>
Prof. Dan Ionela-Elisabeta, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu”- .....	38
Grădinița cu PN și PP Nr. 1, Petrila.....	38
<b>Metode moderne și tradiționale în predarea limbilor străine</b> .....	<b>42</b>
Prof. Ersoy Marcela, Colegiul Tehnic “ Constantin Brâncuși”, Petrila .....	42
<b>Despre dramaturgia lui I. L. Caragiale din perspectiva a două principii de pedagogie practică</b> .....	<b>43</b>
Prof. Gâldean Doinița Rodica, Colegiul Național “ Mihai Eminescu” Petrosani.....	43
<b>Jocul didactic -metodă de stimulare a capacităților creatoare ale preșcolarilor</b> .....	<b>46</b>
Prof. Grecu Andreea-Oana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu”- Grădinița cu PN .....	46
<b>Învățarea prin cooperare</b> .....	<b>50</b>
Prof. înv. primar, Herteg Liliana, Școala Gimnazială „I.D.Sîrbu” Petrila.....	50
<b>Metodele activ - participative și rolul lor asupra dezvoltării personalității elevilor</b> .....	<b>53</b>
Prof. Ința Ramona-Estera, Colegiul Economic „HERMES” Petroșani.....	53
<b>Dezvoltarea adolescentului și modele parentale</b> .....	<b>56</b>
Prof. Ititesc Oana Loredana, Școala Gimnazială „I.G.Duca”Petroșani.....	56
<b>Demersuri creative în predarea limbii engleze</b> .....	<b>59</b>
Prof. Konerth Cristina-Mihaela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila,.....	59
județul Hunedoara.....	59



<b>Metode interactive de grup în învățământul preprimar</b> .....	<b>62</b>
Prof. învă. preșcolar Lazăr Daiana-Elena, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” – .....	62
Grădinița cu PN și PP Nr. 1, Petrița.....	62
<b>Evaluarea în învățământul special și special integrat</b> .....	<b>65</b>
Prof. Lăcătușu Cristina Mihaela, Școala Gimnazială „I.G.Duca”Petroșani .....	65
<b>Rolul elevului în demersul didactic</b> .....	<b>68</b>
Prof. dr. Manolea Mihaela, Liceul Tehnologic ”Dimitrie Leonida” Petroșani .....	68
<b>Pourquoi enseigner le français par la chanson ?</b> .....	<b>71</b>
Prof. Mihoc Manuela Luminita, Colegiul Național « Mihai Eminescu » Petrosani.....	71
<b>Metode interactive utilizate la ora de chimie</b> .....	<b>76</b>
Prof. Mititelu Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrița.....	76
<b>Stimularea dezvoltării socio-emoționale în rândul elevilor</b> .....	<b>80</b>
Prof. Paraschiv Camelia-Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Petroșani .....	80
<b>Roata , metodă de autoevaluare</b> .....	<b>83</b>
Prof. învă. primar Popescu Natalia Livia, Liceul Tehnologic Transilvania Deva .....	83
<b>Reforma, educația și viitorul</b> .....	<b>84</b>
Bibliotecar, Scafariu Angela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrița.....	84
<b>Dezvoltarea creativității prin activități extrașcolare</b> .....	<b>88</b>
Prof. învă. primar Scafariu Corina-Anișoara.....	88
Școala Gimnazială I.D. Sîrbu Petrița-Hunedoara.....	88
<b>Dezvoltarea competenței de lectură la lecțiile de limba și literatura română în ciclul gimnazial</b> .....	<b>90</b>
Prof. dr. Țene Simona, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva.....	90
<b>Metoda Jigsaw aplicată în lecțiile de biologie</b> .....	<b>93</b>
Prof. Zorilă Coculeana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrița .....	93

## Metode tradiționale și moderne folosite în predarea limbii engleze

Prof. Ambruș Georgiana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila



În practica predării limbii engleze există o multitudine de metode care au fost și sunt folosite, unele mai eficiente, altele mai puțin eficiente.

Lucrarea de față încearcă o prezentare a celor mai frecvent discutate și utilizate metode. Dintre cele tradiționale ne-am oprit la metoda traducerii (Grammar Translation Method), cea mai populară dintre cele tradiționale, chiar dacă foarte controversată, metoda audio-linguală (Audio-lingual Method) și Prezentare,

Practica, Producere (Presentation, Practice, Production).

Metodele moderne alese sunt mai numeroase, lucru explicabil prin varietatea profesorilor ce predau limba engleză și comunitățile unde aceasta se predă, ceea ce face ca didactica limbii engleze să beneficieze de experiențe vaste în aceste sens și discuții valoroase. Așadar, ne-am oprit la metoda directă (The Direct Method), Calea tăcerii (The Silent Way), Suggestopedia, Învățarea limbii în comunitate (Community Language Learning), metoda răspunsului fizic total (The Total Physical Response Method), metoda comunicativă (Communicative Language Teaching). Desigur, selecția acestor metode este subiectivă, criteriile după care au fost alese fiind eficiența lor și gradul de popularitate.

### I. DESCRIEREA CADRULUI TEORETIC AL TEMEI

#### ➤ METODE TRADIȚIONALE

##### **1. Metoda traducerii (Grammar Translation Method)**

Este metoda clasică, considerată simplă și eficientă (Stern, 1996, p. 453), ale cărei principale obiective sunt studiul gramaticii, al vocabularului și al literaturii.

Abordarea este una deductivă, accentul cazând pe învățarea conștientă. Capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă sunt cele mai exersate abilități. Limba nativă a elevilor este intens folosită, tehnicile folosite fiind traduceri, citirea textelor, exerciții de gramatică și vocabular.



Rolurile profesorului sunt următoarele: manager, coordonator și evaluator al elevilor, interacțiunea în clasă având loc în special între profesor și elevi (abordarea frontală). Corectarea elevilor este foarte importantă, deoarece se pune accent pe acuratețe.

## **2. Metoda audio-linguala (The Audio-Lingual Method)**

S-a dezvoltat în SUA în timpul celui de-al doilea război mondial. Principalul obiectiv este acela ca elevii să învețe să folosească limba într-un mod comunicativ, în mod automat.

Vocabularul și gramatica sunt prezentate sub forma unor dialoguri care sunt învățate prin repetiție și imitație. Gramatica este predată în mod inductiv. Exercițiile care dezvoltă capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă sunt bazate pe activitățile comunicative. Tehnicile folosite sunt: dialoguri, jocuri de rol, repetiții, exerciții de gramatică și vocabular.

Profesorul este cel care controlează elevii și cel care le oferă modelul de limbaj, elevii fiind imitatori ai acestui model. Există interacțiune și între profesor și elevi, dar și între elevi. Erorile elevilor nu sunt considerate esențiale, iar evaluarea este orală.

## **3. Prezentare, Practică, Producere (Presentation, Practice, Production)**

Aceasta este varianta britanică a metodei audio-linguale, observă Jeremy Harmer (2004, p. 80). Se constituie din trei etape:

- În prima etapă profesorul introduce elementele de limbaj ce trebuie asimilate.
- A doua etapă - elevii exersează folosind tehnici de reproducere și repetiție.
- A treia etapă se referă la folosirea limbajului prezentat și asimilat într-un mod original și autentic de către elevi.

La fel ca și în cazul metodei audio-linguale vocabularul și gramatica sunt predate inductiv, comunicarea primează. Modelul este profesorul, acesta fiind cel care coordonează activitatea. Pentru că este o metoda bazată pe comunicare și evaluarea se face tot în acest fel.

- METODE MODERNE

## **1. Metoda directă (The Direct Method)**

Inventatorul metodei este C. Berlitz. Principalul obiectiv al acesteia este acela de a învăța elevii să comunice într-o limbă străină. Nu este admisă traducerea, profesorul folosindu-se de lumea reală, imagini, pantomima pentru a sugera sensul. Gramatica este predată inductiv. Elevii exersează vocabularul în context.

Toate cele patru dimensiuni ale predării limbii sunt dezvoltate:

- capacitatea de exprimare orală;
- capacitatea de receptare a mesajului oral;
- capacitatea de receptare a mesajului scris;

- capacitatea de exprimare scrisă.

Tehnicile folosite sunt: conversația, citirea cu voce tare, exerciții, compuneri, repetiții. Rolul profesorului este acela de a fi partener al elevului. Interacțiunea are loc între profesor și elevi, dar și între elev și elev. Auto-evaluarea este des folosită. Nu există evaluare formală; aceasta se face sub forma unui interviu și a redactării unui text scris.

### **2. Calea tăcerii (*The Silent Way*)**

Este o metoda introdusă de C. Gattengo, principiul de bază atestând faptul ca predarea trebuie subordonată învățării. Elevii au un rol activ, fiind responsabili de propria lor învățare. Aceștia exersează mult, principalele domenii pe care se pune accent fiind pronunția și gramatica.

Toate cele patru dimensiuni ale predării limbii sunt dezvoltate, limba nativă este folosită doar atunci când este necesar. Rolul profesorului este acela de a ajuta elevii. Profesorul este tăcut, dar foarte activ; vorbește doar pentru a da anumite sugestii. Există interacțiune între elevi. Greșelile sunt considerate ca fiind normale; elevii sunt încurajați să se autocorecteze. Se pune accentul pe evaluarea continuă.

### **3. Suggestopedia**

Inventatorul metodei este G. Lozanov. Metoda constă în aplicarea studiului sugestiei în pedagogie, dezvoltată cu scopul de a ajuta elevii să depășească barierele învățării. Principalul obiectiv este de a accelera procesul învățării folosind puterile mentale. Elevii stau cât de confortabil posibil, primesc noi nume și ocupații, de-a lungul activității didactice creându-și chiar noi biografii.

Sunt două stadii ale lecției: una receptivă și una activă. Elevii participă la diferite activități: citesc, interpretează dialoguri, exersează diverse jocuri, dramatizări. Elementele pe care se pune accent sunt vocabularul, capacitatea de exprimare orală, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă. Gramatica nu este considerată ca fiind foarte importantă, iar greșelile nu sunt corectate imediat, accentul fiind pe fluență. Nu există teste formale, fiind evaluată performanța elevilor în clasă.

### **4. Învățarea limbii în comunitate (*Community Language Learning*)**

Metoda provine din consilierea în domeniul învățării, dezvoltată de C.A.Curran, care vede profesorii drept consilieri lingvistici. Principalele obiective sunt învățarea limbii într-un mod comunicativ și învățarea despre propria învățare. Se pune accentul pe comunicare, dezvoltarea pronunției, a capacității de receptare a mesajului oral, a mesajului scris, precum și discutarea unor elemente de gramatică. Interacțiunea are loc atât între profesor și elevi, cât și între elevi. Rolul profesorului este asemănător cu acela al unui consilier care sprijină elevii și îi încurajează. Greșelile sunt corectate de către profesor. Evaluarea constă într-un test oral sau scris la finalul orei sau unităților de învățare.



### **5. Metoda răspunsului fizic total (The Total Physical Response Method)**

Este introdusă de J. Ascher. Metoda acordă o foarte mare importanță dezvoltării capacității de receptare a mesajului oral. Unul din cele mai importante obiective este ca studenții să se bucure de experiența învățării. Metoda are ca scop reducerea stresului în învățarea unei limbi străine. Partea inițială a lecției constă în modelare, profesorul dând comenzi, realizând acțiuni împreună cu elevii. În a doua fază a lecției elevii demonstrează că au înțeles comenzile.

În etapa inițială profesorul vorbește și elevii răspund nonverbal; mai târziu rolurile se schimbă, profesorul fiind coordonatorul elevilor, aceștia fiind imitatorii acestuia. Elevii vor vorbi atunci când simt că sunt pregătiți. Profesorul este tolerant cu greșelile studenților. Evaluarea constă în verificarea înțelegerii prin realizarea unor activități.

### **6. Metoda comunicativă (Communicative Language Teaching)**

Principalul obiectiv este fluenta elevilor. Se pune accent pe comunicarea „reală” (Harmer, 2004, p. 85). Toate cele patru dimensiuni ale predării limbii sunt dezvoltate: capacitatea de exprimare orală, capacitatea de receptare a mesajului oral, capacitatea de receptare a mesajului scris și capacitatea de exprimare scrisă. Gramatica este învățată prin practică, tehnicile folosite sunt: discuții, dezbateri, jocuri de rol, activități comunicative scrise, drama etc.

Rolurile profesorului sunt acelea de facilitator și manager al activității studenților, dar și de partener al acestora, interacțiunea având loc în special între studenți. Sunt folosite materiale autentice și interesante. Erorile sunt tolerate în special în timpul activităților comunicative când accentul este pus pe fluentă.

Avantajele acestor metode constau în faptul că asigură cunoștințe solide de gramatică și vocabular, dezvoltă capacitățile de exprimare scrisă. Se pune accentul pe cultură și literatura străină, care sunt aprofundate. Profesorul are un mai mare control al clasei decât în cazul metodelor moderne

Dintre metodele moderne prezentate mai sus au fost menționate doar câteva: metoda directă, metoda comunicativă și metoda învățării limbii în comunitate. Acestea sunt folosite cu succes, celelalte metode descrise, Calea tăcerii, Suggestopedia, Metoda răspunsului fizic total nefiind folosite. Motivele pentru care aceste metode nu sunt utilizate sunt lipsa lor de eficiență în cadrul unor grupuri mari, cum sunt clasele de elevi cu care se lucrează în școli și necunoașterea lor.

Metodele moderne sunt preferate datorită eficacității lor sporite în ceea ce privește comunicarea, dezvoltându-se capacitatea de exprimare orală. Alte avantaje ale acestora ar fi faptul că interacțiunea între profesor și elevi și între elevi și elevi este sporită. De asemenea sunt metode bazate pe joc, ceea ce le face mai plăcute, motivația elevilor crescând. Se creează, astfel, noi oportunități pentru dezvoltarea limbajului și folosirea lui în comunicare.



Concluzia finală este aceea că, metodele tradiționale coexistă cu cele moderne în predarea limbii engleze, fiecare având avantajele ei, elemente ce pot fi oricând folosite cu succes. Abordarea eclectică, după cum o numește Chastain (1988), este așadar cea mai eficientă în predare, metodele folosite adaptându-se clasei de elevi.

### **Bibliografie:**

1. Chastain, K. - Developing Second-Language Skills. Theory and Practice. Orlando Florida : Harcourt Brace Jovanovich Publishers, 1988;
2. Harmer, J. -The Practice of English Language Teaching. London: Longman, 2004;
3. Larsen-Freeman, D. -Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford: Oxford University Press, 1986;
4. Stern, H. H.- Fundamental Concepts of Language Teaching. Oxford: Oxford University Press, 1996.

## Discursul argumentativ la limba și literatura română - abordare didactică

**Prof. Andrei Beatrice-Mirela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila**



Una din provocările deja lansate în societatea contemporană este necesitatea regândirii școlii, a educației formale, alături de cea nonformală și informală, în variatele lor forme de articulare. Ca subsistem al macrosistemului de educație, sistemul școlar, prin oferta sa educativă, contribuie la structurarea traiectelor de (auto)formare și (auto)dezvoltare a personalității individului, pregătindu-l pentru a fi un beneficiar pretențios al educației permanente.

În teoria și practica didactică contemporană, problematica instuirii interactive cunoaște abordări științifice noi, complexe, interdisciplinare, susținute de argumente ce susțin participarea activă și reflexivă a elevilor în procesele învățării și evaluării.

Demersul întreprins de noi își întemeiază legitimitatea didactică pe dificultățile întâmpinate de elevi în rezolvarea dovedirea unor sarcini de lucru ce reclamă cunoștințe/ deprinderi privitoare la întocmirea unui text de tip argumentativ, cerințe ce apar cu o frecvență din ce în ce mai mare și în forme variate la diferite tipuri de examene. Mai mult, necesitatea formării deprinderii de a argumenta competent și coerent un punct de



vedere se impune nu numai ca o competență lingvistică, ci ca o deprindere pe care se bazează dovedirea altor competențe, fie cele vizate prin curriculumul de limba și literatura română, fie cele asimilate de alte programe ale altor discipline.

În partea întâi am optat pentru prezentarea esențializată a problematicii presupuse de textul de tip argumentativ. Mai întâi, am definit textul de tip argumentativ, caracteristică fiindu-i orientarea către receptor, căruia „urmărește să-i modifice dispozițiile interioare”, fie că este vorba despre convingeri intelectuale, atitudini emoționale sau acțiuni fizice. Au fost enumerate caracteristicile acestui tip de text, cele mai importante fiind: activarea funcției conative; situarea la nivelul probabilității, opiniei, plauzibilului; folosirea tehnicilor persuasive; actualizarea anumitor relații logice (deducție, inducție, analogie, cauzalitate) etc. Ulterior, a fost prezentată și adnotată schema oricărui text de tip argumentativ bazată pe relația ipoteza-argumentare-concluzie, fiecare dintre părțile constitutive presupunând o anumită rigoare a construcției, în vederea atingerii scopului persuasiv.

Esențiale pentru orice text de această factură sunt strategiile argumentative, fiind prezentate cele mai importante categorii de realizări argumentative (argumente etice, argumente pathemice, argumente logice) și cele mai frecvente tipuri de argumente (argumentul de autoritate, argumentul pragmatic, argumentul de reciprocitate, argumentul de comparare etc). În vederea construirii unui tablou cât mai larg al procedeelor persuasive, s-a optat pentru o prezentare însoțită de exemple a celor împrumutate din retorică și oratorie (preterițiune, epicherema, dilema, cominația, apostrofa), la care practica didactică a adăugat altele, recunoscutibile prin tipuri de exprimări consacrate sau prin intenționalitatea lor, expuse în egală măsură în lucrarea noastră.

Încheierea expunerii problematicii esențializate a textului de tip argumentativ nu putea fi făcută înainte de prezentarea indicilor lexicali ai enunțării, repartizați pe grupe după natura relației între secvențele discursive pe care le leagă sau prin raportare la părțile discursului argumentativ pe care le marchează.

Partea a doua a lucrării a fost dedicată unor exerciții care să verifice achizițiile elevilor cu privire la argumentare. Mai întâi, folosind ca suport un text argumentativ care susține o teză aparent absurdă (statutul de personaj pozitiv al Spânului din Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă), se verifică dacă elevii recunosc părțile constitutive ale textului de tip argumentativ, dacă recunosc argumentele și pot identifica tipul acestora și, nu în ultimul rând, dacă pot identifica și clasifica relatoriile/ conectorii folosiți în elaborarea scrierii argumentative.

Al doilea exercițiu propunea elaborarea, redactarea și prezentarea unui discurs argumentativ, pornind de la o afirmație dată, iar ultimul exercițiu viza capacitatea de a evalua un discurs prezentat, pe baza unor criterii stabilite de profesor.



Având în vedere că argumentarea în scris și oral a unor opinii în diverse situații de comunicare reprezintă una dintre cele patru competențe majore urmărite în cadrul evaluării la examenul de bacalaureat, acordarea unei atenții sporite activităților care să conducă la rezultate nu trebuie să fie numai o preocupare a ultimilor ani de liceu, ci o preocupare permanentă a profesorului de limba și literatura română. Organizarea demersului didactic pornind de la cunoștințele anterioare ale elevilor modifică esențial relațiile dintre profesor și elevi.

Elevii se văd implicați în procesul de instruire, devin activi și motivați, așteptând o apreciere a contribuției lor. Instruirea câștigă astfel în eficacitate, căci copilul învață mult mai temeinic ceea ce și-a însușit prin efort propriu și printr-o trecere naturală de la cunoștințele anterioare, de la experiența lui de viață la cunoștințele noi. A. Herbert Smith este de părere că învățarea prin inducție – adică acea învățare prin intermediul căreia elevul își construiește mai mult sau mai puțin singur generalizările, concluziile – este de preferat învățării deductive, în care concluziile sunt gata prezentate și atunci elevul nu are decât a le memora.

În plan metodic, argumentarea pe baza procedurilor inductive îl obligă pe profesor să pornească de la exemple, fapte concrete, cazuri particulare, pentru a ajunge prin analiză, sinteză și generalizare, la definiția unei noțiuni, la enunțul unei reguli etc. În lecțiile de psihologie, profesorul folosește deseori acest procedeu, pentru că elevii au astfel posibilitatea să descopere singuri notele caracteristice ale unui fenomen psihic și, în plus, se asigură menținerea relației psihologiei cu viața.

Descrierea se integrează, în ipostaza invocată, strategiilor inductive de structurare și întemeiere a informației, în care noțiunile se formează pe baza desprinderii notelor comune unui grup de obiecte (fapte) sau exemple prezentate.

Prin descriere, profesorul aduce în fața elevilor date concrete, fapte de observație, din a căror examinare se va desprinde esențialul, relațiile constante dintre fapte, condensate în anumite generalizări empirice: noțiuni, legi, principii.

Așadar, însușindu-și cunoștințe, elevul trece de la datele percepției la noțiuni, de la examinarea faptelor brute la generalizări sau principii. Formarea noțiunii nu se reduce însă la simpla selecție a notelor comune, ci înseamnă, totodată, și o prelucrare.

Datele percepției nemijlocite sunt transformate, prelucrate în concept grație activității de abstractizare și generalizare, diferențiere și asimilare. Structurarea materialului, organizarea ofertei de date/exemple sunt foarte importante în procesul de conceptualizare.

Dacă analizăm modalitatea de organizare a cunoștințelor din manualul de psihologie, vom observa că multe teme debutează cu definirea fenomenului psihic studiat, definiție urmată de caracterizări și apoi de ilustrări ale conținutului noțiunii. Opțiunea profesorului pentru un demers argumentativ deductiv poate fi determinată, pe de o parte, de modelul sugerat de manual, iar pe de altă parte, de credința că introducerea definiției la începutul



lecției este mult mai eficientă, aceasta asigurând operarea permanentă cu însușirile esențiale, conducând astfel la asimilarea mai rapidă a cunoștințelor științifice.

Într-un demers deductiv, un rol deosebit de important îl au exemplele care dezvăluie, ilustrează conținutul unei noțiuni. Acest lucru este cu atât mai important în psihologie, cu cât conceptele cu care se operează au nu numai o valoare teoretică, ci și o valoare concret-intuitivă, care pune în relație abstracția conceptuală cu faptele psihice observate. Excesul de abstracție poate să dăuneze efortului argumentativ. Dincolo de concepte și argumente, trebuie vizată mereu realitatea empirică și, din acest motiv, trebuie să recurgem la exemple bine alese, care pot acționa asupra sensibilității și imaginației elevului.

Construcția comunicării și corelarea cu practica rațională și funcțională a limbii în clasele primare se realizează la nivel practic și necesită noi abordări metodologice a textului în vederea facilitării comunicării. Ancorarea acestor activități de comunicare în lectura unor texte și analiza lor permite deschiderea perspectivelor către producerea mesajelor coerente. Din aceste considerente, tipologiile textelor caută noi criterii pentru extinderea conceptului de text.

O cale de comunicare a cunoștințelor asumate ca opinabile constituie una din condițiile unui schimb logic de informații între elevi, dar și identificarea unei cunoașteri demonstrative, care are întotdeauna ca rezultat adevăruri necesare.

#### Bibliografie:

1. Bârzea, C., - Arta și știința educației, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995;
2. Cosmovici, A., - Psihologia simțului comun și relațiile interpersonale, în Neculau, A., (coord.), Psihologie socială, Editura Polirom, Iași, 1996;
3. Marga, A., - Raționalitate. Comunicare. Argumentare., Editura Dacia, Cluj, 1991;
4. Pavelcu, V., - Elogiul prostiei. Psihologie aplicată la viața cotidiană, Editura Polirom, Iași, 1999;
5. Radu, I., - Introducere în psihologia contemporană, Editura Sincron, Cluj, 1991;

## Strategii didactice interactive

**Prof. Bauman Cristina, Colegiul Național „Decebal” Deva**



Strategiile didactice interactive promovează o învățare activă, implică o colaborare susținută între elevi care, organizați în microgrupuri, lucrează împreună pentru realizarea unor obiective prestabilite. Cadrul didactic plasează accentul nu pe rolul de difuzor de mesaje informaționale, ci pe rolurile de organizator, facilitator și mediator al activităților de învățare.

Demersul didactic este conceput astfel încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev. Rolul profesorului rămâne unul capital, însă, renunțând la vechile practici educaționale rigide și uniforme, el devine organizator al unui mediu de învățare adaptat particularităților și nevoilor beneficiarilor, facilitând procesul învățării și dezvoltarea competențelor.

Proiectând și realizând activități de predare-învățare-evaluare bazate pe strategii didactice interactive, cadrul didactic oferă elevilor multiple ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-și exprima în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunța cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele metacognitive.

O metodă pedagogică este rezultatul a mai multor factori. Acest cuvânt nu se referă numai la conținutul semantic, privitor la viziunea structurată și coerentă ce definește relația profesor-elev-conținuturi, ci acoperă și aria metodologiei didactice, a tehnicilor și procedeelelor didactice. J.Vial propune patru metode: expozitivă, interogativă, activă și non-directivă. Fiecare dintre aceste metode presupune ierarhizarea unor tehnici specifice. Unele conținuturi se pretează predării prin metoda activă, pe când altele solicită încă un cadru expozitiv, formalizat.

La noi, trecerea de la metodele tradiționale la cele active s-a produs, cel puțin la nivel formal. Considerăm că, pentru asigurarea eficienței la orele de curs, trebuie îmbinate cele două tipuri de metodă, într-un demers didactic coerent. Utilizarea în exces a metodelor moderne poate avea efecte negative pe termen lung. Ele nu măresc potențialul cognitiv și achizițiile elevilor. Utilizându-le permanent la clasă, nu vom putea transmite conținuturi științifice corecte și riguroase. În plus, trebuie ținut cont și de nivelul clasei la care predăm: în condițiile unui învățământ de masă, deseori rezidual, este necesară fixarea clară a unor conținuturi, pe care elevii nu le-ar putea distinge prin joc.



O altă limită a metodelor active constă în caracterul lor discontinuu, ele neoferind un feedback individual, ci unul de grup. În consecință, evaluarea este inconstantă, deseori subiectivă, iar munca individuală nu se poate cuantifica/măsura. Deseori cronofage, solicitând o perioadă lungă de pregătire și de aplicare, nu au întotdeauna rezultate previzibile, putând înșela așteptările educatorului și ale educatului.

Strategiile centrate pe elev sunt absolut necesare în prezent. Ele feresc actul didactic de rutină și de monotonie. Metodele activ-participative și de gândire critică stimulează creativitatea, dezvoltă spiritul de echipă și cel de competiție. O altă calitate a metodelor active este stimularea proceselor reflexive și critice/autocritice, contracaraând superficialitatea, neseriozitatea, banalitatea. Trebuie cultivate în elevi gândirea pozitivă și cea realistă, în așa manieră încât să capete conștiința nemediată a propriei valori.

Climatul la orele active este dezinhibat, plăcut, atractiv, mai ales când sunt predate conținuturi noi și elevii mânați de interesul de a-și îmbogăți achizițiile. Nu trebuie uitat nici aspectul social, mediul în care se dezvoltă tinerii, astfel încât elevul să nu simtă că între lumea din jur și școală este o barieră de netrecut. Metodele de intercunoaștere-petalele, blazonul, acvariul-sau cele de deschidere a lecției-brainstorming-ul, anticipările, predicțiile, "votați un citat" creează un climat emoțional, elevul exprimându-și opiniile personale sau corelând experiența lui de viață cu cea a colegilor, a personajelor din lecturile preferate.

Influența profesorului asupra elevului se exercită în putere de persuasiune, de determinare, de antrenare activă în situații și acțiuni. Modelul interacțional accentuează influența directă și indirectă a profesorului, fie prin integrarea sa în grup, fie prin dominare. Semnificațiile discursului se centrează pe distingerea de către elevi a conținuturilor, a logicii instrucționale, a afectivității ce transpare din structurarea lecției.

Vom ilustra câteva dintre metodele centrate pe elev, a căror aplicare a avut eficiență la orele noastre:

**1. Predarea reflexivă** - experiența predării include urmărirea unor obiective, alegerea unor metode, realizarea managementului clasei; stilurile și modalitățile de învățare și de predare se armonizează. Se vor puncta părțile pozitive și mai puțin pozitive într-o experiență de reflecție asupra predării.

**2. Mozaicul** - este o modalitate utilă și apropiată modului de a înțelege a celui asistat, dar și o cale directă în reactualizarea și reîmprospătarea propriei învățări pentru cel care joacă rolul profesorului.

**3. Metoda interacțiunii observație-fishbowl** - urmărește plasarea elevilor în două ipostaze : participanți activi la dezbateri, pe de o parte, observatori ai interacțiunilor care se produc, pe de alta. Cursanții se instruiesc reciproc în ariile în care au ajuns să dețină expertiză; la sfârșitul activității fiecare dintre elevi stăpânește conținuturile, depășind așadar procesul realizat în învățarea părții în care a participat în calitate de expert.

Metoda didactica folosită este centrată pe elev și bazată pe interactivitatea dintre aceștia. Practic, noțiunile nu vor fi predate și apoi reproduse de elevi, ci descoperite de către aceștia în încercarea de a rezolva o problema



**4. Studiul de caz** - are următoarele scopuri:

- familiarizarea elevilor cu aspecte posibile ale realității pentru dezvoltarea capacităților decizionale și operative optime;
- operaționalizarea cunoștințelor însușite, a priceperilor, a deprinderilor;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor;
- evidențierea gradului de aplicabilitate a cunoștințelor în situațiile de învățare create;
- educarea personalității elevului pentru disponibilitatea la munca în echipă, conform sarcinilor și graficului stabilit;
- formarea capacităților de organizare, de conducere, de evaluare, de argumentare;
- dezvoltarea inteligenței interpersonale, a spiritului de echipă, a toleranței și a ajutorului reciproc.

Pentru a asigura dezvoltarea și valorificarea resurselor lor cognitive, afective și acționale, pentru a-i „instrumenta” în vederea adaptării și inserției optime în mediul socio-profesional, este esențială construirea unor strategii didactice bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare. Astfel, li se va crea elevilor ocazia de a practica o învățare de calitate, de a realiza achiziții durabile, susceptibile de a fi utilizate și transferate în diverse contexte instrucționale și nu numai. Beneficiind de o îndrumare competentă, având suportul unor profesori care îi respectă și sunt interesați continuu de ameliorarea nivelului lor de achiziții și competențe, elevii vor avea posibilitatea să realizeze obiectivele învățării și să finalizeze cu succes această activitate. În plus, și șansele lor de reușită socială vor spori considerabil.

Percepția cadrului didactic asupra elevilor suportă deci transformări radicale: imaginea elevului – receptor pasiv de informații, de cunoștințe „prefabricate” este înlocuită cu imaginea elevului activ, motivat să practice o învățare autentică, să-și formeze competențe specifice de procesare a informațiilor, de generare de noi cunoștințe, de aplicare a acestora în diferite contexte etc.

Strategia se înscrie în demersul de optimizare a instruirii, fiind un mod funcțional de gestionare a resurselor instrucționale în vederea atingerii criteriilor de eficiență și eficacitate ale procesului. Centrarea pe cel care învață, pe nevoile, pe interesele și aspirațiile acestuia, impune o abordare inovativă a procesului educațional în care cadrul didactic devine un facilitator, un organizator, un mediator al activității de învățare. Strategiile interactive oferă multiple posibilități de valorificare a resurselor cognitive, afective și acționale ale elevilor, implicându-i în procesul propriei formări prin acțiuni, aplicări, cercetări, experimentare etc.

Armonizarea procesului educațional prin nonformal și informal optimizează demersul instruirii, fiind un mod funcțional de eficientizare și eficacitate a procesului de predare-învățare-evaluare.



## Bibliografie:

1. Cucuș, C. - Teoria și metodologia evaluării, Editura Polirom, Iași, 2008;
2. Joița, E. - Formarea pedagogică a profesorului. Instrumente de învățare cognitiv-constructivistă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
3. Oprea Crenguța Lăcrămioara, Strategii didactice interactive - repere teoretice și practice, Editura Didactică și Pedagogică, editia a IV-a, București, 2009;
4. Romiță Iucu – Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative, Editura Polirom, Iași, 2002.

## Accesul copiilor cu dizabilități la educație

### **Prof. Bălici Claudia, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Rudolf Steiner" Hunedoara**

Dezvoltarea educației și învățământului au dus la înregistrarea unor progrese semnificative în depășirea barierelor care separau învățământul de masă de învățământul special. Educația integrată presupune oferirea de șanse egale tuturor copiilor în ceea ce privește accesul la educație cât mai aproape de contextul normal al vieții. Este foarte important de menționat că și „copiii care au anumite dizabilități/handicapuri au trebuințe de baza în creștere și dezvoltare ca toți copiii. Identificăm: nevoia de afecțiune și securitate, de apreciere și întărire pozitivă, de încredere în sine, de responsabilitate și independență”.

Realizarea educației integrate a copiilor cu dizabilități reprezintă o adevărată provocare pentru activitatea de până acum a cadrelor didactice care trebuie să se axeze pe trei direcții principale:

- ❖ schimbarea atitudinii;
- ❖ perfecționarea sau dezvoltarea profesională și
- ❖ modificarea predării la clasă.

Unitatea școlară care îi introduce pe copii cu dizabilități în colectivitatea sa are obligația ca

la nivel intern să încurajeze crearea unor relații constructive care se realizează prin atitudine deschisă, prin disponibilitate și înțelegere.

Educația integrată se referă în esență la integrarea copiilor cu CES în structurile învățământului de masă care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii și o echilibrare a personalității acestora .





Educația specială este forma de educație adaptată și destinată tuturor copiilor cu cerințe educative speciale care nu reușesc singuri să atingă un nivel de educație corespunzător vârstei și cerințelor societății pentru un om activ ,autonom independent.

*Principiile care stau la baza educației speciale :*

*1.Garantarea dreptului la educație al oricărui copil:* copiii au dreptul să învețe împreună indiferent de dificultăți și diferențe; fiecare copil este unic și are un anumit potențial de dezvoltare și învățare; școala și comunitatea asigură șanse egale de acces la educație pentru toți copiii;

*2.Asigurarea de servicii specializate centrate pe nevoile copiilor cu cerințe educative special:* corelarea tipurilor de educație și a formelor de școlarizare în funcție de scopul educației, obiective generale și specifice, precum și de finalitățile educației; asigurarea conexiunii educaționale prin activități complexe;

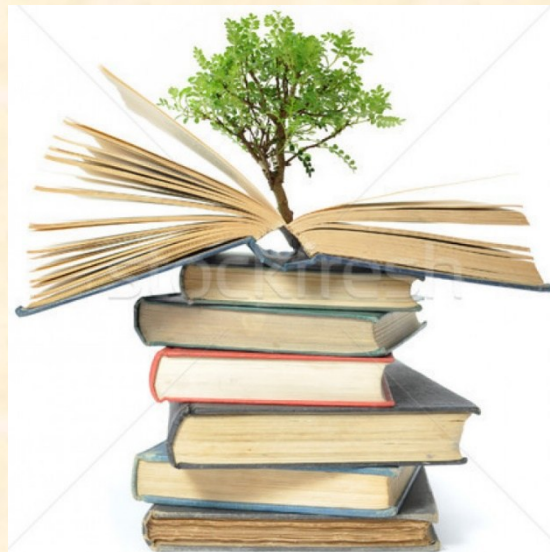
Integrarea școlară a copiilor cu CES este fundamentală pentru realizarea finalității educației speciale. Integrarea școlară se realizează în unități de învățământ de masă și /sau în unități de învățământ special. Una din cerințele integrării eficiente a copiilor cu CES este crearea unor servicii de sprijin specializate în asistență educațională, de care să beneficieze atât copiii/elevii integrați cât și colectivele didactice din școlile integratoare.

Unul din serviciile specializate necesare în integrarea educațională a copiilor cu CES este realizat de către cadre didactice de sprijin/itinerante.

Atribuțiile cadrului didactic de sprijin/itinerant sunt:

- colaborează cu comisia internă de evaluare continuă din școală;
- colaborează cu întreg corpul profesoral al unității de învățământ unde este înscris elevul;
- elaborează un plan de intervenție personalizat;
- evaluează rezultatele aplicării programelor curriculare adoptate;
- participă la orele de predare, la activitățile desfășurate de învățător/profesor;
- desfășoară activități de tip terapeutic –cognitiv-ocupațional, individuale sau în grup;
- propune și realizează materiale didactice individualizate în funcție de dificultățile de învățare;
- realizează activitatea de evaluare periodică;
- consiliază familiile copiilor care beneficiază de serviciile de sprijin.

Cum putem ajuta elevul cu dificultăți de învățare ?





În primul rând, învățătorul/profesorul trebuie să posede cunoștințe care îl fac capabil să recunoască tulburarea de învățare a copilului. Care sunt acele simptome, modele de comportament, care sugerează prezența tulburării de învățare?

- În fazele ameliorate și acute ale tulburărilor de învățare apare o divergență între performanțele școlare și nivelul intelectual al copilului ;

- Performanță scăzută, care apare în clasele primare, iar în cazul afecțiunilor mai puțin grave apare mai târziu. Astfel de disfuncții sunt : dislexia, disgrafia, discalculia ;

- Un model comportamental tipic îl reprezintă tulburări ale atenției, hiperactivitate și neurotizare secundară. În contextul colectivului., copilul nu acordă atenție nici profesorului, nici colegilor, dispune de o necesitate motrică crescută, nu poate sta locului, eșecul sistematic datorat deficienței în telectuale, respectiv faptului că elevul nu este capabil de performanțele colectivului, implică dezvoltarea unor simptome comportamentale neurotice secundare: ticuri, comportament inhibat, sau chiar opusul acestuia, comportament extravagant menit să compenseze deficiențele intelectuale .

- Sindromul cognitiv specific, care poate afecta una sau mai multe aptitudini.

Studiind cu atenție semnele prezentate ale tulburărilor de învățare, învățătorul/profesorul va fi treptat în stare să recunoască aceste deficiențe, conform criteriilor enumerate.

Prin recunoașterea tulburării de învățare la elevi, învățătorul a făcut primul pas în remedierea elevului. Din moment ce învățătorul devine competent în stabilirea cauzelor dificultăților de învățare, el va fi capabil să abordeze în mod diferențiat învățarea/educarea acestui elev. Aceasta necesită eforturi și energii suplimentare din partea cadrului didactic, deoarece elevii cu dificultăți de învățare au nevoie de activități recuperatoare și de o atitudine specifică, conform nevoilor individuale. Această abordare diferențiată necesită o colaborare strânsă între pedagog și psihologul școlar . Pe de o parte, învățătorului/profesorului îi revin responsabilitățile abordării diferențiate, pe de altă parte colaborarea lui cu psihologul școlar mărește eficacitatea intervenției educaționale .

Activitatea psihopedagogică cu copiii cu dificultăți de învățare trebuie să prezinte un efect dublu :

- ❖ având un caracter corectiv - formativ, ea are ca scop central reducerea și corecția deficiențelor intervenite în dezvoltare ;

- ❖ prin întreținerea și stimularea factorilor non - intelectuali ai personalității cum ar fi: motivația de învățare, interes, senzația competenței, aptitudini de comunicare verbală .

Strategii pedagogice privind recuperarea, corecția și dezvoltarea funcțiilor cognitive și ale aptitudinilor parțiale deficitare.

Intervenția recuperatorie trebuie întotdeauna să respecte personalitatea și nivelul de deficiență al copilului.

Criteriul de alegere a programului de dezvoltare, a etapelor programului intră în resortul unei persoane



competente: psiholog, psihopedagog, profesor consilier. Ceea ce revine cadrului didactic va fi aplicarea programului stabilit împreună cu psihologul, sub forma unor activități suplimentare (aditive la programa școlară) în sălile de clasă.

Considerăm că nu există "rețete" pentru integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă. Cei care manifestă deschidere pentru integrarea acestora vor găsi și strategiile potrivite. Fiecare copil are dreptul la educație și merită să i se acorde o șansă. Învățând împreună, copiii învață să trăiască împreună, să se accepte și să se ajute la nevoie. Integrarea copiilor cu CES conferă instituției școlare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluției din societatea contemporană și să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ și la capacitatea acestuia de a se adapta și integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare a elevilor, stimulează și dezvoltă învățarea prin cooperare.

Metodele care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor sunt: discuția, dezbateră, jocul de rol. Metodele care stimulează gândirea și creativitatea, îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să compare și să analizeze situații date sunt: studiul de caz, rezolvarea de probleme, exercițiul. Metodele prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv unii cu alții și să dezvolte abilități de colaborare sunt: mozaicul, proiectul în grupuri mici.

Dacă strategiile tradiționale își propun cultivarea relațiilor de prietenie și înțelegere între copii, strategiile incluzive au o implicație mai profundă. Ele îi învață pe copii să se accepte așa cum sunt, indiferent de etichetele pe care societatea le pune, și să colaboreze în vederea realizării obiectivelor de interes comun.

De-a lungul timpului, maniera de integrare a copiilor cu dizabilități în sistemul educațional românesc s-a modificat semnificativ. Dacă în urmă cu aproximativ două decenii acești copii erau școlarizați exclusiv sau aproape exclusiv în unitățile de învățământ special, în prezent se încearcă integrarea lor în școlile de masă. Un pas important în realizarea acestui obiectiv a fost crearea unui cadru legislativ pentru implementarea și susținerea educației integrate.

#### BIBLIOGRAFIE:

1. Preda, Vasile, - Orientări teoretico-praxologice în educația specială, Cluj-Napoca, Editura Presă Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2000;
2. Vrasmaș, Traian, - Învățământul integrat și/sau incluziv, Editura Aramis, București, 2001;
3. Învățământul gimnazial Nr. 4/2006 Revista dedicată cadrelor didactice;
4. [www.didactic.ro](http://www.didactic.ro).



## Tehnici de lucru în ora de limba franceză

**Prof. Biro Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila**



Una dintre marile dileme ale profesorului, la ora actuală, este cum să-și motiveze elevii să învețe și să se implice activ în cadrul orelor sale. Pentru reușita deplină a unei lecții și pentru a obține satisfacția muncii sale, profesorul trebuie să observe că elevii se implică, se interesează de noțiunile învățate.

Dinamica motivațională a elevilor de a învăța ține de numeroși factori: informațiile și conținuturile lecției, activitățile de învățare propuse de profesor, evaluarea care se impune, recompensele și sancțiunile utilizate, precum și de felul de-a fi al cadrului didactic, de pasiunea pe care acesta o manifestă față de materia predată. Cred că majoritatea profesorilor și elevilor sunt de acord asupra obiectivelor generale ce trebuie atinse, în ceea ce privește capacitatea de exprimare orală în limba străină: a se exprima cât mai spontan posibil, cât mai corect posibil, cu un lexic bogat, cât mai apropiat situației reale, în mod fluent.

Dificultățile încep când se încearcă ponderea gradului de spontaneitate pe de o parte și corectarea lingvistică pe de altă parte. Dacă elevul mobilizează o mare parte din resursele cognitive pentru a se exprima corect, el trebuie să reducă efortul intelectual în alte domenii: conținut, fluiditate, spontaneitate.

Dacă favorizează dimpotrivă exprimarea gândurilor, el va încerca în primul rând să-și găsească cuvintele, să le așeze repede într-o anumită formă, pentru a le expedia partenerului de comunicare.

Un anume „laisser- aller”, pe plan gramatical ( morfologic, ordinea cuvintelor, lexic, fonetică) este consecința naturală.

Exprimarea spontană - exprimare centrată pe formă: două momente distincte.

Cum putem reconcilia aceste două imperative parțial contradictorii în cadrul predării și învățării?

Vor fi momente când elevii vor fi invitați să se plaseze în situația în care să se apropie cel mai mult posibil de o interacțiune naturală și spontană.

Obiectivul principal al acestor activități este ca elevul să poată să improvizeze cu mijloacele lingvistice acumulate în anumite stadii ale învățării.

Vor fi momente când elevii vor fi invitați să exerseze anumite aspecte specifice: intonația, fonetica, sintaxa, morfologia. Vor fi deci două etape ale exprimării orale: exprimarea orală liberă , pe de o parte și exprimarea orală centrată pe forma pe de altă parte. Aceasta manieră de a proceda mi se pare benefică în mai multe privințe. Faptul de a putea exprima ideile , de a comunica de bine de rău, cu greșeli, fără a fi corectat sistematic, reprezintă o importantă sursă de motivare. Dacă elevii înțeleg să reușească să „facă ceva”, să acționeze ca o persoană reală în limba străină, să-și exprime ideile să contrazică, să ceară să invite, să accepte, să încredințeze, chiar cu posibilități de exprimare foarte reduse, ei își vor pierde mai repede acest sentiment de neputință, de infantilism care caracterizează deseori momentele în care încerci să te exprimi laborios, în limba străină.

În timpul exprimării spontane, elevul poate resimți de la sine nevoia de a merge mai departe. O prea mare concentrare a muncii pedagogice asupra corecției, poate să afecteze serios această sursă de energie pentru învățare. Ca principii generale pentru exprimarea spontană și creativitate în orele de limbi străine ar fi:

1. Crearea cât mai des posibil de situații în care elevii să fie cât mai aproape de o situație de comunicare spontană sau reală.

2. Reducerea sau eliminarea tuturor constrângerilor care pot să împiedice desfășurarea creativității elevilor, cu alte cuvinte , creând condiții de libertate maximală.

*Sugestii pentru a stimula exprimarea spontană:*

- Reacții spontane provocate de imagini, tablouri,( elevii își aleg un afiș, o fotografie și-și aleg singuri subiectele);
- Jocuri de societate ce impun luarea spontană de cuvânt;
- Interviuri;
- Punerea în contact cu vorbitorii nativi - asistenți lingvistici, tabere lingvistice cu elevii vorbitori care să efectueze muncă de voluntariat.

*Scenarii ascunse, sau simulari pe subiecte uzuale:*

„La magazin”, „La teatru”, „La medic”, „ Meseria mea”, „Mica publicitate”, „Cartea sau eroul tău preferat”.

Foarte utilă este activitatea de grup care permite utilizarea actelor de vorbire , înlănțuite în schimburi de replici simple care permit recurgerea la acte logice de explicare și de justificare a unei alegeri de opinie sau de obiecte.

Expuneri pe teme sau întrebări alese de elevi, urmate de o fază în care auditoriul pune întrebări, face comentarii.



*Comunicarea spontană în mediul natural:*

Vă prezentăm câteva principii care caracterizează comunicarea liberă și spontană ( în afara oricărei considerații pedagogice):

a) Participanții la o conversație , la o discuție , iau cuvântul când cred ei că ceea ce vor spune are o anumită relevanță pentru situația dată. Ei trebuie deci într-o situație dată să își asume responsabilitatea afirmațiilor pe care le fac ( ceea ce include dreptul la tăcere).

b) Interlocutorii nu știu a priori , ceea ce vor spune ( în afara cazului unui interviu). Întrebările sunt adevărate întrebări( ceea ce exclude din oficiu conversațiile în care noi, profesorii punem întrebări la care așteptăm anumite răspunsuri).

c) Nu este sau este foarte rar un public care să asculte ( în afara dezbaterilor publice). Aceasta pune în discuție practica sistematică a prezentării dialogurilor pregătite în echipe mici , în fața întregii clase.

Cele mai bune metode de activare a elevilor sunt jocurile și jocul de rol. Fiecare activitate propusă trebuie să conțină trei etape:

- sensibilizarea: profesorul prezintă activitatea, oferind un model;
- antrenamentul: profesorul invită un elev sau o mică grupă de elevi să reproducă modelul;
- aplicarea: profesorul nu mai intervine, ci lasă clasa să exerseze în cadrul activității.

Jocul este o sursă de motivare și de plăcere pentru elevi. Prin el exersează competențe lingvistice în situații stimulante. El oferă elevilor o variantă atractivă de a învăța distrându-se. Jocurile și exercițiile de creativitate permit elevilor să folosească într-un mod personal vocabularul și structurile învățate în cadrul lecției, făcându-le să iasă din context. În plus, jocul înseamnă competiție.

Dorința de a câștiga oferă o motivație suplimentară pentru a participa și a permite elevilor să se exprime pentru nevoi reale de comunicare. Jocul în cadrul orelor de limbi moderne propune:

- mare varietate de situații;
- modificarea ritmului lecției;
- activează elevii;
- învățarea și reutilizarea unor structuri lingvistice;
- îmbunătățirea pronunției și implicarea elevilor, inclusiv a celor timizi;

Întotdeauna, profesorul trebuie să aibă reguli clare în cadrul jocului și să le pretindă participanților să se respecte și să se asculte reciproc. În plus, trebuie să țină cont de nivelul elevilor, de cunoștințele lor lingvistice și să le pună la dispoziție cuvinte, expresii, structuri, afișându-le sau scriindu-le la tablă sau pe fișe de lucru.

*Câteva observații privind munca în orele de limbi străine:*

În toate aceste tipuri de activități conversaționale, profesorul deține cheia organizării. El oferă modelele textuale, el este conducătorul jocului, animatorul schimburilor de replici, animatorul grupului conversațional, cel care stimulează creativitatea vorbitorilor care fac să progreseze scenariul. La nivelul mediu, scopul esențial al conversației este de a da elevilor o mai mare autonomie, urmând ca aceasta să crească și să devină totală în clasele cu elevi mari.

Motivația de a învăța poate fi intrinsecă, dacă activitățile sunt însoțite de un sentiment de competență și autodeterminare, și extrinsecă, dacă situația este resimțită ca o presiune socială. Motivația intrinsecă este corelată cu interesul față de școală, cu percepția competenței, cu emoțiile pozitive în clasă. Ea constituie un bun instrument de predicție a reușitei școlare și a perseverenței în studiu. Ea este asociată cu creativitatea și strategiile de învățare bazate pe înțelegere nu pe metode mai superficiale (învățare pe de rost, caracteristică a motivației extrinseci). Motivația intrinsecă este întărită prin trei nevoi fundamentale: nevoia de competență, nevoia de autodeterminare și nevoia de apartenență socială.

În cadrul orelor de limbă străină este nevoie să fie privilegiate situațiile de comunicare autentică, să fie create situații naturale care se integrează în viața cotidiană, care răspund emoțiilor, nevoilor afective, ludice și sociale. Ceea ce se învață în cadrul orelor de limbi moderne trebuie să poată fi utilizat în viața cotidiană. Astfel, profesorul trebuie să acorde o mai mare atenție conținutului răspunsurilor, nu formei lor.

### **Bibliografie:**

1. Dragomir, Mariana- Puncte de vedere privind predarea- învățarea limbii franceze ca limbă străină, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
2. Ioan Cerghit, Sisteme de instruire alternative și complementare, Editura Polirom, Iași, 2008;
3. Păcurari, O. (coord.)- Strategii didactice inovative, Editura Sigma, București, 2003;
4. Roman, Dorina- La didactique du francais langue etrangere, Editura Umbria, Baia Mare, 1994.



## Motivația-premisă a eficienței actului didactic

**Prof. Blaj Mihai Alexandru, Liceul Teoretic "I.C. Brătianu" Hateg, județul Hunedoara**

Motivația este un proces dinamic în desfășurare într-o organizare ascendentă în structura activității și cu consecințe asupra rezultatelor acesteia. Ea este concepută ca o „sete” de cunoaștere, ca un „mod subiectiv” al cauzalității obiective, ca o cale eficace de a cunoaște evoluția psihică a copilului în diferite etape ale evoluției sale. Motivația pentru învățare este un element esențial pentru a reuși în viață. Pe scurt, e informație, de factori interni (particularitățile fizice și psihice) și de trăsăturile individuale ale fiecărui elev (intelectuale, afective, emoționale, temperamentale, caracteriale). Numai prin motivație se poate explica atitudinea activă sau mai puțin activă în procesul de dobândire de cunoștințe. Putem afirma că motivația este un motiv de acțiune. Motiv care dinamizează comportamentul uman, care inițiază, organizează și reglează acțiunile în direcția scopului urmărit.

Așadar, responsabilitatea privind strategiile de management al carierei aparține în primul rând profesorului, dar și a instituției educaționale. În acest context, unele dintre strategiile individuale de carieră ar putea fi:

- ✚ cunoaște-te pe tine însuți (planificarea carierei începe prin a i cinsti cu tine însuți);
- ✚ îngrijește-te de reputația profesională (evidențiază-ți realizările tale);
- ✚ dezvoltă-ți o rețea de contacte (trebuie să îți faci contacte în această lume a mobilității);
- ✚ documentează-ți reușitele proprii (rezultatele și realizările identificabile sunt mai valoroase pe piața forței de muncă);
- ✚ fi atât specialist, cât și generalist (trebuie să ii flexibil, nu trebuie să te plafonezi);
- ✚ pregătește-ți întotdeauna un plan de rezervă și ii gata să acționezi (rămâi mereu în evoluție menține-te în formă financiară și psihică, speră să ie mai bine, dar ii pregătit pentru mai rău).

Atare demersuri strategice actualizează problema construcției identității profesionale în aria modelului cultural al societății informaționale și preigurează optimizarea obiectivului formative dominant privind raporturile contextuale: specialitatea - pedagogia - metodică - practica educațională.

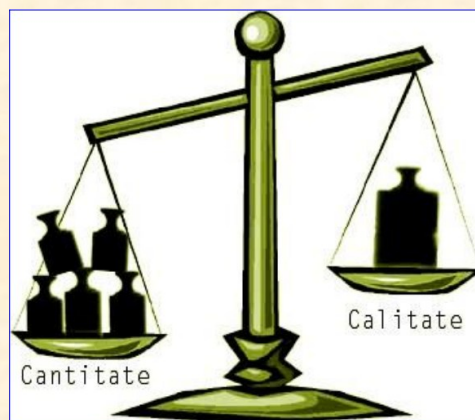
Deci motivația elevului este esențială în procesul de învățare, în formarea atitudinii față de școală, față de munca de elev.

Ca forță propulsatoare a energiei și efortului, motivația este alături de aptitudini, cea mai importantă variabilă a succesului școlar. Fără motivație nu poate avea loc un proces conștient de învățare, exceptând învățarea incidentală. De aceea problema motivației este apreciată „a fi cheia” oricărui învățământ democratic modern.



În învățare există, pe de-o parte, motivația extrinsecă când învățarea este determinată de un motiv extern învățării propriu-zise, susținută de o recompensă din afara acesteia (nota, lauda, pedeapsa).

Motivația intrinsecă este prezentă atunci când copilul desfășoară activitatea pentru satisfacția, plăcerea pe care o provoacă aceasta. Ea susține din interior învățarea a ceea ce este atât o caracteristică a situației de învățare cât și consecința trezirii dorinței copilului de a învăța, pregătită de familie și/sau școala, rezultat al identificării cu scopurile educaționale.



Se știe că motivația pentru învățare nu este înnăscută, nu se formează de la sine, ci presupune organizarea condițiilor de învățare astfel încât acestea să devină motivante pentru copil. În acest sens, cadrele didactice pot: să precizeze foarte clar scopul activității să ofere perspectiva aplicării în practică a cunoștințelor, să-i îndrume în însușirea unor tehnici de activitate independentă, să creeze situații-problemă, experimente, demonstrații, etc. care să întrețină curiozitatea copiilor etc.

Motivația poate evolua nu numai progresiv. Sarcinile de învățare care depășesc nivelul de înțelegere al copilului duc la resemnare, indiferență, descurajare, chiar opoziție, mai ales când intervine și presiunea celor din jur. Efectul va fi scăderea motivației (demotivarea) și stingerea interesului.

Condițiile care asigură o învățare facilă și de durată, de care ar trebui să țină seama atât cadrele didactice implicate în actul de predare-învățare- evaluare, cât și cei care învață, adică elevii sunt:

- motivația subiectului (elevului), sensul pe care îl are învățarea pentru el, scopul învățării;
- necesitatea cunoașterii efectelor, a rezultatelor învățării, ele fiind de natură să ghideze eforturile învățării;
- înțelegerea materialului învățat, prelucrarea sa rațională;
- modul de organizare a învățării;
- interacțiunea între cunoștințe sau priceperi, transferul lor.



Fiecare motiv se poate găsi în diferite stadii de dezvoltare. Interesul, de pildă, se poate găsi în stadiul de curiozitate, de dorința de a cunoaște.

În scopul sprijinirii copiilor în formarea personalității, o importantă contribuție o are munca educatoarei începând de la vârste mici. Ea poate ajuta copiii să se dezvolte în ritmul propriu, să-și fixeze scopuri, să realizeze ceea ce și-au propus pe parcursul activităților desfășurate.



Întrecerile, jocurile, concursurile, sunt câteva dintre modalitățile de lucru cu preșcolarii ce contribuie la formarea comportamentelor adecvate vârstei dar și la dezvoltarea unei imagini de sine corecte, a încrederii în propriile forțe și capacități, a motivației pentru învățare.

Prin intermediul întrecerilor sportive, se dezvoltă încrederea în sine și în forțele proprii. Recompensele oferite au rolul de a dezvolta motivația câștigului, deci educatoarea trebuie să le aleagă cu grijă, cunoscând preferințele majorității copiilor.

Jocul, cu toate formele lui, este considerat de preșcolari o recompensă. Dacă acesta se desfășoară pe echipe, copiii vor dori întotdeauna să facă parte din echipa câștigătoare, să fie primii. Este suficient să fie scoși în fața clasei și să fie felicitați pentru succesul obținut prin aprecieri verbale, aplauze.



Din acest motiv educatorul are în vedere să sublinieze în finalul jocului că toți copiii sunt câștigători, dar pe primul loc se află acela care a rezolvat cel mai bine cerințele date. Orice recompensă, cât de neînsemnată pentru adulți, este pentru preșcolari un motiv de mândrie, constituind în același timp o modalitate prin care se dezvoltă motivația pentru învățare. Copiii vor dori să învețe mai bine, să cunoască mai multe despre temele propuse, pentru a fi recompensați, felicitați în fața clasei.

Concursurile între copiii de aceeași vârstă, între grupe sau grădinițe, stimulează în cea mai mare măsură dorința de a fi primii, voința de a fi câștigători. Atunci când primesc diplomele, aceștia se mândresc în fața celorlalți preșcolari, stârnind la aceștia dorința de a participa și ei și de a câștiga premii în cadrul concursurilor.

Prin urmare, motivația pentru învățare se dezvoltă de la cele mai mici vârste, mai întâi prin aprecieri verbale asupra activității la clasă, apoi prin întreceri, jocuri, concursuri, toate acestea organizate cu scopul de a verifica capacități și comportamente dobândite pe parcursul procesului educativ. O condiție a asigurării reușitei școlare ar fi continuitatea autentică între grădiniță și școală. Totuși sunt numeroase distorsiuni în ce privește funcționalitatea legăturii, care pot constitui surse de inadaptare a copilului.

Unele activități ce par un lucru firesc pentru copii din grădiniță, la școală își modifică aspectul, devenind acțiuni programate, de muncă sistematică ce parcurg pași specifici asimilării cunoștințelor. Astfel că pregătirea copilului în scopul adaptării la cerințele școlii vizează structurarea întregii sale personalități, îndeosebi: dezvoltarea fizică și senzorială (adecvată cerințelor activității de scriere); intelectual–cognitivă; afectiv motivațională; psiho–socială; a trăsăturilor de voință.

Un rol deosebit de important în sensul îmbunătățirii rezultatelor școlare îl constituie promovarea unei relații educator – preșcolari, bazată pe încrederea în posibilitățile acestora, stimulare și cooperare. Educația pedagogică modernă actualizează în prezent cele mai integrative modalități de dezvoltare a omului, creând

astfel oportunități pentru autoperfecționare. Astăzi, ca niciodată, avem nevoie de cadre didactice mobile, constructive, morale capabile pentru colaborare, responsabile pentru viitor.

Menținerea motivației cadrului didactic în profesie, pentru profesia prestată a devenit astăzi un deziderat cel mai diicil datorită diversiicării problemelor cu care acesta se confruntă mai ales în relaționare cu elevii, dar și cu schimbările din sistemul educației. Iar dobândirea unui sentiment de control asupra traiectoriei dezvoltării sale se va asocia cu o mai bună evaluare a mediului extern și o mai mare încredere în forțele proprii și capacitatea personală de a acționa în propria viață.

Calitatea pregătirii profesorilor evidențiază relația dintre rolurile personalului didactic (furnizor de informații, conducător al activității de învățare, evaluator, consilier, cercetător) și competențe derivate din roluri (competența științifică, didactică, psihopedagogică, psihosocială, managerială, evaluativă, comunicațională și relațională în domeniul investigației științifice).

În concluzie, succesul are un rol mobilizator, conduce la dorința de a învăța și de a obține rezultate bune, pe când insuccesul, dacă este întărit și de aprecierile cadrelor didactice, poate descuraja, ducând la lipsa de interes față de actul educativ.



#### BIBLIOGRAFIE:

1. Barbu, A., - Motivația învățării și reușita școlară, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2013;
2. Cerghit, I., - Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică București, 1976;
3. Marcus S. (coord.), - Competența didactică, Editura ALL Educațional, București, 1999;
4. Popenici, Ș., Fartușnic, C., - Motivația pentru învățare, București, Editura Didactica, 2009;
5. Tomșa, Gh., (coordonator) - Psihopedagogie preșcolară și școlară, Editura Didactică, București, 2005.



## Instrumente și tehnici de evaluare de la tradițional la modern

Prof. învă. primar Bolog Rodica, Școala Gimnazială I. D. Sîrbu Petrila - Hunedoara



**Evaluarea** sau **examinarea** reprezintă actul didactic complex, integrat întregului proces de învățământ care urmărește măsurarea cantității cunoștințelor dobândite, ca și valoarea, nivelul, performanțele și eficiența acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului didactic. A evalua rezultatele școlare înseamnă a determina măsura în care obiectivele programului de instruire au fost atinse, precum și eficiența metodelor de predare – învățare. Acesta este punctul

final dintr-o succesiune de acțiuni, precum:

- Stabilirea scopurilor pedagogice;
- Proiectarea și executarea programului de realizare a scopurilor;
- Măsurarea rezultatelor aplicării programului.

Relațiile funcționale dintre acțiunile de evaluare a rezultatelor școlare, pe de o parte, și procesele de instruire și educare, pe de altă parte, relevă funcțiile fundamentale ale evaluării în activitatea școlară.

Prima dintre acestea este *de constatare și apreciere* a rezultatelor produse. Următoarea vizează cunoașterea factorilor și situațiilor care au condus la obținerea rezultatelor constatate, deci, o *diagnosticare* a activității desfășurate.

Evaluarea constituie o acțiune complexă care presupune realizarea mai multor operații:

- **Măsurarea** fenomenelor pe care le vizează evaluarea;
- **Interpretarea și aprecierea** datelor obținute;
- **Adoptarea deciziilor ameliorative.**

Uneori, evaluarea este raportată numai la una din aceste operații, mai cu seamă la aprecierea rezultatelor.

**Măsurarea** constă în utilizarea unor procedee prin care se stabilește o relație funcțională între un ansamblu de simboluri și un ansamblu de obiecte, subiecte sau evenimente, conform unei caracteristici observabile.

**Aprecierea** presupune emiterea unei judecăți de valoare asupra rezultatului unei măsurători, acordând o semnificație unui rezultat pe baza unui criteriu sau a unei scări de valori.

*Decizia* reprezintă concluziile desprinse din interpretarea datelor evaluării rezultatelor, mai ales din diagnosticarea activității care a produs rezultatele constatate, precum și măsurile preconizate pentru înlăturarea neajunsurilor, în general pentru îmbunătățirea activității în etapa următoare.

Folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare menționate impune, la rândul ei, diversificarea tehnicilor și a instrumentelor de evaluare:

- metode tradiționale: probe orale; probe scrise; probe practice.
- metode alternative (complementare): observarea sistematică a elevilor; investigația; chestionarul; proiectul (miniproiectul); portofoliul; tema pentru acasă; tema de lucru în clasă; grile de evaluare; scale de evaluare; autoevaluarea.

#### **a) METODELE TRADIȚIONALE**

Progresul achizițiilor în domeniul pedagogiei se realizează întotdeauna pornind de la ceea ce practica pedagogică a confirmat ca eficient.

De aceea, în evaluarea continuă, metodele tradiționale nu reprezintă ceva vechi, perimat. Ele sunt considerate acele metode care au dobândit acest apelativ datorită faptului că rămân cele mai des utilizate metode, cu condiția de a se asigura calitatea corespunzătoare a instrumentelor și echilibrul între probele scrise, orale și practice, prin probă înțelegându-se orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de către învățător.

Din categoria metodelor tradiționale fac parte: probele orale; probele scrise; probele practice.

#### **b) METODELE ALTERNATIVE (COMPLEMENTARE)**

Cele mai importante finalități ale evaluării procesului instructiv-educativ, în ultimul timp, se concretizează în: cunoștințe și capacități; atitudini (practice, sociale, științifice); interese; capacitatea de a face aprecieri de valoare (opinii, adaptări atitudinale și comportamentale).

Pornind de la această realitate, strategiile moderne de evaluare caută să accentueze acea dimensiune a acțiunii evaluative care să ofere elevilor suficiente și variate posibilități de a demonstra ceea ce știu, dar, mai ales, ceea ce pot să facă.

Principalele metode alternative sau complementare de evaluare al căror potențial formativ susține individualizarea actului educațional prin sprijinul elevului sunt:

- a) Observarea sistematică a activităților și a comportamentului elevilor;
- b) Investigația;
- c) Proiectul;
- d) Portofoliul;
- e) Autoevaluarea.



Toate aceste metode complementare de evaluare asigură o alternativă la formulele tradiționale, a căror prezență este preponderentă în activitatea curentă la clasă, oferind alte opțiuni metodologice și instrumentale care îmbogățesc practica evaluativă.

Oricum ar fi, tradițională sau modernă, bazată pe metode vechi sau noi, convenționale sau nu, **evaluarea** este un moment în cadrul învățării, la fel de important ca și predarea, de aceea ea trebuie aplicată atât asupra elevilor, cât și asupra profesorilor. Cu alte cuvinte, în viitor avem nevoie de mai multe cadre didactice care să fie capabile inițial să se autoevalueze, iar apoi să aplice elevilor metodele de evaluare adecvate fiecărui moment al lecției și fiecărei discipline în parte.

## BIBLIOGRAFIE

1. Banea H. – *Progres școlar*, E.D.P., 1978
2. Cosmovici A. – *Psihologie generală*, Ed. POLIROM, Iași, 1996
3. Gagné R. – *Condițiile învățării*, E.D.P., 1975



## Efectul utilizării tehnologiei digitale în format blended-learning în educarea elevilor la clasă

**Prof. înv. primar Cimponer Iulia, Liceul Tehnologic „ Matei Corvin” - Hunedoara**

„Tehnologia este natura omului modern”.

Octavio Paz



Progresul științei a făcut ca utilizarea tehnologiei digitale să fie tot mai des folosită la predarea învățării în clasa de elevi, iar unul din conceptele cheie, care a câștigat teren este formatul blended-learning.

Acest format combină în mod judicios metodele tradiționale de predare la clasă, cu utilizarea tehnologiei digitale.

Blended-learning-ul și utilizarea tehnologiei digitale generează efecte pozitive în aplicarea la clasă astfel:

### **PERSONALIZAREA ÎNVĂȚĂRII:**

Tehnologia digitală utilizată la clasă permite adaptarea învățării la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. Platformele de învățare online oferă materiale și activități personalizate, dezvoltându-le elevilor abilitățile și puterea de concentrare asupra domeniilor în care studiază.

### **DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DIGITALE:**

Utilizarea tehnologiei digitale în clasă contribuie la dezvoltarea abilităților digitale ale elevilor, o competență esențială în lumea modernă. Elevii devin mai familiarizați cu instrumentele și platformele digitale, ceea ce le permite să-și îmbunătățească abilitățile de cercetare, comunicare și rezolvare de probleme, elevii devenind mai autonomi și capabili să abordeze problemele într-un mod mai eficient.

### **FEEDBACK IMEDIAT:**

Blended-learning-ul, de asemenea le permite profesorilor să ofere feedback imediat elevilor prin tehnologia digitală. Prin intermediul instrumentelor de evaluare online, profesorii pot monitoriza progresul elevilor, putând oferi îndrumare individuală, îmbunătățind performanța și înțelegerea subiectelor.



#### **✚ ACCESUL LA RESURSE EXTINSE DE ÎNVĂȚARE:**

Datorită tehnologiei digitale, elevii pot avea acces la o gamă largă de resurse și informații disponibile online. Acest lucru le permite să exploreze subiectele în profunzime, le oferă exemple practice, precum și extinderea cunoștințelor în afara sălii de clasă.

#### **✚ MOTIVAȚIE CRESCUTĂ:**

Tehnologia digitală utilizată în învățare poate fi foarte atractivă și interactivă pentru elevi. Punctajele și recompensele virtuale, precum și elementele de ludificare pot crește motivația și angajamentul elevilor în procesul de învățare.

#### **✚ ÎMBUNĂTĂȚIREA COMUNICĂRII ȘI COLABORĂRII:**

Utilizarea tehnologiei digitale îmbunătățește comunicarea și colaborarea între elevi și profesori. De asemenea, prin aplicarea platformelor online se deschide calea unor discuții și dezbateri, a lucrului în echipă și a partajării resurselor dedicate învățării, determinând sporirea implicării și participării active a elevilor la procesul de învățare.

Toate acestea reprezintă elemente pozitive ale utilizării tehnologiei digitale în format blended-learning la clasă, dar vom menționa aici și câteva aspecte care creează posibile obstacole în obținerea rezultatelor școlare:

#### **✚ ACCESUL LA TEHNOLOGIE:**

Tehnologia și conexiunea stabilă a internetului nu este încă accesibilă tuturor elevilor, lucru care creează inegalități, privind accesul la resurse și participarea la activități online.

#### **✚ DEPENDENȚA DE TEHNOLOGIE:**

Utilizarea excesivă a tehnologiei digitale crește riscul dependenței de aceasta, distrăgând elevii de la învățarea tradițională. Astfel este important să se găsească un echilibru între folosirea activităților tradiționale și a tehnologiei digitale, prin îmbinarea acestora în mod judicios.

#### **✚ NECESITATEA UNEI INSTRUIRI ADECVATE:**

Prin utilizarea eficientă a tehnologiei digitale, profesorii trebuie să fie instruiți corespunzător, atât în dezvoltarea abilităților necesare, cât și folosirea platformelor și instrumentelor în procesul de învățare. Lipsa acestui lucru duce la o scădere semnificativă a eficientizării în procesul de învățare la clasă.

Utilizarea tehnologiei digitale în formatul blended-learning în predarea învățării aduce numeroase beneficii și efecte pozitive în clasă. Personalizarea învățării permite adaptarea materialelor și activităților la nevoile și ritmul fiecărui elev, dezvoltându-le abilitățile și concentrarea. Dezvoltarea abilităților digitale este esențială în era modernă, iar utilizarea tehnologiei digitale în clasă contribuie la îmbunătățirea acestora, precum și la autonomia și eficiența elevilor în rezolvarea problemelor. Feedback-ul imediat și accesul la resurse extinse de învățare sprijină progresul elevilor și extinderea cunoștințelor lor în afara sălii de clasă. Motivația și

angajamentul elevilor sunt stimulați prin elementele interactive și ludice oferite de tehnologia digitală, iar comunicarea și colaborarea între elevi și profesori sunt îmbunătățite. Cu toate acestea, există și obstacole de depășit, cum ar fi inegalitățile de acces la tehnologie, dependența excesivă de tehnologie și necesitatea unei instruiți adecvate a profesorilor în utilizarea acesteia. Prin găsirea unui echilibru între tehnologia digitală și metodele tradiționale și prin asigurarea unei instruiți adecvate, se poate maximiza eficiența în procesul de învățare și se pot depăși aceste obstacole. Utilizarea eficientă a tehnologiei digitale în formatul blended-learning reprezintă o oportunitate valoroasă pentru îmbunătățirea rezultatelor școlare și pregătirea elevilor pentru lumea modernă.

### **Bibliografie:**

1. Adăscăliței, A., (2007), *Instruire Asistată de Calculator*, Editura Polirom, Iași.
2. Bates, A. W. (2015). *Teaching in a digital age*, from <https://www.tonybates.ca/teaching-in-a-digital-age/>, accesat la data de 25.05.2018
3. Brut, M., (2006) *Instrumente pentru e-learning: Ghidul informatic al profesorului modern*, Editura Polirom, Iași.

## Strategia didactică. Metode și procedee didactice

### **Prof. Cornea Cristina, Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria" Deva, județul Hunedoara**

Practica pedagogică demonstrează că în domeniul instrucției și educației, strategiile didactice identice generează rezultate diferite, în funcție de caracteristicile individuale și de vârstă ale educaților, nivelul intelectual, structura aptitudinală, opțiunile profesionale, atitudinile și convingerile proprii, determinând o receptare și prelucrare diferențiată a mesajelor transmise.

Pentru o acțiune eficientă, orice cadru didactic trebuie să renunțe la tipare unice și la prejudecăți, și să-și direcționeze acțiunea bazându-se pe cunoașterea capacităților, intereselor și atitudinilor elevilor, pe cunoașterea reprezentărilor și sentimentelor acestora la vârste diferite folosind mijloace eficiente de influență și formare.

Potențialitățile fiecărui copil trebuie să fie puse în valoare și educate prin formarea deprinderilor și oferirea unor informații sau tehnici de exteriorizare care să-i ofere posibilități de exprimare cu valoare individuală și socială.



Metodele de învățământ reprezintă căile prin care profesorul pune elevii în legătură cu un anumit sistem de cunoștințe și le stimulează activitatea pentru a și le însuși mai ușor. Folosirea acestora urmărește, în ultima instanță, realizarea obiectivelor informativ-formative stabilite în vederea pregătirii temeinice a elevilor și în vederea integrării lor socio-profesionale eficiente .



Noțiunea de " metodă de învățământ" trebuie înțeleasă într-un sens mai larg.

Metoda servește nu numai la transmiterea cunoștințelor, ci și la dezvoltarea capacităților creatoare, a deprinderilor practice, a însușirilor de caracter, calități foarte necesare pentru integrarea rapidă și socio-profesională a elevilor. Nu există metode bune sau rele, noi sau învechite, în sine. Valoarea lor este dată de modul în care sunt folosite sau combinate, pentru a servi cât mai bine obiectivele învățământului.

O metodă este considerată modernă în măsura în care cultivă însușirile fundamentale necesare elevilor în prezent, dar mai ales în viitor: independență, spirit critic, gândire creatoare, aptitudini, atitudine exploratoare etc.

Acțiunea pedagogică devine eficientă numai dacă procesul de formare se realizează urmărindu-se aptitudinile și caracteristicile generale de personalitate, asigurându-se concordanța dintre caracteristicile persoanei și obiectivele procesului formativ.

Organizarea științifică a acțiunilor instructiv-educative este dependentă de cunoașterea individualității elevilor și de organizarea sistemului școlar care să permită găsirea unor posibilități integrative accesibile pentru fiecare. Tendința actuală de individualizare a formării și instruirii, motivată prin diferențele dintre capacitățile și structurile de personalitate ale elevilor, impune dezvoltarea la profesori a simțului diagnostic și utilizarea unor metodologii adecvate de cunoaștere.

În acest scop, cadrul didactic trebuie să determine, printr-un procedeu de diagnosticare, caracteristicile specifice fiecărei individualități, pentru ca apoi să poată proiecta condițiile cele mai potrivite de desfășurare a activităților didactice, să selecteze cele mai adecvate acțiuni de asistență și intervenție. Cadrul didactic plasează accentul nu pe rolul de difuzor de mesaje informaționale, ci pe rolurile de organizator, facilitator și mediator al activităților de învățare. Demersul didactic este conceput astfel încât nu îl mai are în centru pe profesor, ci pe elev. Rolul profesorului rămâne unul capital, însă, renunțând la vechile practici educaționale rigide și uniforme, el devine organizator al unui mediu de învățare adaptat particularităților și nevoilor beneficiarilor, facilitând procesul învățării și dezvoltarea competențelor.

Proiectând și realizând activități de predare-învățare-evaluare bazate pe strategii didactice interactive, cadrul didactic oferă elevilor multiple ocazii de a se implica în procesul propriei formări, de a-și exprima în mod liber ideile, opiniile și de a le confrunța cu cele ale colegilor, de a-și dezvolta competențele metacognitive. Atunci



când limitele competenței sale nu permit precizarea unui diagnostic adecvat, se impune colaborarea cu psihologul. Investigația de laborator, unde există o organizare metodologică complexă, coroborată cu investigația realizată în condiții obișnuite de viață, va contribui la înțelegerea mai corectă a persoanei, la o mai mare certitudine a datelor și la formularea unor concluzii în funcție de o pluralitate de factori. James R. Okey recomandă oricărui dascăl să-și pună câteva întrebări :

- ❖ cum poate să dobândească cunoștințele despre capacitățile fiecărui elev;
- ❖ care sunt cunoștințele de acest fel de care are nevoie;
- ❖ ce fel de decizii cu privire la procesul instructiv poate lua dacă dispune de asemenea cunoștințe.

Pentru a diagnostica și interveni adecvat, el trebuie mai întâi să identifice precis dificultățile de învățare. De exemplu, pentru a rezolva o problemă legată de gradul de însușire a calculului sumei a două fracții, nu este suficient să cunoască faptul că elevul are dificultăți la matematică, ci trebuie să stabilească că acesta nu poate aduna fracții cu alelași numitor.

Pentru a cunoaște capacitățile fiecărui elev, cadrul didactic va construi mai multe probe pentru testarea fiecărei sarcini dintr-o „ierarhie a procesului de învățare”, iar rezultatele vor indica ce sarcini pot sau nu pot fi îndeplinite de fiecare elev în parte.



Ceea ce interesează în acest caz nu sunt rezultatele medii obținute de elevii unei clase și nici rezultatele unui elev, de exemplu că a rezolvat șase probe din nouă. Ceea ce are importanță este determinarea sarcinilor din „ierarhia procesului de învățare” care au fost îndeplinite sau nu de elevul respectiv.

Determinându-se cu ajutorul testelor capacitatea elevilor de a rezolva fiecare sarcină din „ierarhia procesului de învățare” și completând diagrama instruirii propriie fiecărui elev, învățătorul poate decide ce sarcini trebuie să realizeze fiecare copil pentru a ajunge la sarcina finală.

Cunoașterea elevului trebuie să se realizeze urmărindu-se atât evoluția sa în timp cât și nivelul de reprezentare a caracteristicilor sale la un moment dat.

O metodă este considerată modernă în măsura în care cultivă însușirile fundamentale necesare elevilor în prezent, dar mai ales în viitor: independență, spirit critic, gândire creatoare, aptitudini, atitudine exploratoare etc. O metodă care duce la promovarea originalității și creativității este o metodă modernă, chiar dacă este folosită de mult timp.

Metodele de învățământ actuale prezintă o serie de caracteristici:

- ❖ sunt elaborate și acționează în conformitate cu datele și cerințele conținutului învățământului, ale principiilor, mijloacelor și formelor de activitate didactică;



- ❖ rezolvă probleme de tipul: cum să predăm și cum să învățăm? Ce și cât predăm, ce și cât învățăm?
- ❖ sunt în același timp, știință, tehnică și chiar artă de predare-învățare, ca și strategii euristice de cunoaștere și de investigare, contribuind nu numai la aplicarea științei pedagogice, ci și la dezvoltarea ei;
- ❖ îndeplinesc obiective cognitiv-formative și educative, creative și acționale, de organizare și evaluare didactică;
- ❖ se realizează în strânsă legătură cu operațiile logice ale gândirii (compararea, analiza, sinteza, abstractizarea, generalizarea, inducția, deducția, analogia etc.) și cu experimentare în vederea verificării adevărului;
- ❖ ajută la pregătirea elevilor pentru autoeducație și educație permanentă;
- ❖ dovedesc atât un caracter dinamic, deschis înnoirilor, cât și un caracter conservator, în sensul că își îndeplinesc funcțiile stabilite și își mențin performanțele în condiții date pentru o anumită perioadă etc.

Influențele educative nu vor fi eficiente decât în măsura în care elevul participă la propria formare și dezvoltare. În acest sens, cadrul didactic va depune o muncă deosebită de ordonare a materiei, de accesibilizare a acesteia, dar solicitând mereu elevii să gândească, să explice, să argumenteze punându-i în situații problemă care reclamă o gândire suplă, selecție de cunoștințe, noi modalități de combinare a acestora. Este știut faptul că trăinicia cunoștințelor, formarea deprinderilor și a tehnicilor intelectuale de lucru depind de efortul elevului, de activitatea pe care acesta o depune.

El nu va fi astfel un simplu spectator, care numai să asculte și să repete, ci un actor alături de cadrul didactic care-l îndrumă pas cu pas. Varietatea metodelor de activizare a elevilor oferă cadrului didactic posibilități multiple de utilizare a acestora, depinzând pentru fiecare în parte, de nivelul de pregătire pedagogică, de creativitatea fiecăruia.

Esențial în pregătirea cadrului didactic pentru lecție este de a putea pune în joc toate cunoștințele sale și întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur și simplu niște cunoștințe de-a gata ce trebuie să fie însușite, ci de a insufla elevilor săi dorința și posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putință, prin ei înșiși, printr-un studiu cât mai activ.

### **Bibliografie:**

1. Bocoș, M., Stan, C., Manea, A. D., (coord.), - Educație și instrucție în școala contemporană, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2008;
2. Cerghit I., - Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. Editura Aramis, București, 2002;
3. Dan, Potolea, - Profesorul și strategiile conducerii învățării, Editura Academiei, București, 1989;
- Radu, T. Ioan, - Învățământul diferențiat, concepții și strategii, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.

## Didactica postmodernă – tehnici interactive de învățare

**Prof. Dan Ionela-Elisabeta, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu”-  
Grădinița cu PN și PP Nr. 1, Petrila**

„Eu sunt copilul,  
Tu ții în mâinile tale destinul meu.  
Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață  
Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire,  
Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare, pentru lume”.

( Child's Appeal, Mamie Gene Cole )

Dezideratele de modernizare și perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcția sporirii caracterului activ-participativ al metodelor de învățare, pe aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ în valorificarea noilor tehnologii instrucționale, care să-l implice pe copil direct în procesul de învățare, stimulându-i creativitatea, interesul pentru nou, dezvoltarea gândirii, reușind să aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului său potențial.



Metodele constituie instrumente de prim rang în mâna educatorului; ele reprezintă calea eficientă de organizare și conducere a învățării, un mod comun de a proceda care reunește într-un tot familiar eforturile cadrului didactic și ale copiilor în însușirea și aprofundarea cunoștințelor, în formarea și dezvoltarea

priceperilor și a deprinderilor intelectuale și practice, a aptitudinilor și a atitudinilor acestora din urmă.

Numeroase modele ale învățării, revendicate de la Herbart încoace au vizat o permanentă adaptare a metodologiei și epistemologiei didactice la dinamismul cunoașterii. Fiecare model și-a exprimat funcții pozitive, considerându-se progresist, eficient și perfectibil, din nevoia adaptării la provocările unei noi configurații de civilizație.

Modelul constructivist derivă din pedagogia postmodernă - “curentul constructivist în teoria educației... propune construirea cunoașterii de către copil”. Învățarea, după K. Reich și H. Siebert, este “un proces activ și constructiv, care are loc întotdeauna într-un context, deci este situativ, multidimensional și sistemic”. Modelul constructivist urmează celui curricular, depășindu-l prin complexitate și dinamism. Spre deosebire de modelul



curricular – normative, standardizat, planificat și orientat spre finalități, modelul constructivist este interpretativ, autonom, cu perspective diversificate și posibile deviate. Elevii nu cunosc lumea prin intermediari, ci prin construcție individuală, prin alcătuirea propriilor scheme cognitive. Individual sau prin cooperare, ei își însușesc valorile democratice printr-un exercițiu democratic, nu prin teorii și explicații. Locul sintagmei "vă voi spune despre..." este luat de "lucrați, gândiți, judecați".

Modelul constructivist a penetrat școala românească sub eticheta gândirii critice. În esență, "gândirea critică presupune dezvoltarea capacității intelectuale de a înțelege argumentele altora, de a le evalua și de a crea argumente proprii". (G. Clitan)

Învățarea eficientă – condiție esențială pentru formarea personalității elevilor – presupune formarea gândirii critice, ca modalitate "de a gândi creativ și constructiv, eficient și critic". (I. Al. Dumitru) Un elev va dispune de gândire critică prin exercițiu efectiv de exprimarea unor opinii independente, de a fi capabil să construiască argumente, de a accepta opiniile celorlalți sau de a le combate cu argumente, precum și de a evalua și testa mai multe soluții. Un elev conștientizat de efectele gândirii critice asupra formației sale intelectuale are nevoie de:

- dobândirea încrederii în valoarea și valorizarea propriilor opinii;
- implicarea efectivă în activitatea de învățare;
- receptarea opiniilor diferite și tolerarea acestora;
- exprimarea disponibilităților de a formula alte judecăți, cu argumente suficiente.

Ca și conduită, „a gândi critic înseamnă a fi curios, a avea o minte iscoditoare, a-ți pune întrebări și a căuta sistematic răspunsuri oferind soluții adecvate la probleme diverse, a asuma responsabilități pentru idei, opinii, judecăți și soluții propuse”.

În concluzie, gândirea critică se învață prin exerciții diverse grație cărora învățarea se alcătuiește pe(cu) ceea ce știu elevii. Adăugând cunoștințe-capacități noi, stimulând reflecție analitică și critică asupra noii configurații.

Din tehnicile și metodele specifice modelului constructivist, bazat pe formarea gândirii critice, selectăm câteva, pe care le considerăm mai eficiente în învățarea didactică:

*Role-play - jocul de rol* - este un procedeu utilizabil în orice moment al activității. Cadrul didactic prezintă scenariul, apoi distribuie rolurile, împărțind clasa în „actori” și “spectatori”; urmează derularea scenariului, opiniile “spectatorilor”, concluziile cadrului didactic. Această metodă are menirea de a încuraja comunicarea, de a stimula implicarea în dialog, de a determina angajarea diferitelor forme de comunicare, dar mai ales de a se învăța diferite roluri sociale - cumpărător, ghid, medic, pacient, profesor, șofer, ziarist, spectator, etc.

*Delphi* - clasa este împărțită în grupe de 5-6 copii, fiecare grupă analizând o situație problematică – proiect, temă, document, text, etc. Fără comunicarea dintre grupe, acestea își sintetizează analizele în scris, aducând

mai multe argumente. Aceste sinteze apoi trec, la celelalte grupe - sub formă de scală -, care analizează sintezele colegilor.

În final, se lecturează (și se comentează) opiniile grupelor, comentându-se și motivațiile prin care s-a ajuns la convergența sau divergența de opinii.

În cadrul activităților matematice desfășurate în grădiniță, voi prezenta câteva metode interactive realizate cu copiii.

➤ **Metoda - Puzzle**

**Grupa:** Mijlocie

**Tema activității:** "Coșulețul cu legume"

**Tipul activității:** Sistematizare și verificare

**Categoria activității:** Cunoașterea mediului

**Scopul activității:**

- ✓ sistematizarea cunoștințelor referitoare la legumele de toamnă;
- ✓ stimularea gândirii, a capacității de selectare și asociere;
- ✓ enunțarea unor cunoștințe însușite în activitățile de cunoașterea mediului în mod interactiv;

**Obiective operaționale:**

- ✓ să ia parte la o activitate de învățare în grup;
- ✓ să precizeze caracteristicile legumelor;
- ✓ să manifeste inițiativă în comunicarea orală;
- ✓ să-și exerseze capacitatea de a reconstitui-asambla o imagine (roșie, ceapă, ardei, vânăță);
- ✓ să stabilească relații pozitive de comunicare între emițător și receptor.

**Materiale necesare:**

- ✓ 4 imagini A4 cu legume mărite (ardei, ceapă, roșie, vânăță) și 4 imagini cu legume mărite și decupate;
- ✓ simboluri reprezentând: gura - pentru cel care comunică, mână - pentru cel care receptează și acționează, ochi - pentru cel care observă;

**Desfășurarea activității:**

Voi face reactualizarea cunoștințelor referitoare la legume printr-o discuție, voi anunța tema, după care voi grupa copiii câte trei.

Voi așeza două scăunele spate la spate unde se vor așeza emițătorul și receptorul. Alături va sta observatorul.

Emițătorul și receptorul vor primi același material didactic.

Copiii receptori vor primi elementele pentru reconstituirea imaginii în plicuri.



Fiecare grup va primi o imagine diferită.

După primirea sarcinii de lucru voi da semnalul de începere prin bătăi din palme, fiecare grupă de copii desfășurând jocul.

Copilul-emițător va indica locul fiecărei părți din puzzle.

Copilul-receptor va așeza piesele după indicațiile date de emițător, putând pune întrebări. Copilul-observator al cărui grup a terminat puzzle-ul corect va prezenta activitatea grupului său.

Timpul va expira în momentul în care primul grup va termina reconstituirea imaginii. Analiza imaginilor reconstituite se va face și de către grupele care nu au reușit să termine. Evaluarea activității o voi face prin aprecieri asupra modului în care s-a desfășurat jocul și asupra modului în care au realizat sarcina didactică prin cooperare.

**Concluzii** - Metodele interactive de grup trebuie aplicate sub forma unor jocuri cu reguli de care copiii trebuie să fie conștienți că se pot realiza prin cooperare, consultare în grup în luarea deciziilor. Fiecare copil are ritmul său de dezvoltare, educatoarea urmărind modul de desfășurare al jocului, gesturile copiilor, sfaturile, întrebările, aprecierile pe care aceștia le fac în timpul desfășurării acestuia.

Situațiile de învățare rezolvate prin metode interactive de grup dezvoltă copiilor gândirea democratică, deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj, comportamentul unui copil, o faptă, o idee, un eveniment, ei critică comportamentul, ideea, fapta, nu critică personajul din poveste sau copilul. Alegerea momentului din lecție a personajului și a faptei sale au o importanță deosebită în reușita activității.

Cadrele didactice trebuie să aibă mult tact în aplicarea acestor metode, adaptând mimica, sfatul, orientarea, lauda, aprecierea la situația dată.

Prin aceste metode interactive, copilul este pus în situația de a descoperi singur informația, informație care este reținută mai ușor și pe o perioadă mai lungă de timp.

## **Bibliografie**

1. Cerghit, Ioan, Neacșu Ion, Prelegeri pedagogice, Editura Polirom, Iași, 2001;
2. Cucuș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2002 ;
3. Niculescu, Rodica, Pedagogie preșcolară, Editura Pro Humanitate, București, 1999;
4. Tomșa, Gheorghe, Psihopedagogie preșcolară și școlară, M.E.C, București, 2005.

## Metode moderne și tradiționale în predarea limbilor străine

**Prof. Ersoy Marcela, Colegiul Tehnic "Constantin Brâncuși", Petrila**

Într-o clasă tradițională profesorul este cel care controlează mediul de învățare. Profesorul joacă rolul instructorului, el decide ce trebuie predat. Elevii trebuie să își însușească informațiile oferite de profesor. Profesorul este cel care cauzează învățarea să apară. Învățarea are loc în clasă și este competitivă. Conținutul lecției și predarea sunt considerate cele mai importante iar elevii trebuie să stăpânească cunoștințele prin exercițiu și practică. Conținutul nu trebuie învățat în context. Printre metodele tradiționale menționez: Metoda traducerii ( Grammar Translation Method), Metoda audio- linguală, Prezentare, Practică, Producere ( Presentation, Practice, Production).

Astăzi globalizarea, tehnologiile care apar din ce în ce mai rapid, masivele mișcări demografice necesită o schimbare în sistemul de educație. În aceste condiții educația formală din primii ani de viață vor forma doar o fundație pentru învățarea viitoare. Astăzi nu putem doar absolvi un colegiu, o universitate și să spunem că asta este totul, trebuie să înțelegem că învățarea doar a început că învățarea pe parcursul vieții este o necesitate.



Metodele moderne îl au pe elev în centru și se bazează pe a ajuta învățatul să aibă loc. Sarcina profesorului este să găsească acele metode care să îl motiveze pe elev și să facă învățarea cât mai efektivă. Profesorul trebuie să realizeze care sunt avantajele și dezavantajele în folosirea tuturor metodologiilor. Când alegem ce metodă să folosim trebuie să fim conștienți de nevoile celor care învață și de caracterul lor. Unele metode sunt bune pentru unii dar nu sunt bune pentru alții. Dacă vei reuși să îți înțelegi elevii vei putea alege modalitatea de a

preda. Dintre metodele moderne fac parte: Metoda directă ( The Direct Method), Calea tăcerii ( The Silent Way), Suggestopedia, Învățarea limbii în comunitate( Community Language learning), metoda răspunsului fizic total ( the Total Physical Response Method), Metoda comunicativă ( Communicative language Teaching)



În zilele noastre există două modalități de gândire cu privire la educație. Unii consideră că metodele moderne sunt mai bune decât cele tradiționale dar totuși aceste două metode sunt amândouă o modalitate de succes dacă sunt combinate potrivit. După părerea mea atât metodele tradiționale cât și cele moderne au avantajele și dezavantajele lor iar noi trebuie să le alegem pe cele potrivite pentru fiecare clasă, să le combinăm pentru a putea să îi ajutăm pe elevii noștri. Nu există metodă bună sau rea sau una bună pentru toată lumea.

De asemenea profesorul trebuie să înțeleagă că predatul înseamnă pregătire, prezentare, acțiune, evaluare. În timpul lecției rolul nostru se poate schimba de la o activitate la alta, de la o etapă a activității la alta. Rolul profesorului poate fi cel de : controlor, organizator, evaluator, inițiator, participant, resursă, tutor, observator. Managementul clasei este o altă parte importantă a lecției, lucrul pe echipe, pe perechi sau individual având la rândul lor avantaje și dezavantaje, profesorul trebuind să aleagă cea mai bună modalitate de a lucra cu elevii.

## Despre dramaturgia lui I. L. Caragiale din perspectiva a două principii de pedagogie practică

**Prof. Găldean Doinița Rodica, Colegiul Național " Mihai Eminescu" Petrosani**



În cele ce urmează, îmi propun să demonstrez cum două principii de pedagogie practică întâlnite în *Profesorul de succes: 59 de principii de pedagogie practică* de Ion-Ovidiu Pânișoară, se pot aplica în predarea – învățarea operei lui I. L. Caragiale.

Autorul cărții, în prefață, definește, mai întâi, termenul *principiu* ca fiind un element fundamental pe care se întemeiază o teorie științifică, considerând, apoi că „ Astfel, întregul demers pedagogic se construiește pe câțiva piloni solizi; dacă o asemenea construcție respectă toate aceste legi de bază, ea nu se va prăbuși, indiferent de schimbările cu care se confruntă”. Mai departe, vorbește despre principiile pedagogice și despre cele didactice, apoi sublinează două atribute importante ale principiilor, faptul că sunt globale, adică se aplică în orice situație și că sunt



interdependente, adică se sprijină și se determină reciproc. Este esențial ca toate principiile să fie respectate pentru ca fiecare dintre ele să funcționeze.

Cel mai important principiu, în ceea ce ne privește, este cel al **atractivității informației**. Pânișoară pornește de la ideea că unui elev poate să nu-i placă deloc ora de istorie sau geografie, dar să se uite cu mare interes la o emisiune pe Discovery. Se întreabă, apoi care o fi secretul? Ce am putea să facem pentru a realiza o lecție mai atractivă? Un răspuns posibil ne-ar putea fi furnizat de tehnicile de persuasiune. Lakhani vorbește despre modelul mitului, văzut ca o soluție la problemele cu care se confruntă școala în a le oferi elevilor de astăzi lecții mai atractive. Conform acestui model, ar trebui să se construiască o poveste în jurul fiecărui mesaj transmis, având următoarele ingrediente: 1. *Cârligul* cu care „agățăm” atenția elevilor. Trebuie să identificăm în lecția noastră un element antrenant, acesta ajutând elevul să se identifice cu subiectul poveștii, cu mesajul acesteia sau cu personajul principal. 2. *Conflictul* – este necesar să existe într-o poveste un moment antagonic pentru ca elevul să se implice mai mult. Se formează așadar două tabere, iar elevul ar trebui să se simtă parte într-una din ele și să identifice „inamicul” în cealaltă tabără. În acest moment, va încerca să înțeleagă și să urmărească mult mai atent firul logic al poveștii. 3. *Revelația* – este evident că personajul cu care se identifică elevul trebuie să aibă succes, de aceea elevul va avea o revelație în sensul descoperirii elementelor „secrete” ascunse în povestire care îi oferă cheia pentru dezlegarea misterelor. Este important ca povestirea să păstreze o curbă de tensiune care să ofere adevărul progresiv până la momentul „revelator” care trebuie să fie unul de iluminare interioară. 4. Cadrul didactic trebuie să creadă ceea ce transmite, adică să conștientizeze importanța informațiilor transmise, nu validitatea lor. 5. *Concluzia* – profesorul, cu ajutorul concluziei, generează o premisă pentru lecțiile ce vor urma și pentru evoluția personală a elevului în câmpul cunoașterii (elevul va dori să afle mai multe și va urma indicațiile de lectură ale cadrului didactic).

„Pentru a realiza cei cinci pași descriși mai sus, este necesar să apelăm la un larg evantai de emoții și stări care pot genera starea de implicare necesară. Acestea sunt: dorința – în cazul nostru, dorința de a ști cum se termină „povestea”; pierderea – anticiparea faptului de a nu avea ceva ce considerau că pot obține; frica (creată prin generarea unei stări de tensiune înaltă); flatarea – în sensul că elevii se vor simți speciali și deosebiți în ochii cadrului didactic; mila - referitor la anumite întâmplări și personaje; consecința – înțelegerea a ceea ce se va întâmpla dacă nu obțin respectivele informații; statutul – pe care îl vor dezvolta posedând cunoașterea; aprobarea – sentimentul de a lua deciziile corecte etc. Cadrul didactic va trebui să-și aleagă un indicator de pe lista de mai sus și să creeze poveste folosind informațiile în sensul generării unei asemenea stări emoționale. De altfel, prin intermediul întrebărilor, cadrul didactic poate verifica dacă obiectivul a fost sau nu atins – chestionând periodic elevii despre ce simt referitor la mesajul transmis”.



Dacă informațiile pe care dorim să le transmitem elevilor nu sunt atractive, eficiența procesului instructiv-educativ tinde să scadă dramatic. Este important, mai întâi să le captăm atenția, apoi să găsim metode creative pentru a crește gradul de atractivitate a ceea ce predăm. De exemplu, când predăm comedia *O scrisoare pierdută*, am putea să le captăm atenția punându-le să vizioneze secvența în care Trahanache vine la Tipătescu pentru a-i relata despre scrisoarea de amor trimisă de prefect soției sale, cerându-le să spună, apoi, ce moment al subiectului este prezent. Mai departe, putem să le cerem părerea despre felul în care a procedat Trahanache și ce cred despre acesta. Trahanache e naiv sau ipocrit? Astfel, ușor, ușor să ne îndeplinim obiectivele propuse, fără ca elevii să simtă că sunt „încărcați” cu informații inutile.

Când începe să explice **principiul participării active**, Pânișoară dă ca exemplu cadrele didactice care se plâng că elevii sunt interesați de altceva decât de școală, că procesului de învățământ nu îi este oferită importanța cuvenită. Apoi spune că Blaise Pascal afirma tranșant că, de obicei, suntem mai convinși de argumentele pe care le descoperim singuri decât de argumentele pe care ni le oferă alții. Vedem astfel importanța învățării prin descoperire: dacă o informație ne este livrată „de-a gata”, nu suntem implicați în construirea ei, suntem mult mai puțin dispuși (și motivați) să o învățăm.

Cadrele didactice trebuie să se asigure că elevii se implică cu adevărat în sarcinile primite, însă e foarte important modul de a-i face pe aceștia să se concentreze pe aspecte ale activității instructiv- educative. Profesorii pot porni de la identificarea elementelor cu adevărat importante pentru elevii lor, apoi să înceapă să le predea așa cum și-ar dori să li se predea lor, dacă ar fi în bancă, și nu la catedră. De exemplu, atunci când li se predă *O scrisoare pierdută* sau *D-ale carnavalului*, elevii trebuie să fie implicați în procesul didactic prin citirea pe roluri a unor fragmente care le-a stârnit râsul sau li s-au părut importante, prin găsirea unor asemănări cu societatea în care trăiesc, prin expunerea unor păreri personale referitoare la ceea ce au înțeles în urma citirii operei etc.

Așadar, trebuie să găsim cea mai bună cale de a ne implica elevii în activitatea propusă, trebuie să găsim „povestea” din spatele informației brute aflate în manual și să le oferim elevilor motive de a participa activ.

## Jocul didactic –metodă de stimulare a capacităților creatoare ale preșcolarilor

**Prof. Grecu Andreea-Oana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu”- Grădinița cu PN**



Creativitatea ca structură definitivă de personalitate, îmbracă din punct de vedere evolutiv un caracter procesual supus influențelor de mediu.

Formele organizate de instrucție și educație își aduc în mod diferențiat aportul în dezvoltarea potențialului creator al individului în funcție de conținutul activității, de tipurile de metode utilizate, de pregătirea și gradul de angajare al cadrelor didactice participante la acțiunilor educative.

Direcția generală de modernizare și perfecționare a metodelor de învățământ o constituie îngustarea sferei de acțiune a metodelor reproductive, tradiționaliste și lărgirea gamei de metode moderne, care fac din elev un participant activ la procesul de învățare, accentuând astfel caracterul formativ al învățământului.

În învățământul preșcolar, în structura metodelor active își găsesc cu maximă eficiență locul, jocurile didactice constituind o punte de legătură între joc ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul în perioada preșcolară și activitatea specifică școlii. Jocurile didactice sunt metode active care solicită integral personalitatea copilului.

Sub raport structural psihologic orice tip de joc constituie o îmbinare a componentelor intelectuale cu cele afectiv-motivaționale.

În cadrul jocului tip loisir, primează latura afectiv-motivațională, jocul se realizează la dorința și nevoia de joc a participanților, selectându-se acele forme și conținuturi care pot contribui mai mult la plăcerea, bucuria produse de desfășurarea acțiunii de joc.

Jocul didactic are un conținut și structură bine organizate, subordonate particularităților de vârstă și sarcinii didactice, se desfășoară după anumite reguli și la momentul ales de adult, sub directă sa supraveghere, rol important capătă latura instructivă, elementele de distracție nefiind decât mediatori ai stimulării capacităților creatoare.



Printr-o asemenea structură organizatorică, relativ închisă, pare îndoielnică posibilitatea de manifestare a creativității, sau integrarea jocurilor didactice în grupul metodelor care contribuie la formarea și dezvoltarea factorilor psihologici implicați în activitatea creatoare.

Jocurile didactice sunt realizate pentru a deservi procesul instructiv-educativ, au un conținut bine diferențiat, pe obiectele de studiu, au ca punct de plecare noțiunile dobândite de preșcolari la momentul respectiv, iar prin sarcina dată, aceștia sunt puși în situația să elaboreze diverse soluții de rezolvare, diferite de cele cunoscute, potrivit capacităților lor individuale, accentul cazând astfel nu pe rezultatul final cât pe modul de obținere al lui, pe posibilitățile de stimulare a capacităților intelectuale și afectiv motivaționale implicate în desfășurarea acestora.

Jocurile didactice cuprind sarcini didactice care contribuie la valorificarea creatoare a deprinderilor și cunoștințelor achiziționate, la realizarea transferurilor între acestea, la dobândirea prin mijloace proprii de noi cunoștințe. Ele angajează întreaga personalitate a copilului, constituind adevărate mijloace de evidențiere a capacităților creatoare dar și metode de stimulare a potențialului creativ al copilului, ne referim la creativitatea de tip școlar manifestată de copii în procesul de învățământ dar care pregătește și anticipează creațiile pe diferite coordonate.

Considerarea jocului didactic ca metodă de stimulare și dezvoltare a creativității, o argumentăm prin capacitățile de antrenare în joc a factorilor intelectuali și non intelectuali evidențiați de cercetările de până acum.

Referindu-ne la principalii factori intelectuali menționați de Guilford ca fiind determinanți în structurile creatoare ale personalității: fluiditatea, flexibilitatea, originalitatea constatăm că aceștia sunt solicitați și antrenați cu ponderi diferite în toate jocurile didactice.

Considerând fluiditatea ca factor de creativitate ce se manifestă în bogăția, ușurința și rapiditatea asociațiilor, J.P.Guilford distinge următoarele tipuri de asociații: verbală, ideatională, asociațională și de expresie, posibil de evidențiat printr-o serie de teste ale căror sarcini considerăm că se apropie până la identificare de sarcinile unor jocuri didactice.

*Fluiditatea verbală* – se manifestă și se poate educa prin jocuri didactice în care se cere elevilor să elaboreze diverse variante ale unei structuri verbale simple-cuvinte care să conțină anumite elemente date- vocale, consoane, sufixe și prefixe. Pentru activizarea și dezvoltarea vocabularului elevilor sunt realizate multiple astfel de jocuri- Repetă vocala, Schimbă litera, Scara cuvintelor a căror sarcină este identică cu conținutul testelor ce evidențiază fluiditatea verbală.

*Fluiditatea ideatională*-se referă la bogăția ideilor inclusă în soluționarea unor sarcini de tipul: completarea unei structuri – poveste, problemă, exercițiu-evidențiat de învățător până la un anumit punct, găsirea cât mai



multor elemente-noțiuni specie- dintr-o clasă de obiecte- noțiune gen- elaborarea unei povestiri căreia să i se acorde cât mai multe titluri : „Ex. Jocurile : Cine știe scrie! ,Găsește cât mai multe titluri,soluții!,Găsește perechea!”.

*Fluiditatea asociațională*- se manifestă în jocuri în jocuri în care se cere găsirea cât mai multor cuvinte similare sau opuse din punct de vedere semantic, cu un cuvânt dat : „Gasește cuvântul opus.”

*Fluiditatea expresională*- se evidențiază prin ușurința cu care se formează proporții cu sens dându-se anumite condiții de ex:inițiale ale unor cuvinte, evitarea unui cuvânt într-o frază și înlocuirea cu altele similare ca sens- ex. „Cuvântul interzis, Vânătorul păcălit etc”.

Întrucât, așa cum remarca Al. Roșca, fluiditatea este implicată atât în gândirea reproductivă cât și creatoare, se consideră ca fiind principalul factor de creativitate flexibilitatea, care constă în restructurarea eficientă a cursului gândirii în raport cu noile situații.Flexibilitatea poate fi adaptativă sau spontană în funcție de sensul acesteia , aflată în structura sarcinii sau să solicite total inițiativa subiectului.Majoritatea jocurilor didactice solicită o flexibilitate adaptativă , întrucât sugerează elevilor să adopte mai multe puncte de vedere sau impun anumite restricții-ex: „Jocurile:Găsește mai multe soluții!, Secretul piramidei!, Lanțul cuvintelor!”.

O serie de jocuri didactice : exemple : „Câți șoareci are pisica? Câți boboci are găscă?” Se bazează pe imagini, iar sarcina didactică incită la o flexibilitate și în planul perceptual, figural, element ce amplifică rolul stimulator al creativității.

Înțelegând flexibilitatea ca opozantă inerției, rigidității, apare evident stimularea acestui factor prin jocurile didactice , ce incită la restructurări în structura cunoștințelor, la transferuri, la o mobilitate intelectuală intensă..

Analizând jocurile didactice prin prisma acestor factori ai creativității, se constată o saturație diferențiată. Astfel, jocurile didactice destinate dezvoltării vorbirii și consolidării cunoștințelor din domeniul literar solicită în special fluiditatea, iar factorul flexibilitate este maximal implicat în jocurile din domeniul matematicii, prezența ambilor factori fiind frecvent întâlnită în jocurile de perspicacitate.

Un alt factor al creativității îl constituie originalitatea si se referă la caracterul de noutate ce-l poate avea răspunsul-produsul- sau strategiile utilizate în rezolvarea sarcinii. Cota de originalitate o putem acord în funcție de gradul de îndepărtare față de răspunsurile sau rezolvările reproductivă, stereotipe, obișnuite ale elevilor cu același nivel de pregătire școlară.La vârsta mică, spune N.Oprescu elementele de originalitate, chiar atunci când sunt minore față de cele reproductivă, exprimă tendința de creativitate a copilului , care trebuie încurajată.

Rolul important în educarea și dezvoltarea originalității îl are învățătorul prin modul cum realizează ultima verigă a jocului didactic și anume aprecierea, interpretarea efectuată cu participarea clasei a rezultatelor elevilor.



Cercetările recente asupra creativității comută tot mai mult accentul de pe factorii intelectuali , pe cei motivaționali și afectivi , ori jocurile își dovedesc eficiența tocmai prin integrarea afectiv -motivațională a participanților.

Preșcolarul, integrat într-un proces educativ neatractiv, rigid, dominator care primește informații, lui revenindu-i doar sarcina de stocare și redare a acestora la cererea adultului, nu va gusta bucuria descoperirii de cunoștințe, ci motivația activității lui va fi cel mult exterioară – obținerea unei note bune.

Jocul didactic constituie o eficientă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a motivației superioare din partea elevului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare.

Jocurile didactice sunt antrenante pentru totii elevii și acționează favorabil și la elevii cu rezultate slabe la învățătură, crescându-le performanțele și căpătând încrederea în capacitățile lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri, deblocînd astfel potențialul creator al acestora.

Abordând problema jocurilor didactice din unghi de vedere psihologic, considerăm că ele pot servi educației creativității la nivelul grupelor de grădiniță, în strictă dependență de cunoașterea de către învățător a valențelor acestora, de capacitățile de selecție, structurare și creative ale cadrului didactic. Jocurile didactice desfășurate într-un climat educațional cu deschideri largi noului, organizate pe grupe de elevi pot prefigura metode de stimulare a creativității de tipul brainstormingului.

Creativitatea, ca formațiune complexă de personalitate, se formează exersează cu metode cât mai adecvate structurii sale, metode care să acționeze pe tot parcursul școlarizării elevului, iar din acest punct de vedere, jocurile didactice satisfac cerințele și curiozitatea în învățare a preșcolarilor.,

## BIBLIOGRAFIE

1. Mihai Golu, - Fundamentele psihologiei, Editura Fundației România de mâine, București, 2005;
2. Pantelimon Golu, Emil Verza, Mielu Zlate, - Psihologia copilului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993;
3. Ion Neacșu, - Motivație și învățare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978.

## Învățarea prin cooperare

**Prof. înv. primar, Herțeg Liliana, Școala Gimnazială „I.D.Sîrbu” Petrila**



O lecție nu este valoroasă doar prin faptul că o serie de metode sau artificii procedurale sunt în sine valoroase, ori că au fost impecabil transpuse didactic.

O lecție devine valoroasă atunci când coordonările dintre secvențele de instruire ale acestora sunt judicioase și inspirate, iar articulațiile realizate între elementele lecției sunt congruente și au eficiență. Deci, problema care trebuie rezolvată este cea legată de modul în care reușim să obiectivăm ce am proiectat

curriculum-ul educațional în realități educaționale eficiente. În această logică se cere abordată cu stringență creativitatea în arta didactică.

Cum, cine și când evaluează performanțele obținute în activitatea didactică, ce criterii se folosesc rămân întrebări al căror răspuns dorim să-l căutăm împreună.

Rolul învățătorului în procesul de modelare a omului este poate cel mai important. Punându-și elevii în situații variate de instruire, el transformă școala “într-un templu și un laborator”(M. Eliade ). A educa un copil înseamnă a-l învăța să construiască o cunoaștere care nu va fi mâine nici cea a educatorului, nici cunoașterea copilului, ci o alta, “produs al competenței și libertății sale” (G. Deledalle, 1994).

Din 1898, când a fost realizată prima cercetare pe această temă, numeroase cercetări experimentale și analize corelaționale au evidențiat diferențele dintre învățarea prin cooperare, pe de-o parte și învățarea individualistă și cea realizată în situații de competiție.

Atunci când folosim metodele de învățare activă, toți elevii:- asimilează la un nivel mai profund, rețin ideile mai mult timp și pot utiliza conținutul cursurilor lor, sunt motivați și le place școala, pot corela ceea ce au învățat cu viața reală și în rezolvarea unor probleme.

Atunci când folosim învățarea prin cooperare, toți elevii învață să ia inițiativa în procesul de învățare, dezvoltă relații de calitate cu ceilalți și își întăresc abilitățile sociale, deprind abilități de cooperare care-și dovedesc utilitatea în societate și la locul de muncă.



În acest sens, metoda "Mozaic" se poate utiliza atunci când elevii citesc un text, în orice domeniu din curriculum; se folosește la orice grupă de vârstă; folosește "grupuri casă" și "grupuri de experți"; îi ajută pe toți elevii să studieze și să învețe întregul material; elevii devin "experți" pe măsură ce "predau" unul altuia părți din lecția care trebuie învățată; fiecare elev are un rol activ în procesul de predare și învățare; se poate folosi în clase de orice mărime; grupurile să fie formate din 4-5 membri și să cuprindă elevi cât mai diferiți; metoda poate fi utilizată pe parcursul unei singure lecții; întrebările pot fi scrise pe tablă sau tipărite și împărțite grupurilor;

Strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme. Astfel, elevii trebuie să asculte activ comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăța și pe colegii lor ceea ce au studiat. Metoda "Mozaic" poate fi utilizată pe parcursul unei singure lecții (50 minute) sau pe parcursul mai multor lecții. În ora respectivă se poate realiza o evaluare a cunoștințelor însușite prin această activitate de tip mozaic.

Esențială pentru această modalitate de structurare este interdependența dintre membrii grupului, care-i stimulează să coopereze. Sarcina comună nu poate fi îndeplinită decât dacă fiecare elev își aduce contribuția.

Metoda cuprinde activități ce vizează întărirea coeziunii grupurilor, ameliorarea comunicării și dezvoltarea capacității de a facilita achiziționarea cunoștințelor de către colegi. Prin intermediul ei se anihilează tendința de instituire a unor ierarhii în grupuri, întrucât elevii cu status înalt și cu abilități deosebite, învață de la ceilalți în aceeași măsură în care ei își ajută colegii să înțeleagă și să-și însușească o sub-temă.

Aplicând o asemenea procedură, fiecare elev este indispensabil pentru realizarea sarcinii, fiind răspunzător pentru o parte a întregului. Au fost formate echipe eterogene de 3-4 elevi, cărora li s-a prezentat o anumită temă împărțită în subteme. Fiecare elev a devenit un expert într-un anumit aspect al temei, astfel încât fiecare membru al echipei a aprofundat un subiect concret. De exemplu, tema "Carpații". Tema a fost împărțită în subteme: modul de formare, șirurile muntoase ale Carpaților, bogății, legende etc. Fiecare elev s-a ocupat de o anumită subtemă.

De obicei membrii a două echipe se ocupă de aceleași subteme, astfel încât, dacă vreunul dintre elevi lipsește să nu rămână descoperită nici o temă. După ce au studiat individual subtemele, membrii diferitelor echipe care se ocupă de aceleași subteme se întâlnesc în echipe de experți pentru a discuta ceea ce au citit, descoperit. După dezbaterile celor citite ei stabilesc modalități de transmitere a informațiilor celorlalți membri ai echipei lor. Apoi, elevii se întorc la echipele lor inițiale, pentru a preda ceea ce au învățat.

Cooperarea se stabilește prin faptul că elevii pot să învețe nu doar informându-se singuri, ci ascultând cu atenție ceea ce expun colegii lor de echipă. Copiii se străduiesc să-i învețe pe ceilalți, ocazie cu care își

consolidează propriile lor cunoștințe. De asemenea receptează informațiile transmise de colegii lor, experți în alte subteme. Fiecăruia îi sunt adresate întrebări din întreaga materie.

Predarea pe care o oferă "experții" ca și demersurile de conectare a informațiilor prezentate de fiecare, facilitează și stimulează interdependența. Sarcina comună nu poate fi realizată decât dacă fiecare își îndeplinește "subsarcina", ceea ce crează condițiile cooperării între copii. Deoarece contribuția fiecăruia este esențială pentru reușita echipei, se întărește coeziunea între membrii acesteia și se reduce riscul apariției unor ierarhii în cadrul echipei. Satisfacția personală a fiecărui elev crește, deoarece și ceilalți colegi sunt dependenți de informațiile pe care el le oferă.

Opțiunea pentru lucrul în echipă poate părea exagerată, dacă ne gândim că fiecare individ face totul pentru a se realiza cât mai bine pe sine. La copilul de vârstă școlară mică este vorba încă de jalonarea unui traseu cu o finalitate și de începutul unei dezvoltări intelectuale ce-l vor ajuta pe viitorul adolescent să-și găsească drumul în viață. Pentru aceasta trebuie doar să învețe, cum să trăiască între oameni( alții decât membrii familiei sale) și cu oamenii.

A nega cu vehemență aportul formativ-educativ al muncii în echipă înseamnă a refuza dreptul copiilor de a învăța să comunice deschis, de a avea puterea să recunoască atunci când au nevoie de ajutor pentru a-l cere fără rezerve, înseamnă a-i lipsi de capacitatea de a fi toleranți, însușire neapărat necesară unei societăți cu adevărat democratice.

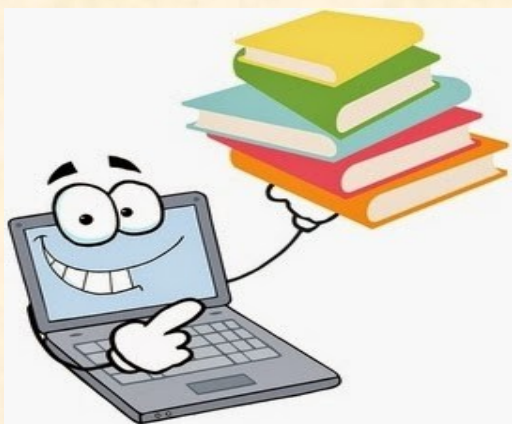
#### BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit Ioan –“ Metode de învățare”,Editura Polirom Iași 2006;
- 2.Cucoș, Constantin-Pedagogie-Editura Polirom, Iași ,2006;
- 3.Vrășmaș, Traian-Învățământul integrat și/sau incluziv, Editura Aramis, București,2001;



## Metodele activ – participative și rolul lor asupra dezvoltării personalității elevilor

**Prof. Ința Ramona-Estera, Colegiul Economic „HERMES” Petroșani**



Procesul de învățământ reprezintă o vastă acțiune de modelare a personalității copilului, ce are loc într-o ambianță specifică, școlară, în care operează conținuturi, selecționate și structurate în acest scop, până ce acestea din urmă se personalizează, devenind un bun personal al elevului.

În procesul de învățământ profesorul, ca și elevii, acționează prin intermediul unor metode de predare învățare-evaluare. Ansamblul metodelor de predare- învățare-evaluare utilizate constituie ceea ce

se numește „metodologia procesului de învățământ”. Aceasta are un caracter dinamic, se distinge prin flexibilitate, suplețe, permanentă deschidere la înnoire, racordare la cerințele actuale ale învățământului.

În ultimele decenii a crescut interesul pentru metodele activ-participative. Nu voi face o clasificare și o prezentare amănunțită a metodelor activ-participative. Îmi place să cred că majoritatea cadrelor didactice le cunosc și le aplică. Intenția mea, prin acest studiu, este de a prezenta impactul pozitiv al aplicării acestor metode, asupra personalității elevului, în domeniile: cognitiv, educativ, afectiv emoțional și motivațional, relațional, atitudinal și social.

### ❖ **ÎN PLAN COGNITIV**

Metodele activ-participative oferă o ocazie benefică de organizare pedagogică a unei învățări temeinice, ușoare și plăcute, și în același timp și cu un pronunțat caracter activ – participativ din partea elevilor.

Aceste metode contribuie la dezvoltarea gândirii critice a elevilor. „A gândi critic” înseamnă a emite judecăți proprii, a accepta părerile altora, a fi în stare să accepți greșelile tale și să le poți corecta. Elevii trebuie să înțeleagă faptul că, în cadrul dezbaterilor, nu se critică omul, ci ideea.

Sunt centrate pe activitățile proprii de învățare ale elevului, pe învățarea prin descoperire. Pornesc de la ideea că învățarea este o activitate personală, iar cel care învață este considerat managerul propriei învățări. Îl îndeamnă pe elev să-și pună în joc procesele intelectuale: memoria, gândirea, imaginația, voința. Ajută elevul

să caute, să cerceteze, să găsească singur cunoștințele, să afle singur soluții la probleme, să prelucreze cunoștințele și să le sistematizeze și au în vedere, în mod preponderant, dezvoltarea unor capacități intelectuale:

- + dezvoltarea unor operații logico – matematice (capacitatea de a compara și a opune, de a calcula și a verifica etc.);
- + dezvoltarea unor operații științifice (capacitatea de a explica diferite cauze, de a corela, de a stabili relații funcționale);
- + capacitatea de a strânge, sintetiza, organiza, asocia și a comunica informații.

Elevii pot deveni coparticipanți la propria lor formare. Se implică în actul didactic și își formează capacități de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. Descoperă o nouă experiență: aceea de a studia, de a lucra și de a lua decizii în echipă. Învață cum să învețe. Se pregătesc să facă față situațiilor prin dorința de angajare și acțiune.

#### ❖ **ÎN PLAN EDUCATIV**

Metodele activ-participative au un pronunțat caracter educativ, îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, putând deveni coparticipanți la propria educație. Acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației, disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

#### ❖ **ÎN PLAN AFECTIV-EMOȚIONAL ȘI MOTIVAȚIONAL**

Oferă copiilor o încărcătură emoțională deosebită, dispare stresul și teama de a răspunde la întrebări, cei timizi capătă curaj și încredere în forțele proprii.

Pentru că sunt prezentate sub forma unor jocuri de învățare și de cooperare, aceste metode devin și distractive pentru elevi. Se dezvoltă spiritul de echipă, de competiție, de cooperare. Elevii se ajută unii pe alții să învețe, împărtășinduși ideile. Se bucură împreună de un succes, se manifestă, strigă și se încurajează reciproc. Presupun activism, curiozitate intrinsecă, dorința de afirmare, de a observa, explica, explora, investiga, descoperi, inventa și a crea. Elevii manifestă înțelegere și empatie față de colegii lor. Se mândresc cu realizările de grup.

Metodele activ-participative au menirea de a lega trup și suflet elevul de ceea ce face, până la identificarea lui cu sarcina de învățare. Creează un climat afectiv pozitiv în clasă, îi motivează pe elevi în desfășurarea activităților, le stimulează motivația intrinsecă.

#### ❖ **ÎN PLAN RELAȚIONAL**

Relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, fiind metode de interacțiune colectivă și cooperare colegială intensă. Facilitează schimbul spontan de informații și idei, de impresii și păreri, confruntarea de opinii. Contribuie la dezvoltarea relațiilor interpersonale. Elevii relaționează între ei.



### ❖ *ÎN PLAN ATITUDINAL*

Rezultatele școlare la diferite discipline depind, în mare măsură, de atitudinea elevilor față de învățatură, nu numai de capacitatea lor de învățare. Atitudinea pozitivă față de învățatură trebuie privită în legătură cu gândirea pozitivă, care stimulează activitatea de învățare.

Optimismul și încrederea în forțele proprii (despre care vorbeam mai sus), determină o atitudine pozitivă față de învățatură:

- atitudinea emoțional-pozitivă este determinată de motivația intrinsecă. Copilul manifestă interes, atracție și dragoste față de învățatură.
- atitudinea conștient - pozitivă o au elevii care manifestă conștiinciozitate, sârguință, fiind pătrunși de necesitatea și de importanța însușirii cunoștințelor. Atitudinea conștient-pozitivă față de învățatură îi dă elevului forța de a învinge dificultățile întâmpinate.

### ❖ *ÎN PLAN SOCIAL*

Aceste metode se bazează pe cooperare și activitate comună în rezolvarea unor sarcini de învățare. Astfel, munca în grup este orientată, mai ales, spre aspectul social al învățării, urmărind formarea și dezvoltarea comportamentului social al elevului.

O atitudine pozitivă față de învățatură previne pierderile școlare, îndeosebi abandonul, care generează infraționalitatea juvenilă. Luptând împotriva superficialității în munca de învățare, societatea va avea mai puține persoane violente sau incapabile de îndeplinirea obligațiilor sociale.

Se observă o interdependență a acestor planuri, de mai sus, o complementaritate a lor. Mă limitez doar la un singur exemplu:

- Metodele activ - participative determină optimismul și încrederea în forțele proprii (planul afectiv- emoțional), încrederea în forțele proprii determină o atitudine pozitivă față de învățatură (planul atitudinal), iar atitudinea pozitivă determină formarea și dezvoltarea unui comportament social adecvat (planul social).

Tema metodelor activ-participative este amplă și complexă. De aceea, nu poate fi epuizată în câteva pagini. Este evident faptul că, eficiența aplicării acestor metode depinde de măiestria și de pregătirea cadrului didactic. El este cel care conduce, îndrumă, motivează și urmărește activitatea independentă a elevilor. Explică, formulează corect și complet obiectivele și sarcinile de lucru și se asigură că ele au fost înțelese de către elevi. De el, de comportamentul lui, dar mai ales de metodele pe care le aplică depinde implicarea elevilor în procesul instructiv-educativ.

## BIBLIOGRAFIE:

1. Cucuș, C., Pedagogie, Editura Polirom Iași, 2006 ;
2. Dulamă, M. E., Metode, strategii și tehnici didactice activizante, Editura Clusium, 2002 ;
3. Dumitru, I. Al.- Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
4. Găvenea, Ax., Cunoașterea prin descoperire în învățământ, E.D.P., București, 1975 ;
5. Jurcău, Nicolae, Pedagogie și Psihologie, Editura U.T. Press Cluj – Napoca, 2008

## Dezvoltarea adolescentului și modele parentale

**Prof. Itiesc Oana Loredana, Școala Gimnazială „I.G.Duca” Petroșani**



Prima sarcină a părinților este să recunoască caracterele diferite ale copiilor lor. De asemenea, ei trebuie să conștientizeze și rolul pe care îl joacă propriul caracter în modul de educare a copilului .

Procesele educative familiale sunt nu simple intervenții educative ale părinților sau altor categorii de adulți, ci interacțiuni între părinți și copii sau mai exact, interacțiuni în rețea între copil și agenții săi educativi.

Crearea „ființei sociale” se realizează în principal prin transmiterea intergenerațională a unor modele de comportament, fie că este vorba de valori și norme, fie despre procedee interpretative, habitusuri.

Părinții aduc cu ei comportamentul sau stilul de relații cu copilul, cu care au fost confrunțați în propria lor copilărie. Combinarea influenței familiei și societății în efortul de educare al copiilor are efecte benefice. Familia poate influența copilul pe multe căi, rezultatele disfuncției familiale situându-se undeva între cei doi poli opuși: *hiperprotecție* sau *neglijare*. Pentru o bună armonizare a relațiilor intrafamiliale trebuie avute în vedere diferențele de temperament între părinți și copii, modul de a reacționa al copilului, stilul parental de impunere a autorității și disciplinei, valorile acceptate și transmise copilului.

Deși modelele familiale sunt diferite și se schimbă de la o societate la alta, totuși, instituția familiei rămâne stabilă (Baran-Pescaru A., 2004, p.83).

Părinții comit deseori greșeala de a fi prea severi, prea neobiectivi în aprecierea copiilor lor creând impresia că s-au postat în poziția de „superiori” față de copii și că nu vor să recunoască faptul că, de acum încep să-și



trăiască propria lor viață, să meargă pe propriul drum, având nevoie, pentru aceasta, de libertate. Copilul trebuie să aibă în permanență impresia că este liber în acțiunile și hotărârile sale. Perioada adolescenței rămâne cea mai dificilă din punct de vedere educativ, tocmai datorită schimbărilor ce se petrec în relațiile dintre părinți și copii.

Aceste relații sunt, la rândul lor, dinamice și în permanentă schimbare, în funcție de creșterea și dezvoltarea copiilor, dar și de maturizarea părinților în rolurile parentale. Natura influenței, în aceste relații, nu poate fi considerată ca operând doar într-o singură direcție sau pe un singur plan, copiii și părinții sunt influențați de apartenența la familie, aici însă influența majoră se exercită asupra copiilor. În consecință, ei sunt principalii beneficiari ai relațiilor pozitive, dar și principalii dezavantajați în contextul relațiilor tensionate sau conflictuale, pentru că ei sunt cei a căror dinamică este mai accentuată, schimbările inerente dezvoltării la care sunt expuși sunt mai frecvente și de mai mare amplitudine. Natura influenței familiei asupra dezvoltării copiilor este complexă, motiv pentru care cercetările nu pot izola anumite caracteristici (Grațiana S., 2003, p.170)

*Autoritatea părintească* îi dă copilului, la fiecare treaptă de vârstă, stabilitate și siguranță, satisfăcându-i astfel și necesitățile de ordin intim, spiritual. Este capabilă să dea naștere unor modele autentice (când este bine chibzuită, echilibrată și exercitată cu grijă), demne de a fi imitate, cu care adolescentului îi place să se identifice până la un punct.

Ambii părinți trebuie să dețină autoritatea în cadrul familiei, fiind absolut indispensabil ca părinții să reprezinte o autoritate în ochii adolescentului. Excesul sau insuficiența autorității este cauza primară a pierderii ei în relațiile dintre părinți și copii.

Autoritatea se câștigă prin punerea de acord a pretențiilor manifestate de copil, cu etapele de vârstă pe care acesta le parcurge, într-un termen îndelungat. Tipul de autoritate preferat pare a fi acela în care adolescentul ajunge să se simtă ca un prieten al părintelui său. Autoritatea părinților își propune drept țel fundamental formarea adolescentului înzestrat cu un autocontrol interior, lucru obținut doar prin stimularea permanentă a individualității, a personalității incipiente. Orice părinte, indiferent de nivelul pregătirii sale, trebuie să depună un anumit efort de pregătire în vederea înțelegerii proceselor subtile care produc în sensibilitatea copilului, pe drumul creșterii sale, ceea ce-i asigură - la adolescență - un control eficace, o autoritate întemeiată pe realități, nu pe dogme și pe iluzii deșarte.

În această perioadă de constituire a unui nou nivel al conștiinței de sine, când încep să se contureze idealurile morale, rolul *exemplului* este foarte mare. Acesta este considerat a doua cale de educație la nivelul familiei (după autoritatea părintească). El este prezent la nivel individual și social, constituind unul din elementele de bază ale activității formative.



Influența puternică a exemplului la nivelul familiei se explică prin aceea că, se bazează și pe rațional și pe afectiv, el conține sinteza valorilor acumulate de generații și permite însușirea adevărilor în mod direct, nemijlocit.

Pe plan educativ, exemplul urmărește ca principiile și normele să fie înțelese și totodată acestea să determine atitudinile și să ducă la formarea deprinderilor. Acest lucru se obține prin exercițiu și convingere care se alătură elementului afectiv, ca elemente constituante absolut necesare.

Valoarea și importanța exemplelor furnizate de membrii familiei este imensă în raport cu cele furnizate de celelalte medii cu care copilul vine în contact. Influența educativă a familiei este mai puternică cu ajutorul exemplelor, cu cât copilul este mai atașat afectiv de membrii acesteia și cu cât unitatea familiei este mai puternică. Influența educativă a părinților se exercită prin comportarea, reacțiile și atitudinile lor de zi cu zi.

Vorbind despre felurile de autoritate a părinților față de copii, Macarenko consideră că singura autoritate justă este aceea care decurge din însăși purtarea părinților, care trebuie să fie un model pentru copii. Numai atunci copilul îi va asculta. Mai ales în perioada adolescenței, modelul are o importanță majoră. De aceea, orice exemplu va fi însoțit de explicații, alegerea acestuia trebuind să fie îndrumată de părinți. El este selectat cu grijă, pentru că altfel există riscul ca exemplele negative să aibă mai multă priză.

Indiferent de vârsta la care se oferă, exemplul poate fi folosit ca metodă de educare la nivelul familiei în vederea formării personalității pe toate laturile sale: intelectuală, morală, fizică, estetică, profesională, cetățenească. Cel care exercită autoritatea trebuie să dea dovadă de simțul măsurii și să fie constant în decizii.

Între influențele educaționale exercitate de părinți și achizițiile psiho-comportamentale realizate la nivelul personalității copiilor, se interpune ca un filtru climatul familial, care poate fi pozitiv sau negativ. Drumul de la influența educativă la achiziția comportamentală nu este un drum direct, ci este influențat de climatul familial: de exemplu, aceleași influențe educative vor avea efecte diferite în funcție de climatul familial în care acestea se exercită. (Grațielă S., 2003, pp.173-174)

Metodele și strategiile de educație trebuie să fie adaptate particularităților de vârstă și individuale ale copiilor. Este foarte important să fie evitate greșelile în fața preadolescenților și adolescenților. Dacă o greșeală n-a putut fi evitată, aceasta trebuie să fie recunoscută, nu justificată inutil (copiii ne apreciază mai mult dacă suntem sinceri). *Stimularea inițiativei, a autonomiei* se leagă firesc de nevoile spirituale ale copiilor de această vârstă și constituie o metodă de dezvoltare a personalității prin educație și autoeducație. *Aplicarea de pedepse și recompense* poate fi o strategie educațională, însă trebuie făcută cu deosebit tact pedagogic. Laudele prea dese și fără merit generează îngâmfare, o pedeapsă dacă nu este întemeiată provoacă fie amărăciune, fie încăpățănare. În orice împrejurare, trebuie să arătăm copilului, în primul rând, ceea ce poate face, nu ceea ce nu poate face.

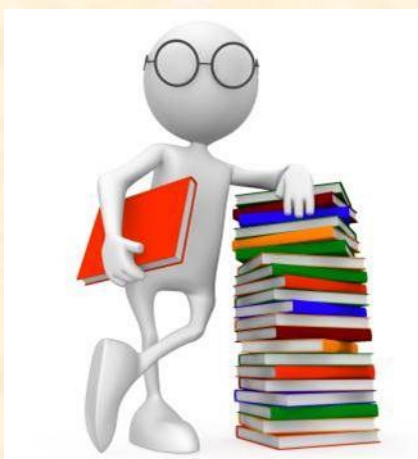


Bibliografie:

1. Baran-Pescaru, A., (2004), **Familia de azi. O perspectivă sociopedagogică**, Ed. Aramis, București
2. Sion, G., (2003), **Psihologia vârstelor**, Ed. Fundației România de Mâine, București

## Demersuri creative în predarea limbii engleze

**Prof. Konerth Cristina-Mihaela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila, județul Hunedoara**



Limba engleză este fără doar și poate una dintre cele mai vorbite limbi de pe pământ și cu siguranță cea mai utilizată. Odată cu dezvoltarea piețelor internaționale și a rețelelor web, limba engleză a pătruns în casele fiecăruia. O întâlnim zilnic și probabil foarte mulți cunosc sintagme generale și recunosc cu ușurință sunetele limbii engleze. Am putea spune că avem cu toții cunoștințe de engleză, nu-i așa?

Ca profesor, nu poți anticipa toate situațiile specifice cu care se vor confrunta elevii în viața de zi cu zi și care le cer să se folosească de aptitudinile lor. Totuși, putem să-i ajutăm să-și aplice competențele proprii la maximum. Așadar, să-i ajutăm pe elevi să devină funcționali înseamnă a le oferi contexte relevante, reale și motivaționale în care să poată să-și pună în practică abilitățile, a-i stimula să devină independenți în învățare.

Scopul predării este acela de a încuraja elevii să demonstreze competențele de comunicare și înțelegere, de citire și scriere în contexte variate și cu anumite obiective. Stilul tradițional de predare de tipul „cretă- tablă” (care a avut meritele ei), cu elevul participant pasiv, nu mai pare să fie potrivită pentru generația actuală. Astăzi, predarea presupune prezentarea realității, generând elevilor oportunitatea de a câștiga experiență în practicarea diversă a unui domeniu.

În cele ce urmează, vă propun câteva tehnici de predare creativă pentru a transforma ora de limba engleză într-o experiență plăcută, utilă și relaxantă, toate derivate din metoda comunicativă de predare. Aceasta este una dintre cele mai apreciate la ora actuală, întrucât stimulează fluența elevilor, pregătindu-i să facă față cu brio situațiilor de zi cu zi (la aeroport, la muzeu, la magazin, între prieteni etc.).

➤ **Brainstorming-ul.** - ste poate una dintre cele mai comune tehnici de stimulare a creativității, dar și una dintre cele mai eficiente. Această tehnică poate fi folosită cel mai des înainte unei activități de citire sau pentru rezolvarea unei anumite exerciții, în general. În cadrul brainstorming-ului se respectă un set de reguli foarte importante:

- exprimarea ideilor mai neobișnuite de către elevi va fi încurajată de moderatorul discuțiilor, respectiv profesorul;
- toate ideile au caracter de cunoștințe și vor fi tratate ca atare de către participanți;
- nu se va critica nicio sugestie;
- se încurajează combinațiile de idei;
- regulile activității de brainstorming vor fi afișate într-un loc de unde să poată fi văzute de către toți elevii;
- momentele de tăcere (inevitabile) vor fi depășite de moderator prin refocalizarea pe o idee emisă anterior, cerând participanților extinderea, modificarea/remodelarea acesteia;
- se solicită idei membrilor „tăcuți” ai grupului, ceea ce-i investește pe aceștia cu structură de rol și de putere;
- se pot folosi pauzele cu rolul de a remotiva/redirecționa discuția;

calitatea este mai puțin importantă decât cantitatea, dar aceasta nu trebuie să-i oprească pe participanții grupului să gândească creativ și inteligent.

Profesorul/moderatorul nu trebuie să fie critic, ci să încurajeze cursanții să se gândească la idei cât mai neobișnuite și să creeze o atmosferă constructivă. Propunerile inedite ar trebui susținute pentru obținerea unei liste de idei cât mai cuprinzătoare și originale.

➤ **Jocul de rol** -este o altă activitate interesantă care îi determină pe elevi să se implice activ în dezbaterăa unei tematici. De exemplu, în cadrul orelor de limbă engleză, profesorul poate oferi fiecărui elev un cartonaș cu un rol pe care elevul să-l joace (medic, vânzătoare, profesor, polițist, etc.). De exemplu, „At the toyshop” („La magazinul de jucării”). Prin intermediul acestui joc se va familiariza cu un aspect esențial din viața cotidiană (mersul la cumpărături), exersându-și totodată cunoștințele de limbă engleză. Pentru a „deschide” magazinul veți avea nevoie de câteva jucării ( să fie cât mai variate), pe care le veți așeza pe un raft, pe o măsuță sau pe un covoraș.

Pregătiți și câteva monede sau bani de jucărie, imaginându-vă că trebuie să plătiți. Stabiliți apoi prețul articolelor ce vor fi de vânzare. Fiți pe rând vânzător și cumpărător, încercând să aveți un scurt dialog. Veți avea ocazia să vă salutați, să exersați formule de politețe („Can I have a . . . , please?” sau „Here you are. Thank you!”), culori și să numărați bani. Repetați de câte ori considerați că este necesar, lăsându-l pe cel mic să-și spună replicile în ritmul lui.

Elevii trebuie să intre în pielea personajului lor și să-și „interpreze” rolul cât mai convingător.



- **Gramatică prin cântece** - mulți profesori se gândesc să facă mai antrenantă învățarea unui timp și a unui aspect verbal (de. ex. Present Tense Continuous, Present Perfect Tense Continuous, etc.) prin folosirea unor fragmente dintr-o melodie. Astfel, pentru fixarea cunoștințelor, în ceea ce privește folosirea unui timp verbal, profesorul elimină din textul cântecului structurile pe care cursanții trebuie să le asimileze, iar, în timp ce ascultă melodia, ei completează cu elementul gramatical corect.

Iată un exemplu care poate fi utilizat la predarea timpului verbal Present Perfect. O astfel de melodie este „I still haven't found what I'm looking for” de la U2. O foaie de lucru arată astfel (se poate folosi și pentru fixarea participiului trecut, care intră în formarea timpurilor perfecte):

- **Elevii „preiau” comanda** - este o altă strategie prin care atmosfera din sala de clasă va fi una creativă. Pentru aceasta, profesorul îi poate invita pe elevi să lucreze în perechi/ grupuri și să planifice, de exemplu, o parte dintr-o lecție sau subiectele pentru evaluarea finală. Cel mai bine este ca profesorul și elevii să stabilească dinainte obiectivele lecției: gramatică, vocabular, citire etc. Astfel, profesorul poate fi surprins de implicarea acestora.

Creativitatea există în fiecare dintre noi. Toți suntem creativi, însă educația pe care o primește un individ și metodele pe care acesta le folosește zi de zi, ca să își stimuleze gândirea, fac din unii oameni să fie mai creativi decât ceilalți. Educația și metodele folosite joacă un rol important în stimularea creativității și fără dezvoltarea lor, nu o să te consideri niciodată o persoană creativă.

Există multe moduri de a încuraja creativitatea elevilor în școală. Această activitate devine necesară cu atât mai mult într-o societate competitivă precum cea în care trăim. Să nu uităm că Einstein spunea despre creativitate că este de fapt „inteligența atunci când se distrează” (Creativity is intelligence having fun).

### **Bibliografie:**

1. Amabile, T. - Creativitatea ca mod de viață (Ghid pentru profesori și părinți), Ed. Științifică și Tehnică, București 1997;
2. Stoica-Constantin A., - Creativitatea pentru studenți și profesori, Institutul European, Iași, 2004;
3. Glăveanu P. Vlad, - Thinking Skills and Creativity, Editura Elsevier, United Kingdom, 2011.

## Metode interactive de grup în învățământul preșcolar

**Prof. învă. preșcolar Lazăr Daiana-Elena, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” – Grădinița cu PN și PP Nr. 1, Petrila**



Integrarea învățământului în sistemul European a dus la deschiderea unei piețe de programe de formare a dascălilor ce prezintă acestora strategii eficiente care să conducă la modernizarea învățământului la nivel european și care are ca obiective pentru învățământul preșcolar formarea capacității de gândire critică, divergentă, flexibilă, creatoare prin integrarea metodelor interactive de grup.

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității “mister didactic”, se constituie ca o “aventură” a cunoașterii, în care copilul e participant activ, pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil, dar în grup prin analize, dezbateri descoperă răspunsuri la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit la finalul lecției.

În accepțiunea modernă, metodele de învățare, reprezintă modalități de acțiune, instrumente cu ajutorul cărora copiii, sub îndrumarea educatoarei, își însușesc cunoștințele, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini, atitudini.

Situațiile de învățare, rezolvate prin metodele interactive de grup, dezvoltă copiilor gândirea democratică, deoarece ei exersează gândirea critică și înțeleg că atunci când analizează un personaj comportamentul unui copil urmărit cu atenție zilnic, o faptă, o idee, un eveniment ei critică toate acestea (ideea, comportamentul, fapta) și nu personajul, copilul sau adultul. Aceste metode îi ajută pe copii să învețe că un comportament întâlnit în viața de zi cu zi poate fi criticat pentru a învăța cum să-l evită. Ei aduc argumente, găsesc soluții, dau sfaturi, din care toți copiii învață.

Proiectul este o modalitate de organizare a învățării, care permite parcurgerea unor activități, de învățare interdisciplinară și transdisciplinară, centrate pe elev, ancorate în probleme practice ale vieții de zi cu zi. Avantajul învățării bazate pe proiect este faptul că elevii (preșcolarii) pot fi motivați să se angajeze responsabil în propria învățare; oferă posibilitatea ca ei să își urmeze propriile interese și să caute răspunsuri la propriile întrebări, să decidă ei înșiși cum să caute răspunsuri și cum să rezolve probleme.



Predarea interactivă centrată pe elev este o perspectivă modernă a predării, educatorul obținând controlul absolut al cunoașterii, iar copilul fiind în centrul atenției. Învățarea prin cooperare reprezintă strategia didactică care presupune constituirea de grupuri mici în scop instrucțional comun, organizarea aceasta ajutându-i pe copii să învețe, să fie mai prietenoși, mai sociabili, mai comunicativi. După fiecare metodă aplicată se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare. Copiii înțeleg și observă că implicarea lor este diferită, dar încurajați, își vor cultiva dorința de a se implica în rezolvarea sarcinilor de grup.

Aceste metode implică mult tact din partea dascălilor, care trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil : timid, pesimist, agresiv, nerăbdător pentru fiecare găsim gestul, întrebarea, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea în concordanță cu situația dată.

Metodele interactive de grup se pot combina între ele sau cu cele tradiționale, cu metodele din aceeași categorie, iar metodele tradiționale nu se elimină ci se modernizează, se combină, se modifică, se îmbunătățesc și se adaptează.

Pentru educator aceste metode ale învățării prin cooperare nu trebuie să fie un scop în sine ci un mijloc de atingere a obiectivelor prin fiecare membru al grupului în parte. Trebuie să se orienteze când și cum anume se poate aplica strategia învățării prin cooperare : frontal, considerând toată grupa o echipă sau împărțind-o în grupuri mici și adaptând sarcinile de instruire la caracteristicile individuale și de afinitate ale membrilor, raportându-se atât în timp cât și în conținut.

Educatorea trebuie să știe cum să-i motiveze pe copii atât instructiv cât și afectiv, să mențină întregului grup un tonus efectiv pozitiv. Totodată el trebuie să aibă în vedere flexibilitatea grupurilor, schimbarea ori mutarea indivizilor între grupuri, trebuind să fie privită ca o sursă de noi experiențe sociale.

Copiii trebuie să aibă deprinderi morale de comportare, să aibă aproximativ același nivel de cunoștințe, interese, aptitudini și afinități, să existe comunicare între ei și educator.

Referindu-mă strict la învățământul preșcolar, pot spune că educatoarea, prin folosirea diversificată a metodelor urmărește eludarea monotoniei, plictisului, rutinei deschizând în sufletul copilului dorința de învățare într-un mod eficient și creativ. Metodele noi interactive se bazează pe cooperarea dintre copii în timpul unei activități, ei trebuind să relaționeze unii cu alții astfel încât responsabilitatea individuală să devină presupuziția majoră a succesului.

Prezint în continuare câteva strategii didactice folosite cu succes în cadrul activităților :

- CIORCHINELE- este o metodă care presupune identificarea unor conexiuni logice între idei poate fi folosită cu succes atât la începutul unei activități pentru reactualizarea cunoștințelor însușite anterior, dar mai ales în cadrul activităților de sinteză, de evaluare a cunoștințelor.

• CUBUL – metodă folosită din dorința de a afla cât mai multe informații despre o temă , copii „studiind” tema , iar educatoarea realizează un cub , pe fețele căruia desenează câte un aspect din tema propusă . Apoi le cere copiilor să compare, să analizeze , să aplice, să argumenteze .

Ex: Joc didactic „Mărul”

S-a împărțit efectivul de copii în 6 subgrupe.

Fiecare grupă a preluat sarcinile corespunzătoare prin aruncarea cubului.

Fiecare grup a răspuns pe rând conform cerinței primite.

1. Descrie! (ce este aceasta? – măr roșu, mare)
2. Compară! (cum este mărul aceasta față de mărul acesta?- galben, mic)
3. Asociază! (cu ce seamănă acest măr? – cu o minge, cu globul pământesc)
4. Analizează! (din ce este alcătuit mărul? – coajă, miez, semințe, cotor)
5. Aplică! (cum consumăm merele? – crude , sub formă de compot, gem, prăjitură, plăcintă)
6. Argumentează! (dece trebuie să mâncăm zilnic un măr? – au vitamine, creștem sănătoși)

• METODA RAI- folosită pentru consolidarea cunoștințelor însușite în timpul unei activități sau a unui șir de activități referitoare la aceeași temă. Copiii sunt așezați pe covor în semicerc , au o minge pe care o aruncă unui coleg( la alegere) după ce îi adresează o întrebare referitoare la temă.

• PROIECTUL TEMATIC- este o altă metodă care reprezintă o modalitate eficientă de instruire și autoinstruire. Această metodă presupune angrenarea mai multor factori a căror conjugat duce la realizarea în fapt a proiectului.

#### CONCLUZII:

1. Prin utilizarea metodelor interactive de grup, copiii învață să-și împărtășească ideile;
2. Prin intermediul metodelor interactive de grup, copiii învață pas cu pas sa nu se mai joace separat, să nu rezolve singur problemele care apar în timpul activităților didactice;
3. Prin intermediul metodelor interactive de grup, copiii devin mai încrezători în forțele proprii. În cadrul grupurilor, fiecare copil are un rol, prin urmare, chiar și cei mai timizi sunt provocați să participe la realizarea sarcinilor. Cei mai activi și îndrăzneți, au devenit parteneri de sprijin pentru cei mai nesiguri.

#### BIBLIOGRAFIE:

1. Crenguța Lăcrămioara Oprea-“Strategii didactice interactive” Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
2. Cerghit Ioan –“ Metode de învățare”, Editura Polirom, Iași, 2006;
3. Revista “Învățământul preșcolar” nr3-.4/2007.



## Evaluarea în învățământul special și special integrat

Prof. Lăcătușu Cristina Mihaela, Școala Gimnazială „I.G.Duca”Petroșani



„Evaluarea este un proces complex, continuu și dinamic, realizat cu scopul de a cunoaște în profunzime și de a estima din punct de vedere cantitativ și calitativ particularitățile dezvoltării, limitele și potențialul copilului/elevului/tânărului cu CES.”<sup>1</sup>

Cazuistica foarte bogată și variată a tulburărilor dezvoltării, care dau naștere cerințelor educative speciale, determină și complexitatea investigațiilor ce trebuie desfășurate cu fiecare copil în parte.

După cum se știe, spre învățământul special sunt orientați copiii cu CES, din categoria cărora fac parte atât copiii cu deficiențe propriu-zise

la care cerințele speciale sunt multiple (inclusiv educative), cât și cei fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Pentru a realiza o temeinică intervenție educativ-recuperativă cu acești copii, este necesară o cunoaștere sistematică și diferențiată a particularităților dezvoltării și a capacităților de învățare de care aceștia dispun.

Evaluarea complexă presupune:

- ▶ *evaluare medicală* (inițial de către medicul de familie, care solicită consult de specialitate unde este cazul și presupune stabilirea unui diagnostic complet);
- ▶ *evaluare psihologică* (de către profesorii psihologi din cadrul SEOSP în vederea stabilirii nivelului de dezvoltare a funcțiilor și proceselor psihice);
- ▶ *evaluare educațională* (de către cadrele didactice direct implicate în procesul educațional pentru a stabili nivelul de cunoștințe, nivelul de adaptare la mediul școlar și social, precum și pentru identificarea problemelor);
- ▶ *evaluare socială* (de către serviciile specializate din cadrul primăriilor sau, în cazuri speciale, de către asistenții sociali din cadrul CJRAE și presupune investigarea mediului de dezvoltare a copilului).

Sarcina evaluării unei persoane cu dizabilități nu este una ușoară. Rolul evaluatorului este să știe exact ce este dizabilitatea, care sunt coordonatele sale, dar și s-o recunoască fie ca pe o experiență unică, fie ca pe o dimensiune a diversității umane.

<sup>1</sup> Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, **Ordin nr. 6.552 din 13 decembrie 2011**, Cap. II, Art. 6



Demersul evaluativ nu reprezintă doar o activitate constatativă; el presupune investigarea potențialului de dezvoltare și învățare și elaborarea unor programe ameliorativ-formative pe anumite paliere de dezvoltare. Evaluarea fără intervenție educațională recuperativă este un nonsens. Prin ea se stabilesc elementele pozitive din dezvoltarea copilului, care vor constitui punctul de plecare în activitatea de recuperare, cerințele probelor de evaluare devenind obiective operaționale în proiectarea didactică. Sistemul de intervenție în care este cuprins copilul cu dizabilități are următorii pași: **identificare – diagnoză – orientare – intervenție – reevaluare – recuperare/reabilitare – integrare socială.**

Evaluarea trebuie înțeleasă ca un proces complex, continuu, dinamic, de cunoaștere și estimare cantitativă și calitativă a particularităților dezvoltării și a capacității de învățare a copilului, de planificare și programare care orientează elaborarea planului de servicii personalizat și programele de intervenție personalizate. Ansamblul de metode, tehnici și norme prin care se asigură educația și formarea profesională, în funcție de particularitățile fizice, fiziologice și psihologice ale individului, constituie orientarea școlară și profesională.

Evaluarea poate fi:

✚ **formală**- prin teste și probe standard

✚ **informală** – observația, analiza produselor activității, inventarele de abilități, chestionare, interviul

*Evaluarea formală* trebuie coroborată cu date informale. „Metodele de evaluare informală sunt o alternativă la tehnicile specializate, la care nici un specialist nu poate renunța. Ele permit monitorizarea copilului în contexte naturale de viață, iar informațiile culese prin intermediul lor ne oferă o <hartă> a evoluției copilului și a comportamentelor sale în domenii fundamentale, precum relațiile cu activitatea și cu mediul, relațiile cu ceilalți, relațiile cu sine. ...Observația sistematică, alături de celelalte probe informale, completează probele formale de tipul testelor, cărora li se poate reproșa faptul că nu se preocupă de modul cum ajunge un subiect la un anumit rezultat, cum rezolvă problema.”<sup>1</sup>

Evaluarea în școală se bazează într-un procent foarte mare pe *evaluarea informală* (metodele și instrumentele utilizate nu sunt standardizate). În general, elevilor le face plăcere să participe la o astfel de evaluare, devenind mai implicați în sarcinile de lucru. Rezultatele astfel obținute sunt mai ușor de prezentat părinților. Pentru o evaluare eficientă sunt colectate și date din documentele școlare ale elevului, din mediul familial, școlar și cel al comunității în care acesta trăiește.

Demersul evaluativ în cazul elevilor cu cerințe educative speciale parcurge următoarele **etape principale**:

➤ **Evaluarea inițială.** Este constatativă și urmărește:

1. Identificarea și diagnosticarea;

<sup>1</sup> Asociația Reninco; UNICEF, (2003), **Set de instrumente, probe și teste pentru evaluarea educațională a copiilor cu dizabilități**, Editura MarLink, București, p. 3



2. Stabilirea potențialului actual al copilului evaluat;
3. Estimarea/proгноza dezvoltării ulterioare, bazată pe potențialul individual al copilului;
4. Elaborarea programului de intervenție personalizat.

➤ **Evaluarea continuă/formativă** – evidențiază ceea ce știe și poate copilul, ce deprinderi și abilități are într-o anumită etapă a dezvoltării sale.

➤ **Evaluarea finală** are ca obiective:

1. Estimarea eficacității intervenției sau a programului;
2. Modificarea PSP (Plan de Servicii Personalizat) în funcție de constatări;
3. Reevaluarea copilului și reconsiderarea deciziei.

Evaluarea capacității de învățare, precum și evaluarea periodică a stării de progres/regres în dezvoltarea bio-psiho-educatională a elevului se face prin **probe de evaluare** a nivelului de cunoștințe și competențe. Aceste probe vor fi prelucrate, adaptate și utilizate, ținându-se seama de tipul și gradul de deficiență. Fiecare probă de evaluare urmărește anumite achiziții, abilități și atitudini ale elevilor, în funcție de particularitățile lor. Cunoașterea particularităților psihopedagogice ale fiecărui elev cu cerințe educative speciale, indiferent de tipul deficienței, precum și stabilirea unui diagnostic diferențiat au la bază o serie de **metode științifice** grupate în două mari categorii:

❖ **Metode și tehnici accesibile tuturor categoriilor de specialiști** (cadre didactice, instructori de educație, specialiștii terapeuți, etc):

- observația,
- convorbirea,
- explicația,
- conversația euristică,
- exercițiul,
- demonstrația,
- studiul de caz,
- probe de evaluare scrise și orale la diferite discipline,
- probe de evaluare practică,

❖ **Metode și tehnici de uz intern**, folosite de persoane care au o pregătire specială în acest scop (diagnosticieni, psihologi, psihopedagogi, pedagogi, consilieri școlari):

- chestionarele / inventarele de personalitate,
- testele de inteligență generală,
- testele de inteligență globală,

- teste de aptitudini,
- probe pentru evaluarea activității psihice (percepția, afectivitatea, limbajul, imaginația, memoria)
- probe de evaluare a nivelului intelectual pentru diferite deficiențe, etc.

**Mijloacele de evaluare** reprezintă ansamblul de instrumente, produse naturale, obiecte, aparate, echipamente cu ajutorul cărora identificăm nevoile copiilor, achizițiile, potențialul existent la un moment dat și punem bazele unor programe de intervenție terapeutică. Selectarea și stabilirea acestora se realizează în funcție de obiectivele urmărite în cadrul procesului de evaluare, de nivelul de dezvoltare a copilului, iar eficiența utilizării lor ține de experiența evaluatorului. Pentru a alege testul și mijloacele eficiente este necesară o bună cunoaștere a testului. Evaluarea cu un instrument neadecvat duce la obținerea unor rezultate eronate care influențează negative deciziile privind programul educațional al elevului.

„ Diagnosticul formativ este centrat pe potențialul de dezvoltare a copilului, este diferențial și stimulat. De asemenea, nu este lipsit de importanță faptul că el este rezultatul muncii în echipă a psihologului, părintelui, educatorului.”

## Rolul elevului în demersul didactic

**Prof. dr. Manolea Mihaela, Liceul Tehnologic "Dimitrie Leonida" Petroșani**



În psihologie, a cunoaște înseamnă „a descifra formula psihologică individuală”, altfel spus a-i cunoaște personalitatea, cu toți factorii implicați (fizici, fiziologici, psihologici, culturali), precum și stilul personal de a se relaționa la mediu. A cunoaște elevul presupune a-l cunoaște astfel încât să-l putem îndruma, adică să-i punem un diagnostic, dar și un prognostic.

Cunoașterea unui aspect al realității nu se reduce la a acumula totalitatea informațiilor cu privire la aspectul respective, de exemplu, elevul. Un profesor cunoaște numeroase date despre elevii săi, dar cunoașterea este complexă doar atunci când își propune în mod special acest lucru și când realizează demersuri în acest sens.

Cunoașterea personalității elevului se realizează concomitent cu cea a condițiilor de mediu familial, social, școlar în care elevul a crescut și s-a dezvoltat. Cunoașterea trebuie să fie una unitară, să abordeze simultan toate



aspectele și în dinamica lor, în corelație cu mediul exterior. Cunoașterea resurselor umane, așa numite „resurse calde” reprezintă cheia unei activități cu obiectivele propuse îndeplinite, „softul” pe care se modelează întregul proces de educație.

De ce este importantă cunoașterea elevilor? Nu ar fi mai simplu ca planul de lecție, minuțios elaborat, să fie doar „livrat” și atât? Desigur că ora de curs, presupune mai mult decât atât. Chiar dacă unitatea de timp, s-ar părea că nu are relevanță, într-o oră, abordarea sistemică și complexă se manifestă prin: obiective, curriculum, conținuturi, evaluare, psihologia vârstelor, psihologia fiecărei persoane implicate în procesul de educație, relații sociale, relații profesor–elev, relații elev–elev, strategii și tehnici, evaluare, familia, tipuri de comunicare și enumerarea ar putea continua. Este o întregă „chimie și alchimie” în care cunoașterea elevilor este necesară pentru:

- ✚ proiectarea și derularea eficientă a activităților de predare-învățare-evaluare;
- ✚ crearea unui mediu pozitiv de învățare în care „să savureze” experiențele învățării;
- ✚ adaptarea și modelarea strategiilor și tehnicilor de învățare, conținuturilor, metodelor de evaluare în funcție de vârstă/ disciplină/ aptitudini și abilități/ interese/ calități personale;
- ✚ realizarea conexiunilor transdisciplinare, integrate;
- ✚ asigurarea consilierii și „coaching-ului” pentru rezolvarea situațiilor problematice și de criză și dezvoltarea responsabilității individuale;
- ✚ dezvoltarea potențialului fiecărui individ și îmbunătățirea evaluării;
- ✚ tratarea diferențiată și individualizată a elevilor;
- ✚ asigurarea managementului clasei și dezvoltarea echipei;
- ✚ împuternicirea elevilor pentru reușita școlară și în viață;
- ✚ diversificarea ocaziilor pentru dezvoltarea talentelor și obținerea performanțelor;
- ✚ câștigarea și trăirea satisfacției profesionale (cadru didactic).

Cunoașterea fiecărui elev este una din cele mai importante provocări pentru un cadru didactic. Într-o abordare complexă și atractivă, fiecare elev va fi tratat în mod special, ca o individualitate unică și nu ca parte a unui grup. Responsabilitatea cunoașterii elevilor, pentru a le descoperi și a le dezvolta potențialul, pentru a-i ajuta pe ei să se cunoască, pentru dezvoltarea încrederii în sine este „startul” pentru reușita activității educaționale. Dezvoltarea materialelor de învățare adecvate nevoilor individuale și potențialului constituie baza formării abilităților utile în timpul școlii, dar mai ales după aceea.

Azi, elevii au nevoie de profesori care să-i ajute să se cunoască, să se descopere pe ei înșiși, dar care să-i ajute să descopere cunoașterea și „să înoate” în oceanul informațional, prin dezvoltarea competențelor cheie.

Cunoașterea este putere. Cunoașterea elevilor, deși nu este o temă nouă, însă mereu actuală, reprezintă „puterea” pentru dezvoltarea unui management eficient al clasei și asigurarea de șanse egale/ echitabile, optimizarea procesului de predare - învățare în raport cu nevoile identificate, adaptarea la cerințele școlii, dezvoltarea fiecărui copil prin valorizarea particularităților psihoindividuale.

Mihai Golu consideră că următoarele principii sunt direcții de acțiune funcționale pentru profesorii și diriginții care investighează cunoașterea elevilor:

- ✚ abordarea unitară a personalității elevului (sistemul psihic uman);
- ✚ anticiparea dezvoltării personalității elevului (resursele de învățare);
- ✚ autodeterminarea personalității elevului (relații sociale, școlare, profesionale, personale).

În pedagogie, se evidențiază importanța cunoașterii elevilor ca o premisă pentru individualizarea procesului de predare – învățare – evaluare: „acțiunea de adaptare a activității didactice la particularitățile fiecărui obiect al educației, care asigură o dezvoltare integrală optimă și o orientare eficientă a aptitudinilor proprii, cu scopul integrării create în activitatea socială.

Concepția despre sine se referă succint la percepția personală și percepția celorlalți despre sine. Eul cognitiv, fizic, social, profesional, emoțional, spiritual sunt componente importante ale abordării procesului cunoașterii de sine și imaginii de sine, care durează, practic, toată viața. Succesele și eșecurile trăite, interacțiunile cu ceilalți, manifestarea calităților, caracteristicilor, valorilor, resurselor, intereselor, abilităților, competențelor, atitudinilor, etc. reprezintă oportunități pentru cunoaștere și autocunoaștere, pentru construirea propriei identități, a încrederii în sine, ca „miez” pentru asigurarea succesului la școală și în viață.

Elevii iubesc să descopere, să se joace, chiar și adolescenții, atât de diferiți emoțional. Este un mod interesant de a ne cunoaște unii cu ceilalți și de a afla lucruri importante sub formă de jocuri interactive. De fiecare dată trebuie analizate aceste experiențe pentru a le conștientiza. O imagine face cât o mie de cuvinte.

„Cercetarea” elevului, realizată prin diferite metode clasice, dar și tehnici empirice pune în valoare „faptele și informațiile” semnificative despre stadiul și evoluția personalității acestuia. Este important ca mediul de observație să fie holistic, din perspectivă globală, astfel încât să nu se piardă nimic din complexitatea personalității persoanei investigate.

Nivelul de realizare a unor capacități psihologice, se raportează la baremul de normalitate prin indicatorii obținuți. Identificarea resurselor de progres și elaborarea planului de acțiune sunt sarcini de bază pentru cadru didactic, pentru echipa de intervenție, cadre didactice, părinți, manageri școlari, asistenți sociali, etc

În procesul de cunoaștere al elevilor, instruirea/educația diferențiată este răspunsul pe care-l dă cadrul didactic diversității de manifestare a elevilor.



Astfel, conținutul, procesul, produsul și mediul de învățare se poate diferenția după profilurile de inteligență, nevoile și interesele elevilor, parcurgerea materiei se poate face în conformitate cu ritmurile diferite de învățare ale elevilor; evaluarea este văzută ca un proces formativ, permanent, continuu.

### **Bibliografie:**

1. Allport, G. W., - Structura și dezvoltarea personalității, Editura Didactic Pedagogică, București, 1991;
2. Cosmovici, A., - Adolescentul și timpul său liber, Editura Junimea, Iași, 1985;
3. Dumitru, Ion Al., - Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Editura de Vest, Timișoara, 2000;
4. Faber A, Mazlish E., - Comunicarea eficientă cu copiii, acasă și la școală, Editura Curtea Veche, București, 2002;
5. Golu Mihai, - Fundamentele psihologiei, Ed. a V-a, București, Editura Fundației România de Mâine, București, 2007;

## Pourquoi enseigner le français par la chanson ?

**Prof. Mihoc Manuela Luminita, Colegiul National « Mihai Eminescu » Petrosani**



La chanson a une grande importance dans nos vies parce que: „(...) elle rythme de ses refrains la plupart de nos moments et, si elle a bercé l'enfance de chacun d'entre nous, elle ponctue encore les événements heureux ou sombres de notre vie d'adulte (...) nombre de nos souvenirs sont ainsi inscrits sur une ligne mélodique, elle en est le parfum, la couleur, elle s'allie aux mots qui la soutiennent pour donner consistance à

l'impalpable.” (Grimbert, cité par Michaël Abecassis et Gudrun Ledegen).

Convenable à l'écoute, riches en vocabulaire et culturellement chargées, les chansons sont un support qui peut remettre l'appropriation de la langue plus aisée et plaisante.

Parmi la multiplicité de documents authentiques avec lesquels peut disposer l'enseignant de français langue étrangère (FLE), la chanson est l'un des outils le plus utilisable par les enseignants. En effet, la musique en cas général et la chanson en cas spécifique occupent une place importante dans la vie de l'être humain. Elle l'accompagne dans le quotidien, elle est présente dans les événements importants, elle rythme son existence. A travers l'utilisation de la chanson dans une classe de langue, les pistes pédagogiques sont données avec la volonté et l'énergie d'enrichir la classe au niveau de l'oral et au niveau de l'écrit.

De nos jours, les professeurs de français souhaitent de plus en plus introduire la chanson dans leur salle de classe, car la chanson est ancrée dans la vie. Elle fait autant partie du patrimoine socioculturel d'un pays que ses monuments historiques. La chanson est présente par tout et il arrive parfois qu'on traîne toute une journée dans sa tête une petite phrase musicale qui ne veut pas s'en aller.

Il est déjà connu que les domaines d'apprentissage couverts par l'exploitation didactique des chansons sont ceux spécifiques à la formation des capacités de réception d'un message, mais les objectifs pédagogiques doivent être plus généreux. La chanson se prête à merveille à renforcer et à soutenir l'apprentissage de la langue, et elle peut être exploitée de plusieurs façons complémentaires. Une chanson peut être sélectionnée pour accompagner la présentation et l'étude d'un élément de grammaire: le futur, le subjonctif, les pronoms personnels, etc. La chanson servira de contexte mémorable, de point de référence qui restera inscrit dans la mémoire auditive, et auquel le professeur peut à tout moment faire appel.

Dans la pratique de la compréhension de l'oral, la chanson présente de nombreux atouts: c'est un document authentique, une source d'intérêt et de motivation pour l'élève et un outil facilement disponible. C'est un moyen ludique, motivant et original pour les élèves et leur permet d'avoir accès à la langue française contemporaine, aux cultures francophones et de découvrir le français oral dans toute sa diversité.

On peut assigner beaucoup d'objectifs à l'approche globale d'une chanson en classe de langue. En ce qui concerne les propositions méthodologiques concrètes, trois aspects sont notables:

***La chanson est principalement utilisée pour viser l'acquisition des compétences linguistiques et de compréhension.*** On se focalise donc prioritairement sur le texte afin d'en exploiter les données grammaticales, phonétiques ou thématiques. Le risque est alors de mener une analyse trop essentiellement techniciste de la dimension linguistique sans la relier véritablement au sens du morceau.

***L'intertextualité est souvent négligée.*** Il arrive que les références intertextuelles ne soient pas du tout évoquées. On aborde aussi parfois ces références seulement en les signalant, soit en amont (les fiches commencent très souvent par une liste très longue de termes arbitrairement expliqués contenant parfois ces références, sans que celles-ci soient ensuite exploitées), soit prolongement sans lien cohérent.



*On prête arbitrairement à la chanson la propriété de miroir culturel* (et le consensus sur ce point est total). En d'autres termes: parce que ce support est un document authentique, il doit nécessairement refléter la société française. Et le postulat serait valable quelle que soit la chanson choisie. Or, cette dimension de la chanson devrait être abordée à un triple niveau: celui du texte interprété et mis en musique, qui renvoie souvent à des réalités concrètes de la culture française; celui du morceau choisi, de l'objet-chanson, envisagé en tant qu'entité culturelle produite par un artiste déterminé et inscrite dans un contexte de production donc dans une problématique pragmatique; celui enfin de l'interculturel évoqué dans le texte du Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues (les échos que ce thème et son traitement particulier peuvent susciter chez l'apprenant non français, la problématique identique ou différente selon le contexte etc.).

La chanson doit être analysée comme genre de discours en s'appuyant, entre autres, sur les nombreuses publications à ce sujet, afin de distinguer des caractéristiques génériques. Les caractéristiques principales sont: l'articulation systémique de trois composantes (la dimension textuelle, la dimension musicale, l'interprétation) et l'ancrage fondamental dans le contexte socioculturel de production/réception (une chanson est identifiée par le moment et le lieu de son éclosion, une chanson est destinée à être interprétée et représentée, une chanson relevant à la fois de l'écrit et de l'oral, du texte et de l'interprétation, de la lecture et de l'audition, l'énonciation est engagée dans un jeu très complexe). Les caractéristiques secondaires de la chanson seraient: la structure formelle (courte, refrain / couplet, la poésie et le jeu sur les sons), le principe intertextuel (dans le texte, dans la mise en musique, dans l'interprétation), le médium qui conditionne les caractéristiques d'une chanson (distinguons version: studio, live, reprise etc., et médium/support: CD, DVD, Internet, fichier mp3 ainsi de suite).

Une exploitation efficace implique, en s'appuyant sur cette base générique préalablement définie, une méthodologie systématique, cohérente, théorique, à partir de laquelle l'enseignant responsable de sa classe et conscient de son contexte d'enseignement produira la séance méthodologique qui lui paraîtra la meilleure. Il convient donc avant tout, pour lui, d'analyser précisément la chanson choisie et quatre „entrées” doivent permettre de la cerner complètement.

Premièrement, il s'agit de l'entrée thématique: de quel sujet traite la chanson? Est-elle centrée sur un thème unique ou en aborde-t-elle plusieurs? Le thème est-il explicitement traité ou de façon suggestive ou allusive? Le thème est-il spécifique à une époque ou plus universel? Quels enjeux interculturels ce thème implique-t-il? Peut-on trouver d'autres chansons sur ce thème?

On doit aussi mentionner l'entrée stylistique et compositionnelle. Au niveau textuel: le lexique, les registres de langue, le ton (sérieux, provocateur, humoristique etc.), option réaliste ou métaphorique; l'énonciation et le jeu des pronoms; les temps et mode verbaux; la syntaxe; la forme textuelle (structure: refrain, couplets ou



pas); genre particulier (par exemple une lettre); la dominante discursive (descriptive, narrative, dialogique, explicative etc.). Au niveau musical et interprétatif: la mise en musique permet souvent de classer la chanson selon un style reconnaissable: rock, reggae, folk, métal etc. Prendre aussi en considération le nombre des instruments (et lesquels: guitare acoustique, piano seul ou conjugaison), les effets de voix etc. On doit ajouter l'entrée pragmatique. Il convient ici d'appréhender la chanson à la lumière de sa finalité, de l'objectif qui lui est assigné et pour lequel elle a été créée. Composer et diffuser une chanson consiste à agir sur le destinataire. Il semble donc nécessaire de définir, à un moment donné, l'objectif affiché par la chanson (l'identifier ne signifie cependant pas admettre qu'il est nécessairement atteint, cela relève de l'avis et de l'évaluation): divertir, faire vendre (la logique économique implique pour tous les artistes cette fonction mais ce qui est une condition importante de survie pour certains devient pour d'autres une logique appliquée méthodiquement en reproduisant des savoir-faire et bien souvent au détriment de la qualité et de l'originalité), inciter à réfléchir ou dénoncer, parodier, faire rire, etc. Il faut aussi se demander si la chanson a été créée pour un public spécifique et identifié.

Dernièrement, on peut parler de l'entrée intertextuelle. L'analyse est à mener autant au plan du texte (référence explicite à une autre chanson, à des événements, à des personnages, à d'autres artistes, etc.) qu'à ceux de la mise en musique et de l'interprétation (intonations explicites, effets de voix etc.). Ce processus référentiel peut aussi se retrouver dans des aspects plus extérieurs à l'œuvre proprement dite: les costumes, les attitudes, le jeu de lumière en concert etc.

Insistons bien sur le fait que l'articulation systémique des trois composantes (texte, musique, voix) occupe une position supérieure: elle est à analyser au sein de chaque entrée. Par exemple, un thème traité dans le texte peut être accentué par tel instrument.

Une difficulté importante consistant, pour les enseignants non français, à cerner l'ancrage socioculturel de la chanson qu'ils ont choisi d'étudier, il importerait de mettre à leur disposition des clés concrètes pour contextualiser (un guidage réellement efficace permettant une approche des sites Internet nombreux - maison de disques, artistes, magazines etc. -, mais pourquoi ne pas imaginer un serveur de ce type assuré par le Ministère des Affaires Étrangères et proposant une banque de données actualisée (passages télé, nombre d'albums vendus, événement particulier lié à l'émission de la chanson, intertextualité importante pour sa compréhension et enjeux sémantiques qu'elle génère dans le morceau etc.).

Pour exploiter une chanson de façon aussi complète que possible il y a quelques étapes qui doivent être respectées. Ainsi, il importe d'avoir une vue d'ensemble à partir de laquelle il est ensuite toujours nécessaire d'opérer des choix.



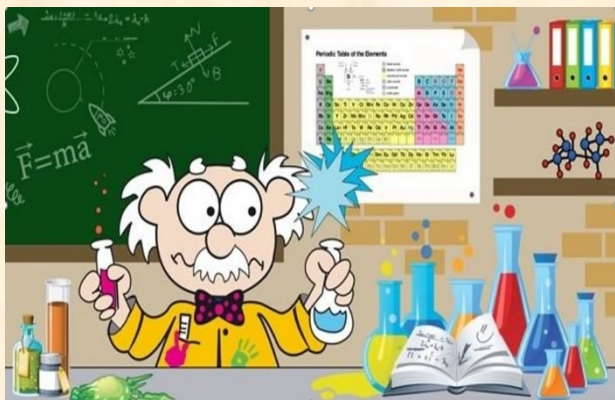
**Bibliographie:**

1. Cremarenco, Simona - *L'approche du document authentique en classe de FLE*, Buzău, Teocora, 2009
2. Cuq, J.-P. - *Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde*, Paris, Édition CLE international, S.E.J.E.R., 2003
3. De Julliot, Marie-Thérèse - *Le chant dans l'enseignement du français à l'étranger* in *Français dans le monde*, n°9, Mai, 1962
4. Damoiseau, Robert; Marc, Edmond - *La chanson moderne, étude de civilisation et de langue* in *Français dans le monde*, n°47, Mars, 1967
5. <http://www.univ-rouen.fr/dyalang/glottopol> - Grimbert, cité par Michaël Abecassis et Gudrun Ledegen, *Variétés et diffusion du français dans l'espace francophone à travers la chanson*



## Metode interactive utilizate la ora de chimie

Prof. Mititelu Ana-Maria, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila



Modernizarea și eficientizarea procesului de învățământ implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context,

prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ, urmărim perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative.

Metodele moderne implică mult tact pedagogic din partea cadrelor didactice deoarece stilul didactic trebuie să fie adoptat în funcție de personalitatea copiilor. Regândirea educației formale duce la schimbarea relației cu copii promovând un dialog reciproc, constructiv. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea valorificării propriei experiențe prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Aplicarea noului curriculum se poate realiza prin integrarea metodelor active și interactive în procesul didactic. Termenul de „învățare activă” descrie activități de grup care sunt structurate la un nivel ridicat și care folosesc o tehnică specială pentru a centraliza activitatea elevilor, pentru a spori studiul, pentru a adăuga plăcere și diversitate activității elevilor și pentru a produce un rezultat al învățării specific într-o perioadă dată.

Potrivit acestor metode profesorul nu mai este depozitar de informații în ceea ce privește domeniul de specialitate, ci e mediator între elev și principalele surse de informare ale acestuia. Putem considera că este importantă nu atât obținerea unui număr cât mai mare de informații, cât dobândirea de către elevi a unor tehnici eficiente de muncă intelectuală, care să constituie baza pentru demersurile de informare în cadrul fiecărei discipline.

Astfel, organizarea experiențelor de învățare trebuie să vizeze dobândirea instrumentelor cunoașterii, iar sursele de informare să constituie mijlocul de obținere a informațiilor, cele două având la bază plăcerea de a înțelege, a ști, a descoperi, precum și însușirea modului în care trebuie să înveți.



În didactica modernă „metoda de învățământ este înțeleasă ca un anumit mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată care să se apropie până la identificare cu una de cercetare științifică, de urmărire și descoperire a adevărului și de legare a lui de aspectele practice ale vieții.

*Aceste metode, se clasifică după mai multe criterii, precum :*

*a) Activitatea dominantă în procesul instruirii:*

**de predare :**

- de prezentare, de urmărire a unor norme, prescripții, reguli de tip algoritmic, prin expunere;
  - explicație, demonstrație, programare, exercițiu;
  - de activizare a elevilor în predare, prin intercalarea metodelor și procedurilor activ - participative, a muncii independente sau în grupuri mici;
  - de combinare a celor două modalități de predare, în variate proporții de asamblare;
  - de combinare a predării în mod expozitiv cu sarcini de învățare euristică (de descoperire), prin metode expozitiv-euristice.

**de învățare :**

- algoritmică: prin imitare de modele date / prin repetare, exersare, memorare;
  - prin cunoaștere concret-intuitivă;
  - prin algoritmizare, pas cu pas
  - prin observare nemijlocită;
  - prin rezolvare de probleme deschise;
  - prin experimentare;
  - prin cercetări în grup;
  - prin simulare, modelare, aplicații;

**de evaluare**

*b) Natura obiectivelor dominante :*

- cognitive; afective; psihomotorii; în combinații variate a lor;

*c) Modul de dirijare a învățării:*

- de dirijare pas cu pas (algoritmice);
- de semidirijare (semialgoritmice);
- de nedirijare (creative).

*d) Tipul de raționament abordat*

- inductive;

- deductive;
- transductive;
- analogice;
- combinate.

În vederea realizării de proiectare didactică și a elaborării proiectului didactico-educativ pentru instruirea interactivă este necesară:

- analizarea atentă a cunoștințelor ce trebuie să le dobândească elevii;
- conturarea într-o manieră cât mai exactă a particularităților elevilor cu care lucrăm;
- pornirea de la cunoștințele care există deja;
- anticiparea reacțiilor și a dificultăților elevilor;
- ne întrebăm ce segment din activitățile de proiectare poate fi realizat de către elevii însăși, cum putem responsabiliza elevul, cum putem să-i dăm ocazia și timpul necesar pentru a cerceta;
- ne întrebăm ce segment din activitățile proiectate poate fi realizat de către elevii însăși, cum putem responsabiliza elevul, cum putem să-i dăm ocazia și timpul necesar pentru a cerceta;
- nu furnizăm cunoștințe gata construite chiar dacă sunt bine structurate;
- se stimulează, eventual se ghidează activitatea de învățare a elevilor;
- depășim modelele conformiste, multiplicăm sursele de informație și-i determinăm pe elevi să le stăpânească;
- îi determinăm pe elevi să se simtă parte activă în instruire, interesată, captivată de achiziția noului;
- se realizează operaționalizarea cunoștințelor pe care la predăm, favorizând dobândirea de cunoștințe sistematizate, structurate și propunem situații de învățare care să-i ajute să construiască progresiv cunoștințe complexe.
- ne întrebăm dacă și în ce măsură în secvențele didactice realizate am răspuns la întrebări pe care elevii și le-au pus sau care nu și le-au pus.

Fără îndoială, este adevărat că cel care învață trebuie să-și construiască cunoașterea prin intermediul propriei înțelegeri și că nimeni nu poate face acest lucru în locul său. Dar nu este mai puțin adevărat că această construcție personală este favorizată de interacțiunea cu alții, care, la rândul lor, învață. Altfel spus, dacă elevii își construiesc cunoașterea proprie, nu înseamnă însă că fac acest lucru singuri, în izolare.

Promovarea învățării active presupune și încurajarea parteneriatelor în învățare. În fapt, adevărata învățare, aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi este nu doar simplă activă, individual activă ci interactivă.



Gruparea elevilor și sarcinile prin care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că:

- elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale
- elevii odată implicați își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, iar
- aceasta conduce la noi conexiuni în sprijinul înțelegerii
- elevii acced la înțelegerea profundă atunci când au oportunități de a explica și chiar preda celorlalți colegi ceea ce au învățat.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ .

În concluzie putem spune că inovarea didactică este un proces progresist, în derulare, și se poate continua și în alte ocazii. În acest sens elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri pentru a deveni responsabil și creativ.

## **Bibliografie**

1. Leahu, I. ș. a., Ghid metodologic de proiectare a activității didactice la Științe ale Naturii. Clasele a V-a – a VI-a, M.E.C., C.N.C., Editura Aramis, București 2001;
2. Oprea, Crenguța - Lăcrămioara –“ Strategii didactice interactive”, Editura Didactică și pedagogică, București, 2008;
3. Păcurari, O. (coord.) – Strategii didactice inovative, Editura Sigma, 2003;
4. Popenici, S., Pedagogie alternativă, Editura Polirom, 2001.

## Stimularea dezvoltării socio-emoționale în rândul elevilor

**Prof. Paraschiv Camelia-Liceul Tehnologic „Dimitrie Leonida” Petroșani**



Implicarea copiilor în activități care promovează inteligența emoțională este o modalitate practică și eficientă de a le stimula dezvoltarea socială și emoțională. Aceste activități pot fi la fel de simple ca și citirea împreună a unor povești și discutarea emoțiilor și acțiunilor personajelor. Acest lucru nu numai că îi ajută pe copii să înțeleagă diferite emoții, dar îi învață și să empatizeze cu ceilalți.

O altă activitate implică încurajarea copiilor să își exprime sentimentele prin artă. Fie că este vorba de desen, pictură sau artizanat, exprimarea creativă le permite copiilor să își exploreze și să își comunice emoțiile într-un mod sănătos și constructiv. Acest lucru nu numai că le îmbunătățește inteligența emoțională, dar le stimulează și creativitatea și încrederea în sine.

Scenariile de joc de rol pot fi, de asemenea, un mod distractiv și perspicace de a-i învăța pe copii despre emoții și interacțiuni sociale. Jucând diferite situații, copiii învață să se pună în locul celorlalți, să înțeleagă diferite perspective și să exerseze răspunsuri adecvate. Acest tip de joc imaginativ nu numai că hrănește inteligența emoțională, ci și îmbunătățește abilitățile de rezolvare a problemelor și creativitatea.

### **Jocuri care promovează inteligența emoțională la copii**

Jocurile sunt un instrument puternic în dezvoltarea inteligenței emoționale la copii. Acestea oferă o modalitate ludică și atractivă pentru copii de a învăța despre emoții, empatie și abilități sociale. De exemplu, jocurile de societate care cer jucătorilor să lucreze împreună pentru atingerea unui obiectiv comun îi pot învăța pe copii despre cooperare, negociere și gestionarea dezamăgirilor sau a frustrărilor.

Jocurile de cărți care presupun identificarea și discutarea emoțiilor îi pot ajuta pe copii să devină mai conștienți de sentimentele lor și ale celorlalți. Astfel de jocuri îi încurajează pe copii să se exprime și să îi asculte pe ceilalți, favorizând empatia și înțelegerea.

Jocurile digitale concepute cu gândul la inteligență emoțională pot fi, de asemenea, benefice. Aceste jocuri pot oferi scenarii care îi provoacă pe copii să ia decizii bazate pe înțelegerea și gestionarea emoțiilor, îmbunătățindu-le astfel competențele emoționale și sociale într-un context care rezonază cu era digitală.



## **Strategii pentru stimularea creșterii sociale și emoționale la copii**

Stimularea creșterii sociale și emoționale la copii implică o abordare cu mai multe fațete care include crearea unui mediu de susținere, modelarea comportamentelor pozitive și oferirea de oportunități pentru copii de a-și exersa abilitățile emoționale și sociale. Părinți și educatorii pot crea un mediu care valorizează și respectă emoțiile prin discutarea deschisă a sentimentelor și prin manifestarea empatiei față de ceilalți. Acest lucru constituie un exemplu puternic pentru copii, învățându-i că emoțiile sunt importante și că ar trebui să fie exprimate și gestionate în moduri sănătoase.

### **Sfaturi pentru părinți pentru a spori inteligență emoțională la copii**

Părinții joacă un rol crucial în dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor lor. Un sfat cheie este acela de a practica ascultarea activă. Atunci când copiii se simt ascultați și înțeleși, este mai probabil să se deschidă în legătură cu sentimentele și experiențele lor. Acest lucru nu numai că întărește legătura dintre părinte și copil, dar îi învață pe copii valoarea empatiei și a înțelegerii.

Încurajarea comunicării deschise despre emoții este o altă strategie importantă. Această implică discutarea deschisă a propriilor emoții și oferirea unui spațiu sigur pentru copii pentru a-și exprima sentimentele. Astfel de conversații îi pot ajuta pe copii să își înțeleagă și să își gestioneze mai bine emoțiile, promovând conștientizarea emoțională și autoreglarea.

Stabilirea unui exemplu pozitiv este, de asemenea, vitală. Copiii învață foarte multe din observarea adulților din viața lor. Gestionându-vă emoțiile într-o manieră sănătoasă și constructivă, dați un model de comportament și abilități pe care doriți să le vedeți la copiii dumneavoastră. Această include manifestarea empatiei față de ceilalți, gestionarea stresului în mod pozitiv și comunicarea eficientă.

### **Inteligență emoțională în dezvoltarea timpurie a copilului**

Bazele inteligenței emoționale se pun în primii ani de viață ai unui copil. În această perioadă critică, copiii sunt foarte receptivi la învățarea despre emoții și interacțiuni sociale. Angajarea în activități simple care încurajează exprimarea și recunoașterea emoțiilor poate avea un impact profund asupra dezvoltării lor emoționale.

De exemplu, utilizarea unor cartonașe cu emoții care descriu diferite sentimente îi poate ajuta pe copiii mici să învețe să își identifice și să își eticheteze emoțiile. Învățarea bazată pe joc, care implică cooperarea cu ceilalți, poate promova, de asemenea, abilitățile sociale și emoționale. În plus, oferirea unui sprijin și a unui confort consistent, în special în momentele dificile, îi poate învăța pe copii despre empatie și despre importantă sprijinului emoțional.

Promovarea inteligenței emoționale în copilăria timpurie pregătește terenul pentru o creștere socială și emoțională continuă pe parcursul întregii vieți a unui copil. Această pune bazele pentru construirea unor relații

puternice, obținerea succesului personal și academic și parcurgerea provocărilor vieții cu reziliența și înțelegere.

Inteligență emoțională la copiii de vârstă școlară

Pe măsură ce copiii cresc și intră la școală, dezvoltarea inteligenței emoționale devine din ce în ce mai importantă. Copiii de vârstă școlară se confruntă cu o multitudine de provocări sociale și emoționale, de la formarea de prietenii până la confruntarea cu presiunile academice. A le oferi instrumentele necesare pentru a-și înțelege și gestiona emoțiile este crucial în această etapă.

Părinții și educatorii pot sprijini, de asemenea, inteligență emoțională a copiilor de vârstă școlară, încurajându-i să participe la activități extracurriculare care promovează muncă în echipa, leadershipul și comunicarea. Aceste experiențe oferă oportunități valoroase pentru copii de a-și exersa și perfecționa abilitățile emoționale și sociale în contexte reale.

În concluzie, cultivarea inteligenței emoționale la copii este un efort vital care necesită angajament, înțelegere și răbdare. Recunoscând importantă inteligenței emoționale și încurajând în mod activ dezvoltarea acesteia, părinții educatorii îi pot dota pe copii cu abilitățile de care au nevoie pentru a prospera în toate aspectele vieții. De la implicarea în activități și jocuri care promovează inteligență emoțională până la introducerea conceptului de inteligență emoțională în educație și în rutinele zilnice, există numeroase modalități de a sprijini creșterea socială și emoțională a copiilor

## Bibliografie

1. Goleman D. Inteligența emoțională. București: Editura Curtea veche, 2008.
2. Gardner H. Mentea disciplinată. București: Editura Sigma, 2008.
3. Azzopardi G. Dezvoltați-vă inteligența. București: Teora, 2008.
4. Cojocaru M. Teoria culturii emoționale. Chișinău: UPS „Ion Creangă”.
5. Mânz C. Disciplină emoțională. București: Curtea veche, 2005. 215 p.

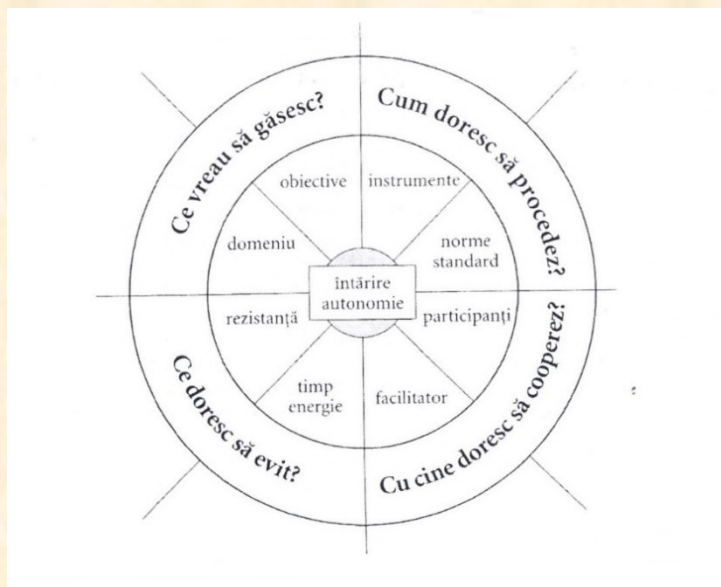


## Roata , metodă de autoevaluare

**Prof. înv. primar Popescu Natalia Livia, Liceul Tehnologic Transilvania Deva**

Procesul autoevaluării nu este liniar, ci circular. Procesul autoevaluării pune un cerc în mișcare și astfel cercul devine o roată. "Viața poate fi înțeleasă numai din trecut, însă viața e trăită înainte". Acest principiu este simbolizat de roată: în rotire, momentele anterioare și posterioare caracterizează roata în mișcare.

Roata procesului autoevaluării promovează dezvoltarea domeniilor în jurul cărora se rotește. Roata în mișcare este caracterizată prin deplasări a căror energie provine: înapoi din reflecția și evaluarea experienței iar înainte din mobilizarea potențialului. Aceste considerente ne conving să utilizăm tehnica "Roata" cu unele adaptări la particularitățile de vârstă pentru a le crea elevilor o viziune de ansamblu asupra procesului de autoevaluare.



Întrebările care stau la baza roții ghidează elevii în demersurile auto-evaluative. Roata este o metaforă puternică pentru procesul de autoevaluare. Așa cum o roată este formată dintr-un număr de elemente care se rotesc în jurul unui centru comun, procesul de autoevaluare este format dintr-o serie de etape care se rotesc în jurul unei întrebări centrale: cum ne dezvoltăm și îmbunătățim?

Aceste etape includ reflecția asupra experiențelor trecute, evaluarea propriilor performanțe și

proiectarea planurilor pentru viitor. În acest fel, roata procesului de autoevaluare ne ajută să ne îmbunătățim constant, să ne dezvoltăm și să atingem obiectivele noastre.

Utilizarea tehnicilor adecvate poate ajuta elevii să înțeleagă roata procesului de autoevaluare și să o aplice în viața lor de zi cu zi. Întrebările care stau la baza roții sunt concepute pentru a-i ajuta să reflecteze asupra experiențelor lor trecute și pentru a-i ghida în dezvoltarea lor viitoare.

Prin intermediul roții procesului de autoevaluare, elevii pot învăța să fie mai încrezători, să-și dezvolte abilitățile, să-și atingă obiectivele și să-și îmbunătățească performanțele. Această tehnică poate fi adaptată la particularitățile de vârstă ale elevilor și poate fi aplicată în diferite domenii, inclusiv în educație, în carieră sau în viața personală.

În plus, utilizarea roții procesului de autoevaluare poate fi benefică nu numai pentru elevi, ci și pentru profesori sau pentru oricine dorește să se dezvolte și să-și îmbunătățească abilitățile. Această tehnică poate fi un instrument puternic pentru a ne ajuta să ne evaluăm performanțele, să ne îmbunătățim și să ne atingem obiectivele, atât în viața profesională, cât și în cea personală.

În concluzie, roata procesului de autoevaluare este un instrument puternic și versatil care poate fi utilizat cu succes în diferite domenii. Utilizarea tehnicilor adecvate și adaptarea roții la particularitățile de vârstă ale elevilor poate ajuta la dezvoltarea și creșterea lor continuă, astfel încât să poată deveni persoane mai încrezătoare și mai capabile.

Metodologia autoevaluării se bazează pe patru întrebări fundamentale:

- Ce vreau să găsesc?
- Cum doresc să procedez?
- Cu cine doresc să cooperez?
- Ce doresc să evit?

## Reforma, educația și viitorul

**Bibliotecar, Scafariu Angela, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila**



Traversăm un moment istoric în care „societatea industrială” îi face loc „societății informaționale”. Înțeleg prin „societate informațională” un spațiu bazat pe cunoaștere, formare continuă și mobilitate. Tranziția către societatea informațională determină mutații importante, datele se schimbă fundamental în toate domeniile de activitate. Mentalitatea oamenilor însă se schimbă mai greu, căci ea rămâne tributară societății industriale. Tânăra generație percepe deja alte reguli ale jocului: aceleași probleme au alte rezolvări.

Abordând problematica cu sinceritate și cu mintea limpede, noi cadrele didactice percepem noile situații în mod diferit, fiecare privind din poziția experienței personale la catedră, a propriei paradigme.



Termenul „paradigmă” din grecescul „paradigma” desemnează în general un cadru de gândire, un model a ceva, o teorie, o hartă mentală. În mod evident harta nu este teritoriul ci doar reprezentarea grafică ce dă explicația anumitor aspecte ale teritoriului. Oare ce s-ar întâmpla dacă dintr-o eroare am folosi o hartă greșită pentru un teritoriu ce dorim să-l explorăm? Cel mai probabil ne vom rătăci.

Trăirile noastre, demersurile noastre profesionale sunt interpretate cu ajutorul acestor hărți mentale ce le vom numi în continuare paradigme educaționale. Schimbarea atitudinii didactice este fără echivoc o schimbare de paradigmă educațională pentru fiecare dintre noi, un nou mod de a gândi atât vechile probleme cât și cele ce se nasc inevitabil acum.

Rareori ne întrebăm dacă paradigmele educaționale sunt sau nu corecte, dacă răspund sau nu cerințelor actuale; de obicei nici nu ne dăm seama că lucrăm cu ele. Credem pur și simplu că felul în care privim lucrurile este chiar modul lor de a fi sau modul în care ar trebui să fie. Optica noastră determină modul nostru de a gândi și modul nostru de a acționa.

Aceste hărți mentale, aceste paradigme educaționale stau la baza atitudinilor și comportamentelor noastre didactice și le prefigurează. Nu suntem în stare să acționăm cu integritate în afara lor căci nu putem menține un echilibru dacă vorbim și acționăm altfel decât percepem. Paradigma didactică determină percepția didactică, aceasta determină acțiunea didactică și în fine mănunchiul de acțiuni didactice definesc pentru fiecare dintre noi atitudinea didactică.

Oricât de clar și de obiectiv ni s-ar părea că privim lucrurile trebuie să admitem faptul că ceilalți le pot vedea cu totul diferit.

Cu toții, fiecare în parte, credem că vedem lucrurile așa cum sunt, că suntem obiectivi. Dar nu este așa. Fiecare ne facem meseria de dascăl așa cum suntem condiționați prin paradigmă s-o facem. Profesorii doresc sincer să pregătească cât mai bine generația următoare, dar există multe așteptări contradictorii. Aceste așteptări au la bază eficiența sau deficiența actului de predare - învățare.

Prin tradiție, școala consideră că are datoria să reziste în fața presiunilor din exterior, având drept obiectiv, mai degrabă să asigure continuitatea culturală decât să provoace schimbări culturale. Dat fiind faptul că școala opune rezistență față de criticile venite din afară și că profesorii revendică o anumită autonomie în a-și administra clasele, diagnosticarea deficiențelor, este întârziată sau respinsă. Nici școala considerată ca un tot, nici profesorii considerați ca indivizi nu au interesul să admită că schimbările sunt necesare. Și aceasta dintr-un motiv foarte simplu: orice schimbare presupune o nouă paradigmă care să o înlocuiască pe cea veche și care nu este ușor a fi percepută, validată și asimilată de către fiecare dintre noi.

Cum rezultatele activităților educaționale devin vizibile într-un răstimp mai îndelungat, această dificultate poate servi drept argument împotriva celor care vizează eficacitatea practicilor didactice și care susțin



necesitatea de schimbări în atitudinea didactică. Elevii nu sunt încurajați în a-și spune părerea despre eficiența muncii profesorilor, ba dimpotrivă. În acest context, beneficiarii actului de predare nu au la dispoziție decât puține mijloace de a reacționa. Nu există un sistem de recompense pentru cadrele didactice care încearcă să introducă sau să aplice inovații.

Cei care introduc schimbări nu sunt mai bine plătiți decât cei care le resping. Promovările se fac, în general, în funcție de vechime, de influența personală, de obediența față de grupurile de interese care trag sforile în școli și nu după performanțe și rezultatele muncii.

Este adevărat că la nivelul tuturor instituțiilor care au ca obiect, activitatea educativă sprijină și inițiază programe vizând formarea unui elev imaginativ, sociabil, autonom. În același timp însă unii profesori propovăduiesc supunerea, conformismul. Concursurile școlare, evaluarea și examenele de absolvire sunt adesea truate și contaminate de corupție. În aceste condiții elevul în care direcție se va forma?

Astfel programele ce vizează reformarea învățământului contribuie la confuzie și la atitudinea de compartimentare, de izolare. De ce? Pentru că nu există o viziune comună. Fără același set de criterii, cadru de referință, profesorii devin adversari iar energiile se consumă în rivalități și polarizări.

Supraîncărcarea curriculumului național dăunează procesului de învățământ făcând dificilă atât activitatea profesorului cât și a elevului. Afirm că cea mai mare parte din insuccesele școlare au la bază conținutul programelor și al manualelor. De asemenea se impune un regim rațional de muncă școlară în care elevii să învețe, dar să aibă și răgazul necesar odihnei, jocului, sportului, distracțiilor, adică recondiționării organismului. În actuala stare de supraîncărcare, elevului nu-i mai rămâne timp pentru activități extrașcolare decât dacă le neglijează pe cele școlare; iar această neglijare există.

Se pune întrebarea dacă nu se naște în mod involuntar la elevi, un sentiment de neîncredere în propriile capacități, o tendință spre superficialitate în abordarea procesului de învățare. Se întâmplă din ce în ce mai rar ca elevii în urma îndeplinirii responsabilităților școlare să aibă satisfacția lucrului bine făcut; ori ei, elevii, au nevoie de experiența lucrului bine făcut pentru formarea lor, au nevoie de victoriile lor personale pentru a-și dezvolta respectul față de sine, încrederea în sine.

Niciodată un profesor nu va putea vorbi despre succesele sale profesionale făcând abstracție de rezultatele elevilor săi, după cum nimeni nu va putea remarca succesele sau insuccesele unor elevi fără a-l duce gândul la profesor. Nu în ultimul rând, părinții reclamă supraîncărcarea copiilor lor și cer standarde mai explicite, mai definite, mai cuantificabile după care să se facă evaluarea elevilor; și pe bună dreptate. Mediul școlar existent determină încredere scăzută, relații de adversitate, așteptări contradictorii; acest mediu își modelează permanent elementele ce-l compun (elevi, profesori) și tinde spre o consolidare a sa.



De fapt, întreaga imagine pe care elevii o au despre profesia de profesor îi descurajează deseori să îmbrățișeze această profesie. Profesorii responsabili de trucarea examenelor în mod organizat, sunt cei mai refractari la schimbarea în sens pozitiv a atitudinii didactice, căci aceste practici sunt generatoare de sume financiare considerabile. Însă repet întrebarea: ce se întâmplă cu formarea tinerei generații într-un mediu contaminat? Se mai poate vorbi de funcționarea principiului egalității șanselor care teoretic stă la baza Planului cadru de învățământ? Dacă în întreaga societate profesia de dascăl își pierde reputația și formidabila ei capacitate de influențare pozitivă, tinerii își vor găsi din ce în ce mai puține modele autentice, va scădea gradul de responsabilitate față de propriul lor proces de învățare. Personal, cred că schimbările în educație sunt mai degrabă respinse decât acceptate (prezentând pe parcursul lucrării și argumente) însă formal majoritatea profesorilor sunt pentru schimbare.

### **Bibliografie**

1. Cerghit Ioan - Metode de învățământ, Editura Polirom, 2006;
2. Ionescu C. - Strategii de predare și învățare, Editura Științifică, București, 1992;
4. Păcurari, O. (coord) - Invățarea activă, Ghid pentru formatori, MEC-CNPP, 2001;
5. Dumitru Salade - Educație și personalitate, Editura Polirom, București, 2001.

## Dezvoltarea creativității prin activități extrașcolare

**Prof. înv. primar Scafariu Corina-Anișoara**  
**Școala Gimnazială I.D. Sîrbu Petrila-Hunedoara**

*„Copiii sunt creativi în mod natural și doar așteaptă atmosfera propice pentru a-și manifesta creativitatea”(j.C.Gowan,G.D.Demos)*



Școala nu mai este doar locul unde stau în bancă, scriu și sunt ascuțați, ci este locul unde învață că prin muncă poți să devii ceea ce îți dorești.

Spațiul social imens și variat, oferă cu generozitate, situații problemă, soluții chiar pentru dezvoltarea gândirii creatoare a elevului, a potențialului său creativ. Interrelaționarea socială de mâine, când elevul își va exprima în viață, plenar, comportamentul creativ se naște astăzi, în procesul de învățare, de zidire a propriei personalități.

Conduita creativă a învățătorului implică:

- Creșterea ponderii metodelor activ-participative
- Varietatea soluțiilor/posibilităților
- Ascultarea propunerilor și ideilor elevilor
- Nivelul sporit de atenție acordat elevilor
- Legături între disciplinele de învățământ

Nevoia de inovare este esențială pentru bunul mers al școlii, al vieții, al vremurilor în care trăim. Deoarece educația nu este doar obligativitatea sau competența școlii, activitatea educativă trebuie asumată deopotrivă și de familie, mass media, comunitatea locală, ca factori complementari cu influență majoră în formarea personalității copilului.

Creativitatea copiilor este puternic stimulată și dezvoltată prin intermediul activităților extrașcolare.

În condițiile muncii cu elevii ciclului primar, educația creativității este realizată prin crearea unei palete condiționale, specifice și favorabile:

- în primul rând dascălul trebuie să aibă o atitudine creativă, în tehnica utilizării întrebărilor care trebuie să fie deschise, să aibă sens, să nu aibă răspunsuri predeterminate, să provoace o conduită creatoare;
- crearea unui climat permisiv în clasă, eliberând astfel elevii de tensiune, de pedeapsă, de teamă, de constrângere.



- modernizarea metodologiei de lucru, capabilă să permită învățarea creatoare.
- dezvoltarea calității gândirii, imaginației, aptitudinilor și atitudinilor creatoare;
- inițierea școlărilor mici cu tehnicile de creație începând din clasa I, în cadrul lecțiilor fiecărei discipline de învățământ, la disciplinele opționale și în activitățile extrașcolare.

Toți elevii sunt capabili într-o măsură mai mare sau mai mică, să desfășoare activități creative, să aducă o notă de originalitate în creațiile pe care le realizează. Originalitatea creațiilor artistice, literare sau plastice este determinată de experiența anterioară a acestora precum și de particularitățile psihologice ale fiecăruia.

Noi, cadrele didactice, trebuie să facem din fiecare elev un participant activ, independent sau în grup, la redescoperirea adevărurilor despre lucruri și fenomene. Psihologii spun că toți copiii sunt receptivi până în momentul când adulții, prin sistemul lor educativ le înăbușă creativitatea. Cultivarea încrederii în forțele proprii, a îndrăzelii, a perseverenței, a curajului, independenței și originalității în rezolvarea cerințelor propuse duce la formarea gândirii creatoare și la baza personalității fiecărui copil.

Jocul –este o activitate prin care elevii se destind, se delectează, compensând tensiune și neîmplinirile individuale. Copiii dau dovadă de inventivitate, crează cu ușurință scenarii, se completează unul pe celălalt în luarea deciziilor. Jocul aduce satisfacții deoarece contribuie la întărirea încrederii în forțele proprii.

Serbarea școlară-evaluează talentul, munca și pricepera elevilor și transformă în plăcere și satisfacție publică străduințele fiecărui copil.

Concursurile pe diverse teme sunt atractive pentru copii, ele stimulând creativitatea elevilor. Ei pot participa la concursuri de creație literară, desen, deprinderi practice, matematică etc. Concursurile dau posibilitatea elevilor să demonstreze ce au învățat la școală, acasă, în societate.

Excursia școlară ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului. Copilul învață din ce vede.

Biblioteca, îl pune pe elev în contact cu cartea. Lectura ajută la îmbogățirea și dezvoltarea vocabularului cu cuvinte și expresii frumoase. Citind , elevii devin mai creativi.

Vizionarea în colectiv a spectacolelor este o activitate foarte îndrăgită de cei mici nu numai datorită temei spectacolului, ci și dorința de a se afla în grupul prietenilor și colegilor cu care va face schimb de impresii.

„Fără creativitate n-ar fi existat uriașa evoluție a omenirii. Curiozitatea, nevoia, plăcerea de a ști, dorința de mai mult, perseverența, spiritul de observație l-au făcut pe om să fie, cum spunea Tudor Arghezi, un „năucitor”.

## BIBLIOGRAFIE

1. *Învățământul primar nr.4/2004*
2. *Învățământul primar nr.1-2/1996*
3. *Tribuna învățământului –noiembrie 2004*



## Dezvoltarea competenței de lectură la lecțiile de limba și literatura română în ciclul gimnazial

**Prof. dr. Țene Simona, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Deva**



Între activitățile, procesele și necesitățile de învățare școlară autentică, lectura ocupă locul central ca activitate intelectuală, dar și spirituală, de formare-dezvoltare a personalității, de aceea competența de lectură a fost considerată dintotdeauna o condiție a reușitei elevului în școală, apoi – un mijloc de acces la cunoașterea generală și specializată. De aici importanța actului lecturii școlare în paradigma generală a învățării și necesitatea formării-dezvoltării competenței de lectură pe parcursul întregii sale vieți.

În școală, elevul citește pentru a îndeplini mai toate funcțiile actului de lectură: pentru a se informa, a învăța, a cunoaște, pentru a înțelege, a descifra, a face ceva sau a zice despre ceva în legătură cu textul citit, pentru a cerceta, a găsi un răspuns la o întrebare sau o soluție de rezolvare a unei probleme, pentru a-și imagina, a aprecia, a produce sensuri globale sau parțiale în baza textului citit etc. În acest sens, activitatea de lectură școlară poate fi caracterizată ca un tip general de învățare, ce se realizează în cadrul tuturor disciplinelor de învățământ, dar într-un mod specific fiecărui obiect, de aceea competența de lectură ar trebui considerată una transversală, transdisciplinară.

În școală, lectura apare ca o activitate intelectuală de bază a elevului, desfășurată în cadrul tuturor disciplinelor școlare, dar formarea competenței de lectură devine prioritară în cadrul disciplinelor cuprinse în aria curriculară Limbă și comunicare.

În acest context, se vorbește despre pluralitatea actului de lectură în instanța școlară și se sugerează necesitatea realizării mai multor lecturi ale aceleiași opere sau text, pentru o mai bună înțelegere a mesajului transmis / comunicat, precum și a unei abordări funcționale a didacticii lecturii în școală, subliniindu-se, totodată, rolul și importanța evaluării, în verificarea, în primul rând, a înțelegerii conținutului unui text și apoi a interpretării acestuia, și nu doar a textelor literare, ci și a celor nonliterare. În legătură cu aceasta, O. Costea sugerează chiar necesitatea subordonării practicii de lectură din școală lecturii din societate, care este o



activitate foarte diversă ca tip, scop și surse de lectură, autoarea susținând că școala trebuie să fie direct implicată în pregătirea cititorului pentru activitatea de lectură continuă pe parcursul întregii vieți.

Competențele de bază formate și dezvoltate în cadrul disciplinei limba și literatura română, care integrează două domenii distincte – educația lingvistică și educația literară, sunt: competența de comunicare (orală și scrisă) și competența de lectură, ambele având caracter general, o structură complexă și integrând mai multe competențe specifice (lingvistice, de receptare, textuală, culturală etc.).

Formarea-evaluarea competențelor de comunicare și de lectură în școală se realizează procesual, integrator și instrumental, prin metode și tehnici specifice, de aceea procesul integrat de formare-evaluare a competențelor date solicită din partea cadrului didactic, în primul rând, cunoașterea teoriei lecturii, dar și a didacticii lecturii, în al doilea rând, stăpânirea metodologiei specifice de proiectare și realizare a activităților de formare-evaluare, selectarea metodelor adecvate, utilizarea diverselor tehnici de lectură și replierea acestora pe strategii didactice interactive .

Resursa pedagogică de bază a procesului de formare-evaluare a competenței de lectură o constituie textul literar, dar și cel nonliterar, de diverse tipuri, care este purtător de sensuri și de informații semnificative pentru elev, iar datoria profesorului este de a-l ajuta pe elev să perceapă aceste sensuri, să se formeze intelectual, moral, estetic etc., valorificând această resursă prin activități de lectură plurală, capabilă să conducă la asimilarea de noi cunoștințe, transformarea lor în abilități, deprinderi și încorporarea acestora în noi produse de comunicare orale și scrise create de el însuși, care sunt semnele achiziționării unei competențe.

Competența de lectură reprezintă un ansamblu integrat de cunoștințe literare, capacități de lectură și atitudini literarestetice, exersate în mod spontan într-o activitate de lectură. Din punct de vedere structural, competența de lectură se constituie din următoarele componente de bază:

- Cunoștințe (din teoria literaturii, despre opera literară sau textul nonliterar, despre elementele operei, despre mesajul operei, despre autor, cunoștințe de vocabular, cunoștințe despre lume, despre sine etc)

- Capacități/abilități de: ascultare / receptare (a textului), identificare (a tipului de text, a ideilor principale, a noțiunilor literare, a personajelor etc.); analiză și interpretare (a unui cuvânt, a unei secvențe de text, a unui fapt sau fenomen literar); caracterizare (a unui personaj); rezumare (a unui text narativ); apreciere (a unui text ecturat, a unui personaj, a stării personale postlecturale etc.);

- Atitudini, sentimente, reacții provocate de opera literară, trăiri formulate de cititor în legătură cu problematica textului lecturat, opinii și aprecieri ale fenomenelor literare (personaj, autor, mijloace de expresie etc.).

Principalele activități de lectură vizate în cadrul procesului de formare-evaluare a competenței de lectură sunt desemnate prin următoarele verbe: a înțelege, a analiza, a interpreta, a caracteriza, a compara, a aprecia, a

critica, respectiv, putem vorbi despre diferite tipuri sau niveluri de realizare a lecturii în clasă: lectura comprehensivă sau de înțelegere, lectura analitică sau interpretativă, lectura critică etc.

Pornind de la tipologia text literar / nonliterar evidențiată în curriculumul de limba și literatura română, vom sublinia rolul esențial pe care îl au cunoștințele despre textul literar și structurile textuale în procesul de formare a competenței de înțelegere a lecturii, precum și noțiunea care constă în cunoașterea și stăpânirea progresivă a diverselor tipuri de texte (epice, lirice, dramatice), ceea ce presupune organizarea unor situații de lectură care să vizeze comprehensiunea unei tipologii cât mai variate de texte literare – narative, descriptive, explicative, argumentative, expositive etc.

În literatura de specialitate sunt descrise mai multe modele teoretice după care poate fi configurat procesul didactic de lectură școlară, respectiv, după ele pot fi proiectate și realizate strategiile eficiente de formare și de evaluare a competenței de lectură în cadrul orelor de limba și literatura română, însă ceea ce trebuie reținut este faptul că toate aceste modele accentuează necesitatea mai multor lecturi pentru înțelegerea și interpretarea adecvată a unui text literar.

Astfel, P. Cornea consideră că orice activitate de lectură, în cadrul procesului didactic, trebuie să se desfășoare prin multiple lecturi de înțelegere / receptare / analiză / decodificare / interpretare a textului scris.  
tuia etc.

În concluzie, subliniem faptul că, plecând de la modelul lecturii plurale, care este promovat în cercetările de bază privind studiul limbii și literaturii române și recomandat ca necesar de implementat prin curriculumul disciplinar în cadrul procesului de formare și evaluare a competenței de lectură, profesorul de limba și literatura română, în calitatea sa de proiectant al strategiilor didactice de realizare a activităților de lectură comprehensivă, interpretativă, de decodare a sensurilor etc. Își poate configura propriul demers educațional circumscris idealului de formare pedagogică a cititorului cult de literatură artistică.

#### Bibliografie

1. Cornea P. Introducere în teoria lecturii, Editura Minerva, București, 1988.
2. Costea O. Didactica lecturii. O abordare funcțională, Editura Institutului European, Iași, 2006.
4. Pamfil A. Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise. Ediția a II-a, Editura Paralela 45, Pitești, 2000.



## Metoda Jigsaw aplicată în lecțiile de biologie

**Prof. Zorilă Coculeana, Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila**



Cerința primordială a educației progresiviste, este de a asigura o metodologie diversificată, bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, cu activitățile de cooperare, de învățare în grup și de muncă interdependentă.

Dezideratele de modernizare și de perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcțiile sporirii caracterului activ al metodelor de învățământ, în aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ, în valorificarea problematizării

asupra fiecărei metode și tehnici de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al elevului.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

În condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament competitiv în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme; obținerea soluției corecte e facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variante.

### *Lucrând împreună:*

- Elevii sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe;
- Se dezvoltă inteligențe multiple;
- Munca în grup permite împărțirea sarcinilor și responsabilităților în părți mult mai ușor de realizat;
- Timpul de soluționare a problemelor este mai scurt;
- Cu o dirijare adecvată, învățarea prin cooperare dezvoltă și diversifică priceperile, capacitățile și deprinderile sociale ale elevilor;
- Elevii au posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile;

Dintre metodele de predare-învățare interactivă în grup am folosit metoda Jigsaw (Mozaicul) metodă de învățare prin colaborare.

*JIGSAW* (în engleză jigsaw puzzle înseamnă mozaic) sau metoda grupurilor interdependente, este o strategie bazată pe învățarea în echipă (team – learning). Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină expert, are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

### **Etapele metodei folosită la disciplina Biologie cls. a VII-a:**

#### *1. Pregătirea materialului de studiu:*

Se împarte clasa în grupe eterogene de patru – cinci elevi. După aceea, se numără până la cinci, astfel încât fiecare membru al grupei să aibă un număr de la 1 la 5 . Fiecărui membru al grupei i se dă o fișă de învățare.

Profesorul stabilește tema de studiu. „*REPRODUCEREA LA PLANTE*” și o împarte în 5 sub-teme. Opțional poate stabili pentru fiecare elementele principale, pe care trebuie să pună accentul elevul, atunci când studiază materialul în mod independent. Acestea pot fi formulate sub formă de întrebări sau afirmativ sau într-un text locutar care va putea fi complexat numai după ce elevul studiază materialul.

Realizează o fișă – expert în care trece 4 sau 5 sub – teme propuse și care va fi oferită fiecărui grup:

- Floarea; tipuri de flori (solitare, inflorescente)
- Învelișul floral (sepale; petale)
- Organele de reproducere (androceul; gineceul)
- Polenizare
- Fecundația

#### *2. Organizarea colectivului în echipe de învățare:*

Profesorul discută pe scurt titlul lecției « Înmulțirea plantelor» .La sfârșitul orei fiecare elev va trebui să fi înțeles conținutul. Acesta, va fi predat de colegii de grup pe fragment. Profesorul atrage atenția că acesta este împărțit în 5 părți.

Fiecare elev din echipă cu numărul unu va primi prima parte, cei care au numărul doi vor primi a doua parte și tot așa mai departe. Are ca sarcină independentă să studieze sub-tema corespunzătoare numărului său folosind mulajul florii, material vegetal și presat; planșe vacunmate; ierbare.

Elevul trebuie să devină expert în problema dată ; citește textul corespunzător.

#### *3. Constituirea grupurilor de experți:*

După ce au parcurs faza de lucru independent, experții cu același număr se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună. Astfel elevii cu numărul 1 părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda sub-tema cu numărul 1. La fel procedează și ceilalți elevi cu 2, 3, 4,

#### *5. Faza discuțiilor în grupul de experți:*

Elevii prezintă un raport individual asupra ce au studiat independent. Au loc discuții pe baza datelor și materialului biologic de pe mese; ei stabilesc modalitatea în care noile cunoștințe vor fi transmise și celorlalți



membri din echipa inițială. Ei au responsabilitatea propriei învățări și a predării și învățării colegilor din echipa inițială.

#### 4. Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare :

După ce grupele de experți și-au încheiat lucrul, fiecare elev se întoarce la grupul său inițial și predă celorlalți conținutul pregătit. Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, atractivă fiind însoțită de diverse materiale (flori de lelea, modele de plastilină etc.). Este bine să noteze orice întrebări sau nelămuriri în legătură cu oricare din fragmentele lecției și să ceară clarificări expertului pe acea secțiune. Experții pot demonstra o idee, citi un raport, folosi computerul cu lecții Ael, pot ilustra elementele florale cu ajutorul diagramelor florale de pe planșe, desene, fotografii.

Membrii grupului sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizându-și o schemă proprie cu un plan de idei.

#### 5. Evaluarea

Faza demonstrației:

Grupele prezintă schema întregii clase. În acest moment elevii sunt gata să demonstreze ce au învățat .

Pentru feedback-ul activității profesorul adresează întrebări pentru a verifica gradul de înțelegere a noului conținut, capacitatea de analiză, sinteză, de argumentare a afirmațiilor făcute și da rezolvare fiecărui elev o fișă de evaluare:

Este foarte important ca profesorul să monitorizeze predarea, pentru a fi sigur că informația se transmite corect pentru diverse întrebări, stimulează cooperarea, asigură implicarea, participarea tuturor membrilor.

Folosirea metodei Jigsaw are unele avantaje :

- Stimulează încrederea în sine a participanților.
- Dezvoltă abilități de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului.
- Are caracter formativ.
- Dezvoltă gândirea logică, critică și independența.

Educația intelectuală a elevilor se referă la ansamblul transformărilor ce au loc la nivelul proceselor intelectuale (memorie, observare, analiză, sinteză, gândire convergentă și divergentă). Învățarea trebuie să contribuie la exersarea și dezvoltarea acestor procese, respectiv la dezvoltarea spiritului de observație, operativitatea gândirii, creativitatea și imaginația creatoare. În teoria și practica didactică contemporană, problematica instruirii interactive cunoaște abordări științifice noi, complexe, interdisciplinare, susținute de argumente ce susțin participarea activă și reflexivă a elevilor în procesele învățării și evaluării.

Ea "reprezintă un tip superior de instruire, care se bazează pe activizarea subiecților instruirii, pe implicarea și participarea lor activă și deplină în procesul propriei formări, precum și pe instaurarea de interacțiuni, schimburi intelectuale și verbale, schimburi de idei, confruntare de opinii, argumente etc. între aceștia."

**Bibliografie :**

1. Andrei Barma - Inovație și schimbare în educație, Editura Fundației Universitare Dunărea de Jos 2003;
2. Crenguța - Lăcrămioara Oprea - Strategii didactice interactive-repere teoretice și practice, ediția a II-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
3. Crenguța - Lăcrămioara Oprea - Pedagogie, alternative metodologice interactive, Editura Universității din București, 2003;
4. Culea, L., Sesovici, A., Grama, F., Pletea, M., Ionescu, D., Anghel, N., , - Activitatea integrată din grădiniță, Editura DPH, București, 2008.

